

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANCÍ

INSTITUTE OF FINANCES

**HODNOCENÍ VÝKONNOSTI PODNIKU POMOCÍ
NÁSTROJŮ FINANČNÍ ANALÝZY**

EVALUATION OF BUSINESS PERFORMANCE THROUGH FINANCIAL ANALYSIS TOOLS

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Soňa Jelínková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. Roman Ptáček, Ph.D.

BRNO 2020

Zadání bakalářské práce

Ústav: Ústav financí
Studentka: **Soňa Jelínková**
Studijní program: Ekonomika a management
Studijní obor: Účetnictví a daně
Vedoucí práce: **Ing. Roman Ptáček, Ph.D.**
Akademický rok: 2019/20

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Hodnocení výkonnosti podniku pomocí nástrojů finanční analýzy

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod
Vymezení problému a cíle práce
Metodika práce
Teoretická východiska práce
Analýza problému a současné situace
Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit výkonnost zemědělského družstva pomocí nástrojů finanční analýzy a navrhnout opatření ke zlepšení finanční situace.

Základní literární prameny:

KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., REMEŠ, D. a K. ŠTEKER. Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady. 3. aktual. vyd. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0563-2.

MARTINOVIČOVÁ, D. KONEČNÝ, M. a J. VAVŘINA. Úvod do podnikové ekonomiky. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-5316-4.

PROCHÁZKOVÁ TAUŠL, P. a E. JELÍNKOVÁ. Podniková ekonomika – klíčové oblasti. Praha: Grada Publishing, 2018. 256 s. ISBN 978-80-271-0689-9.

RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 5. aktual. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5534-2.

SYNEK, M. a E. KISLINGEROVÁ. Podniková ekonomika. 6., přepr. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-274-8.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2019/20

V Brně dne 29.2.2020

L. S.

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
ředitel

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá hodnocením výkonnosti ZD Výčapy, družstvo za období 2014-2018 pomocí nástrojů finanční analýzy. V teoretické části jsou objasněny jednotlivé metody finanční analýzy a také ukazatele, které jsou v této práci využívány. V praktické části jsou vybrané ukazatele aplikovány a s jejich pomocí je provedena finanční analýza družstva. Poslední část práce se zabývá návrhy, které by mohly družstvu dopomoci k vylepšení jeho současné situace.

Abstract

This bachelor's thesis deals with the evaluation of the efficiency of ZD Výčapy, družstvo for the period 2014-2018 using financial analysis tools. The theoretical part explains the various methods of financial analysis and indicators that are used in this work. In the practical part, selected indicators are applied and with their help, a financial analysis is made. The last part of the thesis focuses on suggestions that could help the collective farm to improve its current situation.

Klíčová slova

finanční analýza, aktivita, likvidita, rentabilita, zadluženost, SWOT analýza, PESTLE analýza

Keywords

financial analysis, activity ratios, liquidity, profitability, indebtedness, SWOT analysis, PESTLE analysis

Bibliografická citace

JELÍNKOVÁ, Soňa. *Hodnocení výkonnosti podniku pomocí nástrojů finanční analýzy* [online]. Brno, 2020 [cit. 2020-05-15]. Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/125493>. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí. Vedoucí práce Roman Ptáček.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná a že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 15. května 2020

.....

Podpis studenta

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu své bakalářské práce, panu Ing. Romanu Ptáčkovi, Ph.D., za odborné vedení práce a rady, které mi dopomohly k jejímu dokončení. Dále bych velmi ráda poděkovala paní Ing. Marcele Veselé, za její ochotu a vstřícnost při poskytování rad a potřebných informací o ZD Výčapy, družstvo. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině, za její podporu během mého studia.

Obsah

ÚVOD	10
CÍLE PRÁCE A METODY ZPRACOVÁNÍ	11
1 LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	13
1.1 Strategická analýza	13
1.1.1 PESTLE analýza	13
1.1.2 Porterův model pěti sil	14
1.2 Finanční analýza	15
1.3 Zdroje informací pro finanční analýzu.....	16
1.3.1 Rozvaha	16
1.3.2 Výkaz zisku a ztráty	17
1.3.3 Přehled o peněžních tocích.....	18
1.3.4 Vzájemné provázanosti mezi účetními výkazy	18
1.4 Uživatelé finanční analýzy	20
1.5 Metody finanční analýzy	21
1.5.1 Fundamentální analýza podniku.....	21
1.5.2 Technická analýza podniku	22
1.6 Absolutní ukazatele.....	23
1.6.1 Horizontální analýza	23
1.6.2 Vertikální analýza	23
1.7 Rozdílové ukazatele finanční analýzy.....	24
1.7.1 Čistý pracovní kapitál	24
1.7.2 Čisté pohotové prostředky	24
1.8 Poměrové ukazatele finanční analýzy.....	24
1.8.1 Ukazatele likvidity.....	25
1.8.2 Ukazatele rentability	26
1.8.3 Ukazatele zadluženosti	27
1.8.4 Ukazatele aktivity.....	29
1.9 Souhrnné indexy hodnocení podniku.....	31
1.9.1 Bonitní modely.....	31

1.9.2	<i>Bankrotní modely</i>	32
1.10	SWOT analýza.....	33
2	ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	35
2.1	ZD Výčapy, družstvo	35
2.1.1	<i>Organizační struktura družstva</i>	36
2.1.2	<i>Identifikační údaje ZD Výčapy</i>	37
2.2	Strategická analýza	37
2.2.1	<i>PESTLE analýza</i>	37
2.2.2	<i>Porterův model pěti sil</i>	40
2.3	Finanční analýza	43
2.3.1	<i>Analýza absolutních ukazatelů</i>	43
2.3.2	<i>Analýza rozdílových ukazatelů</i>	51
2.3.3	<i>Analýza poměrových ukazatelů</i>	52
2.3.4	<i>Souhrnné indexy hodnocení podniku</i>	61
2.4	SWOT analýza.....	63
3	VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ.....	67
3.1	Snížení zásob	67
3.2	Snížení doby obratu pohledávek a závazků	68
3.3	Návrh modernizace dojírny	69
3.4	Pěstované plodiny	73
	ZÁVĚR	79
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	80
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ.....	84
	SEZNAM GRAFŮ.....	85
	SEZNAM OBRÁZKŮ	86
	SEZNAM TABULEK	87
	SEZNAM VZORCŮ.....	89
	SEZNAM PŘÍLOH	90

ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je Hodnocení výkonnosti podniku pomocí nástrojů finanční analýzy.

Pro podnik je velice důležité sledovat, v jaké finanční situaci se nachází. Za pomoci finanční analýzy jsme schopni stanovit silné i slabé stránky zkoumané společnosti. Z výsledků analýzy tedy lze předejít problémům, kterým by společnost v budoucnu mohla čelit. Pro dosažení úspěchu je nezbytné, aby byl podnik finančně zdravý.

Ve své bakalářské práci vyhodnotím výkonnost ZD Výčapy, družstvo (dále jen ZD Výčapy nebo družstvo). Jedná se o zemědělské družstvo sídlící na Vysočině, které se zabývá rostlinnou a živočišnou výrobou. Také provozuje bioplynovou stanici. Tento zemědělský podnik jsem si vybrala k analýze, neboť jsem v rámci svého vysokoškolského studia absolvovala v ZD Výčapy odbornou praxi a vedení družstva mi bylo ochotno poskytnout údaje potřebné k vypracování této práce.

K analýze podniku budu využívat údaje uvedené v účetních výkazech. Při vypracovávání své práce proto budu vycházet z rozvah, výkazů zisku a ztráty a také z výročních zpráv ZD Výčapy. Hodnotit výkonnost družstva budu u pěti po sobě jdoucích let, přesněji v období 2014-2018. Po provedené analýze vyhodnotím získané výsledky a posoudím tak finanční situaci družstva. Posléze navrhu možná řešení, která by mohla družstvu dopomoci ke zlepšení jeho současného stavu.

Práce je rozdělena do tří částí. První část je teoretická a představím v ní důležité pojmy, ukazatele a vzorce. Druhá část je prakticky zaměřená. Aplikuji v ní vzorce uvedené v první části práce a provedu tak potřebnou analýzu. V poslední, tedy třetí části práce, navrhu možná řešení, která by umožnila vylepšit situaci v družstvu.

CÍLE PRÁCE A METODY ZPRACOVÁNÍ

Hlavním cílem mé bakalářské práce je zhodnotit výkonnost zemědělského družstva pomocí nástrojů finanční analýzy, a to za období 2014-2018, a posléze navrhnout případná zlepšení. Dílčími cíli je posouzení finanční situace družstva za pomoci absolutních, rozdílových a poměrových ukazatelů. Zaměřím se také na bankrotní modely, kdy vypočtu index IN05 a Ch index, kterými zhodnotím finanční situaci družstva.

Bakalářská práce je rozdělena do tří částí. První část této práce je teoretická, ve které vysvětluji, co je to finanční analýza, a rozebírám jednotlivé výkazy, ze kterých ve své práci vycházím. Definuji také další pojmy a metody včetně vzorců, které v této bakalářské práci používám.

Na teoretickou část navazuje část praktická. Zpočátku představuji ZD Výčapy, družstvo, jež ve své bakalářské práci analyzuji. Poté provádím analýzu současného stavu družstva, kdy nejprve analyzuji vnitřní a vnější faktory, které provoz družstva ovlivňují. Dále aplikuji jednotlivé ukazatele za použití vzorců, které jsem zmínila v literární rešerši, a hodnotím získané výsledky. Analytická část je zakončena SWOT analýzou, která prozkoumá nejen silné a slabé stránky družstva, ale i jeho příležitosti a hrozby, jimž by mohlo v budoucnu čelit.

Ve třetí části předkládám vlastní návrhy a doporučení na zlepšení situace družstva, přičemž vycházím z hodnot získaných v analytické části své práce.

Metody zpracování

Každá fáze zpracování bakalářské práce používá určité metody práce. V analytické fázi jsou získávána fakta a poznatky, jež se následně zpracovávají. Syntetická fáze má za úkol práci zhodnotit (Synek, Mikan, Vávrová, 2011, s.21).

Pozorování – je základem každého zkoumání. Cílevědomě, plánovitě a systematicky jsou sledovány jisté skutečnosti.

Srovnávání – porovnávána se dva nebo více různých předmětů, u kterých se zjišťují shodné a rozdílné stránky.

Analýza a syntéza – v analýze je zkoumaný předmět rozložen na určité části, které jsou poté dále zkoumány. Syntéza spojuje dílčí části v celek. Tyto dva postupy se vzájemně prolínají a doplňují.

Abstrakce – myšlenkový proces, který odděluje nepodstatné vlastnosti zkoumaného jevu od vlastností podstatných.

Indukce a dedukce – indukce je metoda zkoumající skutečnosti na základě určitých faktů, kdežto dedukce ověřuje teoretické závěry v praxi (Synek, Mikan, Vávrová, 2011, s. 21-24).

1 LITERÁRNÍ REŠERŠE

V této části bakalářské práce definuji pojmy, které dále ve své práci používám. Také vysvětlím jednotlivé ukazatele finanční analýzy včetně vzorců, které následně aplikuji v analytické části práce.

1.1 Strategická analýza

Úkolem strategické analýzy je identifikovat a analyzovat veškeré důležité faktory, u kterých je predikován budoucí vliv na výběr cílů a také na volbu podnikové strategie (Sedláčková, Buchta, 2006, s. 23).

Jedná se o analýzu podnikatelského prostředí, ze které je management schopen zjistit, jestli může podnik v budoucnu dosáhnout úspěchu. Analýza také upozorní na faktory, jež mohou negativně ovlivnit strategický záměr podniku (Tóth, Petrů, 2017, s. 55).

1.1.1 PESTLE analýza

PESTLE analýza zkoumá vnější faktory, které působí na podnik. Tyto faktory mohou být pro podnik budoucí příležitostí nebo hrozbou.

Metoda PESTLE zkoumá faktory:

- politické
- ekonomické
- sociální
- technologické
- legislativní
- ekologické

(Grasseová, Dubec, Řehák, 2012, s. 179)

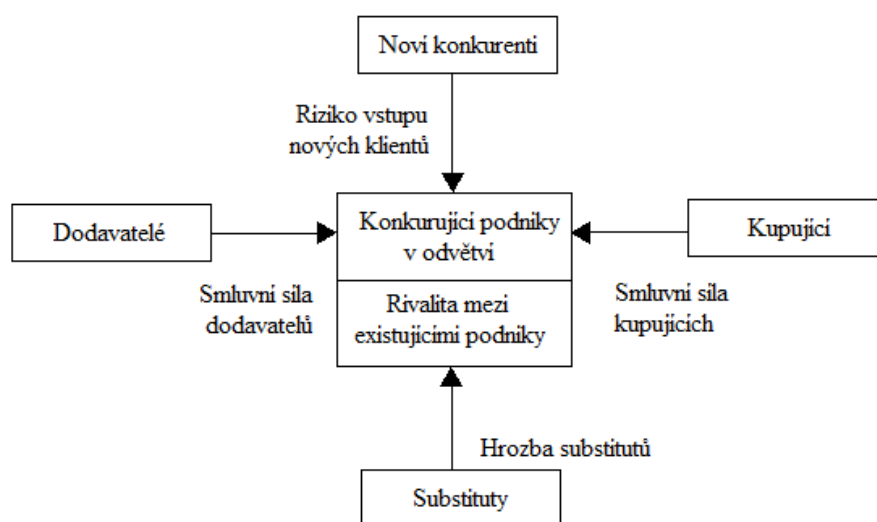
Mezi politické faktory se řadí např. stabilita vlády, jaká politická strana je u moci, politický postoj vůči tuzemským a zahraničním investicím nebo vztah ke státnímu průmyslu. Ekonomické faktory vyhodnocují makroekonomickou situaci, přístup k finančním zdrojům nebo daňové faktory (Grasseová, Dubec, Řehák, 2012, s. 179).

Další skupinou jsou sociální faktory, jimiž se rozumí např. velikost populace, věková struktura, životní úroveň, dostupnost pracovní síly nebo míra nezaměstnanosti. K technologickým faktorům se řadí např. podpora vlády v oblasti výzkumu nebo

schopnost realizace nových technologií. Poslední skupinou jsou ekologické faktory, kam lze zařadit např. přírodní a klimatické vlivy a také legislativní omezení, která se vztahují na ochranu životního prostředí (Grasseová, Dubec, Řehák, 2012, s. 179-180).

1.1.2 Porterův model pěti sil

Ziskovost odvětví i společnosti je podle Portera závislá na pěti faktorech, které mají vliv na ceny, náklady a také investice podniků v určitém odvětví. Před vstupem na trh musí podnik provést analýzu pěti základních činitelů (Grasseová, Dubec, Řehák, 2012, s. 191).

Obrázek č. 1: Porterův model pěti sil

(Zdroj: Vlastní zpracování s využitím Tyll, 2014, s. 20)

Vyjednávací síla dodavatelů

Při omezeném počtu dodavatelů a pokud nelze dodávaný produkt nahradit jiným produktem, je přechod odběratele k jinému dodavateli vysoce nákladný. Dodavatelé si tak mohou diktovat podmínky a jejich vyjednávací síla tím roste (Tyll, 2014, s. 20).

Vyjednávací síla kupujících

Kupujícími jsou koneční spotřebitelé produktů, ale i prostředníci prodeje a další prodejci. Vyjednávací síla kupujících roste, když má odběratel na své straně monopolní sílu nebo ke změně dodavatele vynaloží nízké náklady, či může produkt koupit přímo od prvovýrobce a tím obejít dodavatele (Tyll, 2014, s. 20-21).

Hrozba substitutů

Substitut je produkt, který díky svým vlastnostem plní podobnou funkci jako původní produkt a dokáže tak nahradit spotřebu určitého produktu jiným. Při vytváření

konkurenční strategie manažeri mnohdy zapomínají na hrozbu substitutů a svou pozornost upínají jen na přímé konkurenty (Tyll, 2014, s. 23).

Hrozba příchodu nových konkurentů

Podnik by měl analyzovat rizika, jež mohou vzniknout vstupem nových konkurentů do odvětví. Lze uvažovat o zamezení jejich vstupu vytvořením různých bariér. Podnik může například zvýšit objem produkce, čehož nový konkurent nedosáhne snadno. Nejvíce by se měl však soustředit na svého stávajícího zákazníka a na to, jak udržet jeho loajalitu a spokojenost, čímž omezí jeho potřebu vyhledávat nové produkty a služby u konkurenčních firem (Tyll, 2014, s. 24-25).

Rivalita mezi existujícími podniky

Konkurují si podniky, které prodávají stejné nebo podobné produkty a služby. Rozsah konkurence je závislý na různých faktorech týkajících se daného odvětví. Záleží například na počtu fungujících podniků, na velikosti poptávky po produktech a službách nebo na tom, zda je produkt snadno nahraditelný (Tyll, 2014, s. 26-27).

1.2 Finanční analýza

Firmy, které chtějí prosperovat, se při svém hospodaření neobejdou bez rozboru své finanční situace. Finanční analýza ztvárňuje systematický rozbor dat, která lze získat především z účetních výkazů (Růčková, 2015, s. 9).

„Finanční analýza a finanční plánování slouží k hodnocení a finančnímu řízení celkové výkonnosti podniku a jejím smyslem je vytvořit určité závěry o celkové hospodářské a finanční situaci podniku a připravit podklady pro rozhodování.“ (Růčková, Roubíčková, 2012, s.77)

Hlavním úkolem finanční analýzy je získání podkladů pro správné rozhodování o fungování podniku. Finanční analýza sleduje nejen firemní minulost, ale i současnost a také předpovídá budoucí finanční podmínky. Umožňuje plánování krátkodobých cílů, které jsou spojené s běžným chodem podniku, ale i strategické plánování, jež je cílené na dlouhodobý rozvoj firmy (Růčková, 2015, s. 9).

Jedním ze základních cílů finančního řízení podniku je dosahování finanční stability. Tu je možné hodnotit pomocí dvou kritérií. Prvním kritériem je schopnost vytvářet zisk, tedy jak firma zhodnocuje svůj vložený kapitál a jak zajišťuje přírůstek majetku. Druhým

kritériem je zajištění platební schopnosti podniku. Je velmi důležité, aby byla firma schopná hradit své závazky (Růčková, 2015,10).

Schopnost podniku dosahovat odpovídající výnosnosti je ovlivněna stavem ekonomiky. Finanční analýza poukazuje na silné i slabé stránky podniku. Pomáhá především odhalit případné problémy ve finančním hospodaření firmy. Výsledky analýzy jsou nejpřínosnější pro podnik, ale i vnější okolí si díky analýze vytvoří obraz o společnosti (Růčková, Roubíčková, 2012, s. 77).

1.3 Zdroje informací pro finanční analýzu

Pro hodnotné zpracování finanční analýzy podniku jsou nezbytné informace, které budou kvalitní a zároveň komplexní. Je podstatné podchytit všechna data, která by mohla zkreslovat výsledky hodnocení finančního zdraví, které vypovídá o finanční situaci podniku. Pro finanční analýzu jsou nejčastěji čerpána data z účetních výkazů (Růčková, 2015, s. 21).

1.3.1 Rozvaha

Rozvaha neboli balance je základním účetním výkazem, ve kterém se součet aktiv musí rovnat součtu pasiv. Rozvaha poskytuje přehled o majetku podniku (aktivech) a o zdrojích, ze kterých je tento majetek financován (pasivech). Aktiva tedy vyobrazují majetkovou strukturu. V širším pojetí je možno na aktiva nahlížet jako na celkovou výši ekonomických zdrojů, se kterými podnik v určitém okamžiku nakládá. Podle doby držení majetku lze aktiva rozdělit na stálá a oběžná (Knápková, Pavelková, 2010, s. 21, Růčková, 2015, s. 24).

Pasiva vyjadřují, jaké množství peněžních prostředků ke krytí aktiv je poskytnuto majiteli a věřiteli. Tyto zdroje se člení na vlastní a cizí (Martinovičová, Konečný, Vavřina, 2014, s. 40).

Rozvaha je sestavována v peněžním vyjádření k určitému okamžiku, tím je rozvahový den. Lze sestavit zahajovací, řádnou, mimořádnou a mezitímní rozvahu. Zahajovací rozvaha se sestavuje ke dni vzniku účetní jednotky, zatímco řádná rozvaha se sestavuje pravidelně k účetní závěrce. V případě, že je potřeba sestavit rozvahu k jinému než řádnému okamžiku, sestaví se rozvaha mimořádná. Jako příklad lze uvést vstup účetní jednotky do likvidace. Mezitímní rozvahu si účetní jednotka zpracovává pro své účely během roku (Růčková, Roubíčková, 2012, s. 83-84).

Díky bilančnímu principu rozvahy je možné sledovat změny majetku i kapitálu v čase (Martinovičová, Konečný, Vavřina, 2014, s.41).

Struktura rozvahy je závazně stanovena Ministerstvem financí a je povinnou součástí účetní závěrky v soustavě podvojného účetnictví (Růčková, 2015, s. 21-22).

Tabulka č. 1: Struktura rozvahy

(Zdroj: Vlastní zpracování s využitím Pilátová, 2017, s. 71-74)

Rozvaha			
Aktiva		Pasiva	
A	Pohledávky za upsaný základní kapitál	A	Vlastní kapitál
B	Stálá aktiva	A.I.	Základní kapitál
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	A.II.	Ážio a kapitálové fondy
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	A. III.	Fondy ze zisku
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	A. IV.	VH minulých let
		A.V.	VH běžného účetního období
C	Oběžná aktiva	B + C	Cizí zdroje
C.I.	Zásoby	B	Rezervy
C.II.	Pohledávky	C	Závazky
C.III.	Krátkodobý finanční majetek	C.I.	Dlouhodobé závazky
C.IV.	Peněžní prostředky	C.II.	Krátkodobé závazky
D	Časové rozlišení aktiv	D	Časové rozlišení pasiv

1.3.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty, jinými slovy výsledovka, zachycuje strukturu podnikových nákladů a výnosů.

Výnosy jsou peněžní částky, které podnik obdržel ze všech svých činností za sledované účetní období, nehledě na to, jestli je v tomto období inkasoval. Hlavní složkou výnosů jsou tržby. Jde o peněžní částku, kterou podnik získal prodejem výrobků, zboží či služeb (Martinovičová, Konečný, Vavřina, 2014, s. 44-46).

Náklady jsou peněžní částky, které podnik v daném účetním období účelně vynaložil, aby dosáhl výnosů.

Z výše uvedených definic je tedy patrné, že výnosy a náklady se neopírají o skutečné peněžní toky, a proto nevyobrazují hotovost, kterou podnik skutečně získal svým hospodařením (Vochozka, 2011, s. 17).

Hlavním úkolem tohoto výkazu je zjistit výsledek hospodaření podniku za účetní období a to tak, že se od výnosů odečtou náklady, čímž se vypočte výše zisku nebo ztráty, které podnik dosáhl. Výkaz umožňuje nahlédnout na vývoj ziskovosti podniku a zjistit, jaká je

jeho rentabilita a návratnost vloženého kapitálu (Martinovičová, Konečný, Vavřina, 2014, s. 76-77).

Struktura výkazu zisku a ztráty je opět stanovena Ministerstvem financí. Stejně jako rozvaha je i výsledovka závaznou součástí účetní závěrky (Růčková, 2015, s. 21).

1.3.3 Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích neboli cash flow, slouží k posouzení skutečné finanční situace podniku. Tento výkaz zobrazuje informace o peněžních tocích během účetního období, což jsou přírůstky a úbytky peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů. Peněžní prostředky tvoří peníze v hotovosti, ceniny, peníze na účtech, a to včetně možného pasivního zůstatku na běžném účtu, a také peníze na cestě. Za peněžní ekvivalenty se považuje krátkodobý likvidní majetek. Cash flow je tedy rozdíl mezi příjmy a výdaji (Knápková, Pavelková, 2010, s. 46-47).

Cash flow se dělí na tři části:

- provozní činnost
- investiční činnost
- finanční činnost

Položky, které se řadí do provozní činnosti, vyplývají z běžného provozu podniku. Investiční činnost zachycuje výdaje, které se týkají pořízení dlouhodobého majetku, a také příjmy z prodeje dlouhodobého majetku. Finanční činnost se vztahuje na kapitál (Procházková, Jelínková, 2018, s. 105).

Existují dvě metody, kterými lze cash flow sestavit. Metoda přímá vyobrazuje peněžní příjmy, výdaje a jejich rozdíl. Je vhodná hlavně pro malé podniky nebo živnostníky. Metoda nepřímá vychází z hospodářského výsledku, který přetvoří na tok peněz. Touto metodou se sestavuje výkaz cash flow, jež je součástí účetní závěrky (Knápková, Pavelková, 2010, s. 48–54).

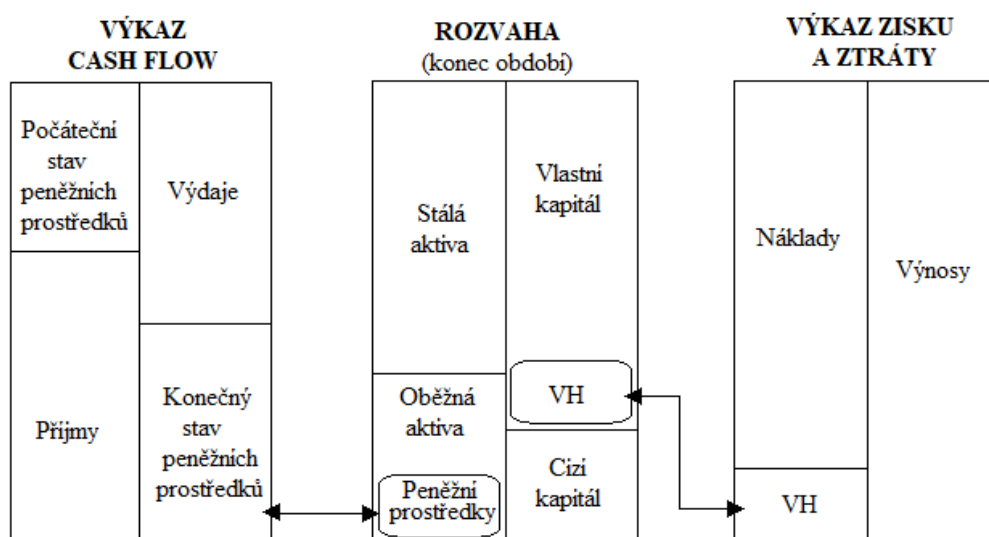
1.3.4 Vzájemné provázanosti mezi účetními výkazy

Mezi účetními výkazy existuje určitá provázanost. V rozvaze je vyobrazena majetková a finanční struktura podniku. Do rozvahy je z výkazu zisku a ztráty převzat hospodářský výsledek, který je důležitým zdrojem financování (Knápková, Pavelková, 2010, s. 56).

Také je nezbytné sledovat vzájemné vazby mezi výkazem zisku a ztráty a výkazem cash flow. Výsledek hospodaření, jež podnik vykáže, nevypovídá nic o tom, jak je na tom podnik s finančními prostředky. Pro hodnocení podniku není podstatné pouze to, zda je výsledek hospodaření kladný, ale i jestli je podnik schopen zajistit dostatečné množství peněžních prostředků, které potřebuje ke svému fungování (Růčková, 2015, s. 38).

Mohou nastat čtyři různé situace:

1. Výsledek hospodaření z provozní činnosti je zisk a peněžní tok z provozní činnosti je kladný – toto je ta nejlepší situace, protože je podnik schopný efektivně hospodařit s finančními prostředky a také finanční prostředky zavčas inkasuje.
2. Výsledek hospodaření z provozní činnosti je zisk, ale peněžní tok z provozní činnosti je záporný – v tomto případě podnik neinkasuje peněžní prostředky dostatečně rychle a mohou tedy nastat problémy, kdy nebude mít dostatečné množství finančních prostředků potřebných k udržení jeho běžného chodu.
3. Výsledek hospodaření z provozní činnosti je záporný a peněžní tok z provozní činnosti je kladný – vložený kapitál do podniku není dostatečně zhodnocován. Je tedy možné, že v budoucnu bude mít firma problém se svým hospodařením.
4. Výsledek hospodaření z provozní činnosti je ztráta a peněžní tok z provozní činnosti je záporný – jedná se o nejhorší možnou situaci. Je pravděpodobné, že fungování této firmy nebude dlouhodobě udržitelné (Růčková, Roubíčková, 2012, s. 95).

Obrázek č. 2: Vazby mezi finančními výkazy

(Zdroj: Vlastní zpracování s využitím Dluhošová et al., 2010, s.63)

1.4 Uživatelé finanční analýzy

Uživatelů, kteří se zajímají o finanční analýzu podniku, může být mnoho. Každý uživatel si musí ještě před zpracováním jakékoliv analýzy ujasnit cíl, ke kterému hodlá provedením analýzy dospět. Na základě stanoveného cíle si zvolí takovou metodu, aby odpovídala finanční i časové náročnosti, tedy z hlediska nákladů na její vypracování (Růčková, 2015, s. 11).

Uživatele finanční analýzy je možno rozčlenit na interní a externí. K interním uživatelům patří manažeři, zaměstnanci a odboráři. Externími uživateli jsou například investoři, banky, obchodní partneři, konkurenti a také stát a jeho orgány (Vochozka, 2011, s. 12).

Manažeři – pracují s informacemi z finančního účetnictví, ke kterým mají přístup průběžně. Díky zjištění silných a slabých stránek týkajících se finančního hospodaření podniku jsou manažeři schopni přijmout pro příští období vhodný podnikatelský záměr, jež se rozpracovává ve finančním plánu (Grünwald, Holečková, 2009, s. 27).

Investoři – jedná se o akcionáře a vlastníky, kteří vkládají do podniku kapitál, od něhož očekávají zhodnocení. Zajímají se tedy o finančně-účetní informace (Grünwald, Holečková, 2009, s. 28).

Banky – před poskytnutím úvěru posoudí bonitu dlužníka, kterou zjistí analýzou jeho finančního hospodaření. Zde je stěžejním ukazatelem rentabilita, která zjistí, jestli má podnik dostatek financí ke splácení svých závazků (Grünwald, Holečková, 2009, s. 29).

Obchodní partneři – pro dodavatele je důležité, jestli bude podnik schopen uhradit své závazky. Odběratelé se o finanční situaci zajímají z pohledu dlouhodobého obchodování. Kdyby byl podnik ve finančních potížích, odběratelé by mohli mít problémy se zabezpečením své vlastní výroby (Grünwald, Holečková, 2009, s. 30).

Zaměstnanci – zajímají se o finanční stabilitu podniku, která je může motivovat, ale hlavně mají zájem na tom, aby byla zachována jejich pracovní místa (Grünwald, Holečková, 2009, s. 30).

Konkurence – o finanční informace se zajímají především kvůli porovnání hospodářského výsledku s jejich podnikem. Také mají zájem o údaje jako je rentabilita, zisková marže, investiční aktivita apod. Podnik se tímto může motivovat ke zlepšení výsledků svých ukazatelů. Výsledky srovnávají s podniky, které mají podobné zaměření (Grünwald, Holečková, 2009, s. 30).

Stát a jeho orgány – finančně-účetní data sbírají především pro statistiky, ke kontrole plnění daňových povinností nebo například k získání přehledu o finančním stavu podniků, kterým udělují státní zakázky (Grünwald, Holečková, 2009, s. 31).

1.5 Metody finanční analýzy

Díky rozvoji matematických, statistických a ekonomických věd vzniklo mnoho metod, kterými se hodnotí finanční zdraví podniku. Při výběru metody pro finanční analýzu je nutné brát ohled na jednotlivá hlediska, a to:

- **Účelnost** – soustava ukazatelů nebo konkrétní metoda se vybírá tak, aby se pro podnik hodila a aby odpovídala předem stanovenému cíli.
- **Nákladnost** – provedení analýzy je časově náročné a ke zpracování je zapotřebí kvalifikované práce. Analýza na sebe váže náklady, a proto se podnik musí rozhodnout, zda se mu její realizace vyplatí. Výše nákladů by tedy měla být přiměřená jejich návratnosti.
- **Spolehlivost** – je třeba náležitě využít veškerá dostupná a věrohodná data, aby byl výsledek analýzy spolehlivý. Riziko chybného rozhodnutí se tím sníží (Růčková, Roubíčková, 2012, s.97).

Finanční analýzu je možné členit podle mnoha kritérií, jejichž počet neustále narůstá. Vznikají nové metody, ale také dochází k vylepšování a rozšiřování metod současných (Růčková, Roubíčková, 2012, s. 99).

Například v závislosti na časové dimenzi se finanční analýza dělí na analýzu ex post, která je založena na retrospektivních datech, a na analýzu ex ante, jež se zaměřuje na budoucnost podniku. Analýza ex ante má za úkol předvídat vývoj podniku v následujících letech a také včas upozornit na jeho eventuální ohrožení (Sedláček, 2011, s.7).

V odborné literatuře se preferuje základní rozdělení metod finanční analýzy na fundamentální finanční analýzu a na technickou finanční analýzu (Růčková, Roubíčková, 2012, s. 99).

1.5.1 Fundamentální analýza podniku

Základ fundamentální analýzy spočívá v rozsáhlých znalostech vzájemných souvislostí mezi ekonomickými a mikroekonomickými jevy, také na zkušenostech odborníků a na

jejich osobních odhadech. Fundamentální analýza sleduje tržní pozici podniku a identifikuje prostředí, v němž se podnik nachází.

Především analyzuje vliv:

- vnitřního a vnějšího ekonomického prostředí podniku
- právě probíhající fáze života podniku
- charakter podnikových cílů

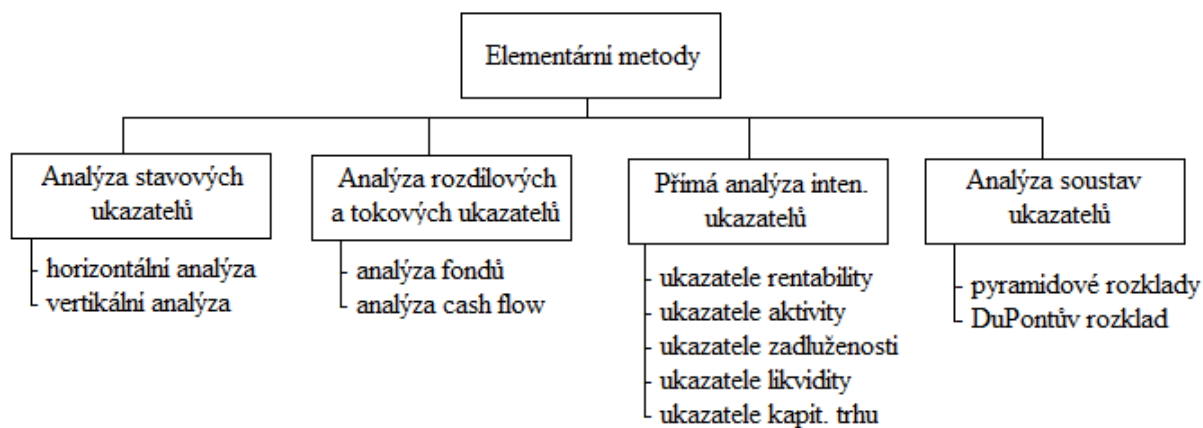
Používá speciální nástroje, jako je například SWOT analýza, metoda kritických faktorů úspěšnosti, nebo BCG matice (Sedláček, 2011, s. 7, Nývltová, Marinič, 2010, s. 161).

1.5.2 Technická analýza podniku

Za pomoci matematických, statistických a dalších algoritmizovaných metod technická analýza kvantitativně zpracovává ekonomická data, jejichž výsledky následně kvalitativně posuzuje (Sedláček, 2011, s. 9).

Výsledky technické analýzy podniku lze rozdělit do dvou skupin na:

- Metody elementární technické analýzy – používají se v podnikatelské praxi.
- Metody vyšší finanční analýzy – pro aplikování těchto metod je potřeba kvalitní softwarové vybavení. Tyto metody se v podniku běžně nepoužívají, zabývají se jimi specializované firmy (Růčková, Roubíčková, 2012, s. 100).

Obrázek č. 3: Členění elementárních metod finanční analýzy

(Zdroj: Vlastní zpracování s využitím Růčková, Roubíčková, 2012, s.100)

1.6 Absolutní ukazatele

Jde o stavové a tokové veličiny, které tvoří účetní výkazy, jako je rozvaha, výkaz zisku a ztráty či cash flow. K absolutním ukazatelům patří horizontální analýza, jež porovnává vývoj trendů v časových řadách, a vertikální analýza, která vyjadřuje procentní podíl jednotlivých položek výkazů (Knápková et al., 2017, s. 71, Management Mania, c2011-2016).

1.6.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza, označována také jako analýza časových řad, sleduje, jak se postupem času vyvíjejí finanční ukazatele. Porovnává změny jednotlivých položek výkazů v závislosti na čase. Z analýzy se zjistí časový trend sledovaného ukazatele, ze kterého lze předvídat jeho budoucí vývoj (Kalouda, 2016, s. 62, Knápková et al., 2017, s. 74).

$$\text{Absolutní změna} = \text{ukazatel}_t - \text{ukazatel}_{t-1}$$

Vzorec č. 1: Absolutní změna

(Zdroj: Knápková et al., 2017, s. 74)

$$\text{Změna v \%} = \frac{\text{běžné období} - \text{předchozí období}}{\text{předchozí období}} * 100$$

Vzorec č. 2: Změna v %

(Zdroj: Sedláček, 2011, s. 14)

1.6.2 Vertikální analýza

Úkolem vertikální analýzy je uvést procentní podíl jednotlivých položek účetních výkazů ke zvolené základně, jež je položena jako 100 %. U rozboru rozvahy se za základnu nejčastěji volí celková aktiva či pasiva. Pro rozbor výkazu zisku a ztráty bývají základnou celkové výnosy nebo náklady. Vertikální analýza umožňuje srovnání výsledků analýzy jednotlivých let, a proto se využívá k porovnání v čase a v prostoru. Ve vzorci se do čitatele dosazuje položka, u které se zjišťuje procentní podíl. Do jmenovatele se dosazuje hlavní rozvrhová základna (Knápková et al., 2017, s. 71, Sedláček, 2011, s. 17).

$$\text{Vertikální analýza} = \frac{\text{položka}_i}{\text{položka}_n} * 100$$

Vzorec č. 3: Vertikální analýza

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Knápková et al., 2017, s. 71)

1.7 Rozdílové ukazatele finanční analýzy

Pomocí rozdílových ukazatelů se analyzuje finanční situace podniku se zaměřením na jeho likviditu. Rozdílové ukazatele se vypočítají jako rozdíl mezi položkami krátkodobých aktiv a položkami krátkodobých pasiv (Sedláček, 2011, s. 35).

1.7.1 Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál lze vypočítat dvěma způsoby:

- a) Manažerský přístup

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky}$$

Vzorec č. 4: Čistý pracovní kapitál – manažerský způsob

(Zdroj: Vochozka, 2011, s. 21)

- b) Investorský přístup

$$\text{ČPK} = (\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé závazky}) - \text{stálá aktiva}$$

Vzorec č. 5: Čistý pracovní kapitál – investorský způsob

(Zdroj: Vochozka, 2011, s. 21)

Čistý pracovní kapitál představuje část oběžného majetku, která je financována z dlouhodobého kapitálu. Lze tedy říci, že ČPK vyjadřuje volnou část kapitálu, na kterou se neváží krátkodobé závazky (Vochozka, 2011, s. 21).

1.7.2 Čisté pohotové prostředky

Čisté pohotové prostředky hodnotí schopnost podniku splácet své závazky během určitého časového období. Ukazatel se vypočte rozdílem mezi pohotovými peněžními prostředky a okamžitě splatnými závazky. Pro vyjádření nejvyššího stupně likvidity se do pohotových peněžních prostředků zahrne jen peněžní hotovost a peníze na běžných účtech. Přesuny plateb v momentě zjišťování likvidity mohou ukazatel jednoduše ovlivnit (Sedláček, 2011, s. 38, Nývltová, Marinič, 2010, s. 164).

$$\text{ČPP} = \text{pohotové peněžní prostředky} - \text{okamžitě splatné závazky}$$

Vzorec č. 6: Čisté pohotové prostředky

(Zdroj: Nývltová, Marinič, 2010, s. 164)

1.8 Poměrové ukazatele finanční analýzy

Poměrové ukazatele jsou velmi oblíbeným nástrojem finanční analýzy, jelikož poskytují představu o tom, v jaké finanční situaci se podnik nachází. Poměrové ukazatele dávají do poměru různé položky ze základních účetních výkazů. Je možné vytvořit mnoho

ukazatelů, které se člení do několika oblastí, v praxi se jich ale používá jen pár. Navržené hodnoty u některých ukazatelů jsou pouze orientační a je zapotřebí s nimi pracovat opatrně. Každý podnik je jiný, a proto je důležité výsledné hodnoty ukazatelů důkladně posoudit (Knápková et al., 2017, s. 87).

1.8.1 Ukazatele likvidity

Likvidita vyjadřuje schopnost podniku přeměnit majetek na peněžní prostředky. Jestliže nemá podnik dostatek likvidity, nebude schopen hradit své krátkodobé závazky a může se dostat do platební neschopnosti. S nízkou likviditou také podnik nebude mít možnost využít ziskové příležitosti, jež se při jeho činnosti naskytnou (Růčková, 2011, s. 48).

Okamžitá likvidita

Okamžitá likvidita se také označuje za likviditu 1. stupně. Využívá nejvíce likvidní položky z rozvahy. Pohotové peněžní prostředky představují peníze na bankovních účtech, hotovost v pokladně a obchodovatelné cenné papíry. Jedná se tedy o krátkodobý finanční majetek. Krátkodobé závazky tvoří závazky z obchodních vztahů a krátkodobé bankovní úvěry (Růčková, 2015, s. 55).

Doporučená hodnota okamžité likvidity je v rozmezí od 0,2 do 0,5. Jestliže je hodnota vyšší, finanční prostředky jsou využívány neefektivně (Knápková et al., 2017, s. 95).

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{pohotové platební prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Vzorec č. 7: Okamžitá likvidita
(Zdroj: Dluhošová et al., 2010, s. 83)

Pohotová likvidita

Pohotová likvidita se značí za likviditu 2. stupně. Čitatel se jmenovatelem by měli být v poměru 1 : 1. Pokud by byla výše poměru odpovídající, podnik by se zvládl vyrovnat se svými závazky i bez prodeje svých zásob. Pro tento ukazatel se doporučená hodnota pohybuje v rozmezí od 1 do 1,5. Hodnota ukazatele se odvíjí od druhu činnosti podniku nebo odvětví. Pokud hodnota ukazatele roste, předpokládá se, že se finanční situace zlepší. Snížení ukazatele značí horší finanční situaci (Růčková, 2015, s. 56, Dluhošová et al., 2010, s. 83).

$$\text{Pohotov\'a likvidita} = \frac{(\text{ob\text{e}žn\'a aktiva} - \text{z\'asoby})}{\text{kr\'atkodob\'e z\'avazky}}$$

Vzorec č. 8: Pohotov\'a likvidita

(Zdroj: Scholleová, 2012, s. 177)

Běžn\'a likvidita

Běžn\'a likvidita, taktéž likvidita 3. stupně, udává, kolikrát pokryjí oběžn\'a aktiva krátkodobé závazky podniku. Hodnoty ukazatele se pohybují v rozmezí od 1,5 do 2,5. Stoupající hodnoty ukazatele představují vyšší pravděpodobnost zachování platební schopnosti podniku. Ukazatel má ale určité slabiny. Struktura oběžných aktiv není zohledněna z hlediska jejich likvidnosti a struktura krátkodobých závazků dle jejich splatnosti (Růčková, 2015, s. 56, Dluhošová et al., 2010, s. 83).

$$\text{Běžn\'a likvidita} = \frac{\text{ob\text{e}žn\'a aktiva}}{\text{kr\'atkodob\'e z\'avazky}}$$

Vzorec č. 9: Běžn\'a likvidita

(Zdroj: Dluhošová et al., 2010, s. 82)

1.8.2 Ukazatele rentability

Rentabilita sleduje schopnost podniku dosáhnout zisku s využitím investovaného kapitálu. Ukazatele rentability nejčastěji používají údaje z rozvahy a z výkazu zisku a ztráty. V čitateli bývá dosazen výsledek hospodaření a ve jmenovateli nějaký kapitál. Hodnoty ukazatele by měly postupem času stoupat. Sledování rentability je důležité hlavně pro akcionáře a možné investory (Růčková, 2015, s. 57-58).

Finanční analýza využívá následující kategorie zisku:

- EBIT – zisk včetně daní a úroků nacházející se ve výkazu zisku a ztráty jako provozní výsledek hospodaření.
- EAT – čistý zisk neboli zisk po zdanění, odpovídá ve výkazu zisku a ztráty výsledku hospodaření za běžné účetní období (Růčková, 2015, s. 58).

Ukazatel rentability vloženého kapitálu (ROI)

ROI je jedním z nejdůležitějších ukazatelů hodnotících podnikatelskou činnost. Vyjadřuje efektivitu celkového vloženého kapitálu do podniku (Sedláček, 2011, s. 56).

$$\text{ROI} = \frac{\text{EBIT}}{\text{celkový kapitál}}$$

Vzorec č. 10: Ukazatel rentability vloženého kapitálu

(Zdroj: Sedláček, 2011, s. 56)

Rentabilita celkových vložených aktiv (ROA)

Ukazatel ROA dává do poměru zisk s celkovými aktivy vloženými do podnikání. Není podstatné, z jakých zdrojů byla aktiva financována. Jestliže se ve výpočtu ukazatele dosadí do čitatele EBIT, výslednou hodnotu neovlivní daň ani nákladové úroky. Ukazatel je vhodný pro srovnání podniků působících v dalších zemích s odlišnými daňovými režimy (Sedláček, 2011, s. 57, Mrkvička, Kolář, 2006, s. 84).

$$ROA = \frac{EBIT}{\text{celková aktiva}}$$

Vzorec č. 11: Rentabilita celkového vloženého kapitálu

(Zdroj: Mrkvička, Kolář, 2006, s. 84)

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

„Rentabilita vlastního kapitálu (ROE – Return on Equity) vyjadřuje, kolik čistého zisku připadá na jednu korunu kapitálu investovaného akcionářem.“ (Vochozka, 2011, s. 23)

Vlastníci tedy pomocí ukazatele zjistí, jestli je jejich kapitál dostatečně výnosný. Pro investory je podstatné, aby ukazatel dosahoval vyšší hodnoty než úroky, které by získal z jiných podob investování (Sedláček, 2011, s. 57).

$$ROE = \frac{EAT}{\text{vlastní kapitál}}$$

Vzorec č. 12: Rentabilita vlastního kapitálu

(Zdroj: Růčková, 2015, s. 60)

Rentabilita tržeb (ROS)

Rentabilita tržeb vyjadřuje ziskovou marži, jež je podstatným ukazatelem pro hodnocení prosperity podniku. K porovnání ziskové marže mezi podniky je vhodné dosadit do čitatele EBIT. Výsledek ukazatele nebude ovlivněn odlišnou kapitálovou strukturou nebo jinou mírou zdanění u zahraničních podniků (Knápková et al., 2017, s. 101).

$$ROS = \frac{EBIT}{\text{tržby}}$$

Vzorec č. 13: Rentabilita tržeb

(Zdroj: Dluhošová et al., 2010, s. 82)

1.8.3 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti vyjadřují poměr mezi vlastními a cizími zdroji financování podniku a sledují rozsah zadluženosti podniku (Sedláček, 2011, s. 63).

Čím víc je podnik zadlužený, tím většímu riziku čelí, poněvadž musí být schopen splácet své závazky, nehledě na to, v jaké finanční situaci se nachází. Cizí kapitál je ale levnější než vlastní, a proto je určitá míra zadluženosti pro podnik prospěšná (Knápková et al., 2017, s. 87).

Celková zadluženost

Nazývá se také ukazatelem věřitelského rizika a považuje se za základní ukazatel zadluženosti. Jde o podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (Sedláček, 2011, s. 63). Sleduje, v jaké míře se podílí věřitelé na celkovém kapitálu, ze kterého je financován majetek podniku. S rostoucí zadlužeností podniku stoupá i riziko věřitelů. Z ukazatele vychází převážně dlouhodobí věřitelé, například banky (Dluhošová et al., 2010, s. 78). Doporučená hodnota celkové zadluženosti je 30 až 60 %. Při hodnocení zadluženosti se musí přihlížet k odvětví a schopnosti podniku splácet úroky, které plynou z dluhů (Knápková et al., 2017, s. 88).

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktiva celkem}}$$

Vzorec č. 14: Celková zadluženost

(Zdroj: Knápková et al., 2017, s. 88)

Koeficient samofinancování

Koeficient značí, do jaké míry je podnik finančně nezávislý (Sedláček, 2011, s. 64). Vyjadřuje tedy schopnost podniku pokrýt svůj majetek z vlastních zdrojů. Zvyšováním hodnoty ukazatele se upevňuje finanční stabilita podniku. Je-li koeficient příliš vysoký, hrozí pokles výnosnosti vložených prostředků (Dluhošová, et al., 2010, s. 77).

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} * 100 (\%)$$

Vzorec č. 15: Koeficient samofinancování

(Zdroj: Kalouda, 2016, s.67)

Doba splácení dluhů

Ukazatel vychází z cash flow. Značí dobu, během níž podnik dokáže splatit své dluhy z provozního cash flow. Vyhovující je, aby trend ukazatele klesal (Knápková et al., 2017, s. 90).

$$Doba\ spláčení\ dluhů = \frac{cizí\ zdroje - rezervy}{provozní\ cash\ flow}$$

Vzorec č. 16: Doba spláčení dluhů

(Zdroj: Knápková et al., 2017, s. 90)

Míra zadluženosti

Ukazatel se vypočte jako poměr cizích zdrojů a vlastního kapitálu. Pokud podnik požádá o nový úvěr, bude míra zadluženosti důležitým ukazatelem pro banku, která se rozhoduje, jestli je vhodné úvěr poskytnout nebo ne. Je důležité sledovat vývoj míry zadluženosti v čase (Knápková et al., 2017, s. 89).

$$Míra\ zadluženosti = \frac{cizí\ zdroje}{vlastní\ kapitál}$$

Vzorec č. 17: Míra zadluženosti

(Zdroj: Knápková et al., 2017, s. 89)

Úrokové krytí

Úrokové krytí sleduje schopnost podniku splácet nákladové úroky. Ukazatel má velký význam, jestliže podnik používá k financování cizí úročené zdroje. Je-li hodnota ukazatele 1, podnik vytvořil postačující zisk pro splacení úroků věřitelům, ale nemá finance na zaplacení daní či výplatu čistého zisku vlastníkovu podniku. Doporučená hodnota ukazatele je minimálně 3 (Knápková et al., 2017, s. 90, Scholleová, 2012, s. 182).

$$Úrokové\ krytí = \frac{EBIT}{nákladové\ úroky}$$

Vzorec č. 18: Úrokové krytí

(Zdroj: Scholleová, 2012, s. 181)

1.8.4 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity informují o počtu obrátů nebo o době obrátu určitých položek rozvahy. Počet obrátů vyjadřuje, kolikrát roční tržby převyší hodnotu položky, u níž se zjišťuje obratovost. Doba obrátu sleduje, jak dlouho trvá jedna obrátka majetku. Podnik by se měl snažit, aby počet obrátek rostl a doba obrátu se minimalizovala (Scholleová, 2012, s. 178).

Ukazatele sledují, jestli podnik efektivně hospodaří se svými aktivy. Jestliže jich drží větší množství než potřebuje, vzniká mu více nákladů a tvoří tak menší zisk. V případě, že má aktiv málo, nemůže využít mnoha výnosných podnikatelských příležitostí. Ukazatele vyjadřují vázanost kapitálu na různá aktiva a pasiva (Sedláček, 2011, s. 60).

Obrat celkových aktiv

Ukazatel vyjadřuje kolikrát se během roku v podniku obrátí celková aktiva. K obratu aktiv by mělo dle doporučených hodnot dojít alespoň jedenkrát za rok. Jestliže je hodnota nižší, využívá podnik svůj majetek neefektivně. S rostoucí hodnotou ukazatele roste i efektivita využití majetku (Knápková, Pavelková, 2010, s. 102).

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva celkem}}$$

Vzorec č. 19: Obrat celkových aktiv

(Zdroj: Nývltová, Marinič, 2010, s. 167)

Obrat stálých aktiv

Obrat stálých aktiv vyjadřuje, kolik korun tržeb podnik získá z každé investované koruny do aktiv. Ukazatel se používá během rozhodování, jestli se má do podniku pořídit další dlouhodobý majetek či nikoliv. Pokud je hodnota ukazatele nižší než průměr, je třeba lépe využít výrobní kapacitu a také snížit investice podniku (Berman, Knight, Case, 2011, s. 158-159, Sedláček, 2011, s. 61).

$$\text{Obrat stálých aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{stálá aktiva}}$$

Vzorec č. 20: Obrat stálých aktiv

(Zdroj: Sedláček 2011, s. 61)

Obrat zásob

Obrat zásob se také označuje jako ukazatel intenzity využití zásob. Určuje, kolikrát dojde během roku k prodeji zásob a jejich opětovnému naskladnění. Má ale značnou nevýhodu. Používá tržby, které odrážejí tržní hodnotu, kdežto zásoby se uvádějí v pořizovacích cenách. Skutečná obrátka tak bývá nadhodnocena, a proto by bylo lepší dosadit do čitatele náklady na prodané zboží (Sedláček, 2011, s. 61).

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}}$$

Vzorec č. 21: Obrat zásob

(Zdroj: Kalouda, 2016, s. 65)

Doba obratu zásob

Je měřena počtem dnů, během nichž zásoby setrvávají v podniku. Nízká doba obratu zásob značí dobrou situaci, avšak podnik by si měl udržovat optimální velikost zásob (Růčková, 2015, s. 67, Berman, Knight, Case, 2011, s. 155).

$$Doba\ obratu\ zásob = \frac{zásoby}{tržby} * 360$$

Vzorec č. 22: Doba obratu zásob
(Zdroj: Dluhošová et al., 2010, s. 87)

Doba obratu pohledávek

Udává dobu, za kterou jsou průměrně proplaceny vydané faktury. Jestliže podnik inkasuje pohledávky pozdě, potřebuje více úvěrů a rostou mu tak náklady (Dluhošová et al., 2010, s. 87, Knápková, Pavelková, 2010, s. 104).

$$Doba\ obratu\ pohledávek = \frac{pohledávky}{tržby} * 360$$

Vzorec č. 23: Doba obratu pohledávek
(Zdroj: Knápková, Pavelková, 2010, s. 103)

Doba obratu závazků

Jde o dobu od vzniku závazku do doby jeho úhrady. Hodnota ukazatele by měla být minimálně taková, jako je doba obratu pohledávek. Jestliže je doba obratu závazků vyšší než suma obratu zásob a pohledávek, jsou zásoby i pohledávky financovány dodavatelskými úvěry, což je pro podnik prospěšné (Knápková, Pavelková, 2010, s. 104).

$$Doba\ obratu\ závazků = \frac{závazky}{tržby} * 360$$

Vzorec č. 24: Doba obratu závazků
(Zdroj: Dluhošová et al., 2010, s. 87)

1.9 Souhrnné indexy hodnocení podniku

Jelikož některé ukazatele finanční analýzy vypovídají o podniku pozitivně, avšak jiné negativně, byly vytvořeny modely, které hodnotí podnik pouze pomocí jednoho čísla. Toto číslo představuje souhrnný index, jenž posuzuje finanční situaci podniku a také vystihuje jeho výkonnost a ekonomickou situaci. Souhrnné indexy lze členit na bonitní modely a bankrotní modely (Scholleová, 2012, s. 189).

1.9.1 Bonitní modely

Bonitní modely poskytují informace převážně investorům a vlastníkům. Kvalitu podniku hodnotí podle jeho výkonnosti. Modely vycházejí především z teoretických a pragmatických poznatků. K bonitním modelům patří například Tamariho model a Zlatá pravidla financování (Kalouda, 2016, s. 70-85, Scholleová, 2012, s. 189).

1.9.2 Bankrotní modely

Tyto modely vypovídají o tom, zda zkoumanému podniku hrozí bankrot či ne. Modely vychází z reálných údajů. Bankrotní modely informují o situaci podniku zejména věřitele, které zajímá především schopnost podniku hradit své závazky. Mezi bankrotní modely patří například Altmanova analýza, která hodnotí finanční zdraví podniku, nebo také Indexy IN (Kalouda, 2016, s. 70, Scholleová, 2012, s. 189).

IN05

Index IN05 byl vytvořen tak, že bere v potaz české podmínky. Výhodou tohoto ukazatele je jeho jednoduchost. Index má ovšem i své nevýhody. Jelikož je celkový stav podniku posouzen pouze jednou číselnou hodnotou, vytratí se informace týkající se problémů podniku. Z tohoto důvodu podnik nemá možnost odstranit chyby. Přesto tento index dostatečně vypovídá dodavatelům či odběratelům o finančním zdraví podniku (Scholleová, 2012, s. 191).

$$IN05 = 0,13 * A + 0,04 * B + 3,97 * C + 0,21 * D + 0,09 * E$$

Vzorec č. 25: Index IN05

(Zdroj: Kalouda, 2016, s. 77)

Vysvětlení položek ve vzorci:

- A celková pasiva / cizí zdroje
- B EBIT / nákladové úroky
- C EBIT / celková pasiva
- D tržby / celková pasiva
- E oběžná aktiva / krátkodobé závazky (Kalouda, 2016, s. 77)

Tabulka č. 2: Hodnocení indexu IN05

(Zdroj: Vlastní zpracování s využitím Kalouda, 2016, s. 78)

IN05 > 1,6	finanční situace podniku je uspokojivá
0,9 < IN05 ≤ 1,6	podnik se nachází v "šedé zóně"
IN05 ≤ 0,9	vysoká pravděpodobnost bankrotu

Ch index

Ch index vytvořila v roce 1998 Zuzana Charstinová. Model je uzpůsoben k hodnocení zemědělských podniků na Slovensku. Tam se jeho aplikace osvědčila, a proto se tento index využívá i k hodnocení podniků působících v České republice (Charstinová, 1998, s. 34, Kalouda, 2016, s. 80).

$$Ch\ index = 0,37 X_1 + 0,25 X_2 + 0,21 X_3 - 0,1 X_4 - 0,07 X_5$$

Vzorec č. 26: Ch index

(Zdroj: Kalouda, 2016, s. 80)

Vysvětlení položek ve vzorci:

- X_1 VH za účetní období / celková pasiva
 X_2 VH za účetní období / tržby
 X_3 cash flow / krátkodobé závazky
 X_4 365 * krátkodobé závazky / celkové tržby
 X_5 cizí zdroje / celková pasiva (Kalouda, 2016, s. 80)

Tabulka č. 3: Hodnocení Ch indexu

(Zdroj: Vlastní zpracování s využitím Kalouda, 2016, s. 80)

Ch index $\geq 2,5$	prosperující podnik
$-5 < \text{Ch index} < 2,5$	průměrný podnik
Ch index $\leq -5,0$	problematický podnik

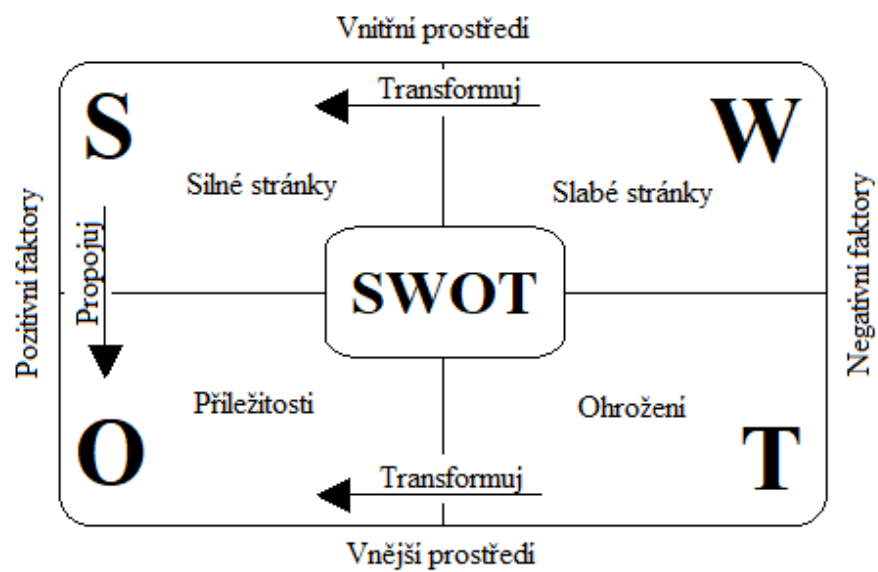
1.10 SWOT analýza

SWOT analýza je jednou z nejčastěji aplikovaných analytických metod. Tuto metodu vytvořil Albert Humphrey, který vedl výzkumný projekt, jehož cílem bylo analyzovat nedostatky v dosavadním plánování společností.

SWOT je akronym těchto anglických slov:

- strenghts – silné stránky
- weaknesses – slabé stránky
- opportunities – příležitosti
- threats – hrozby (Grasseová, Dubec, Řehák, 2012, s. 295)

Analýza sleduje vnitřní i vnější prostředí podniku. Silné a slabé stránky odráží vnitřní situaci v podniku. Vnějšími faktory jsou příležitosti a hrozby. Příležitosti působí na podnik pozitivně, naopak hrozby jsou negativní (Tyll, 2014, s. 39).

Obrázek č. 4: SWOT analýza

(Zdroj: Vlastní zpracování s využitím Tyll, 2014, s. 40)

2 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Ve druhé části bakalářské práce provedu analýzu současného stavu zemědělského družstva. V úvodu představím ZD Výčapy, družstvo, včetně činností, kterými se zabývá. Následně provedu finanční analýzu, která bude vycházet z ukazatelů uvedených v literární rešerši.

2.1 ZD Výčapy, družstvo

ZD Výčapy, družstvo (dále jen „ZD Výčapy“ nebo „družstvo“) sídlí ve Výčapech na Třebíčsku. V roce 1961 bylo družstvo založeno zápisem do obchodního rejstříku pod názvem Jednotné zemědělské družstvo Niva Výčapy. V průběhu existence družstva byl jeho název změněn na Zemědělské a obchodní družstvo NIVA a později na Zemědělské a obchodní družstvo „NIVA“ Výčapy, družstvo. V současné době nese název ZD Výčapy, družstvo. Během 60. a 70. let docházelo k postupnému sdružování dříve samostatných zemědělských družstev sousedních obcí (ZD Výčapy, družstvo, 2020).

Obrázek č. 5: Logo ZD Výčapy, družstvo
(Zdroj: ZD Výčapy, družstvo, 2020)

Činnost družstva v současné době zahrnuje:

- rostlinnou výrobu
- živočišnou výrobu
- poskytování služeb
- provoz bioplynové stanice

Pozemky družstva leží jižně od Třebíče s celkovou výměrou 2 270 ha zemědělské půdy, z čehož 2 120 ha tvoří orná půda a zbylých 150 ha jsou trvalé travní porosty. Rostlinná výroba se věnuje pěstování a prodeji obilovin a řepky, což jsou hlavní tržní plodiny. Částečně se zabývá i výrobou osiv, obilovin a trav. Na 15 % výměry orné půdy družstvo pěstuje víceleté pícniny. Také pěstuje krmné plodiny, které slouží k zajištění dostatku krmiv pro živočišnou výrobu. Určitý objem produkce kukuřičné siláže je využíván ke spotřebě v bioplynové stanici, čímž zabezpečuje její chod (ZD Výčapy, družstvo, 2020).

Živočišná výroba se věnuje chovu dojného skotu plemene Holštýn. Skot, který ZD Výčapy chová, je rozdělen do středisek. Ve střediscích ve Výčapech a v Horním Újezdě má družstvo přibližně 600 ks dojnic. Středisko v Kojeticích se soustředí na odchov mladého dobytka. Jelikož má družstvo zájem na zvyšování užitkovosti skotu, soustředí se na zlepšování životních podmínek zvířat. Snaží se proto, aby měl skot dobré životní podmínky, pravidelnou zdravotní péči a také vhodné složení krmiva.

Stáje, které družstvo nevyužívá, pronajímá dalším subjektům. Dříve také družstvo vykrmovalo prasata, ale z důvodu nízkého výnosu byl jejich výkrm v roce 2013 ukončen. ZD Výčapy dále poskytuje různé služby jako například zajištění dopravy materiálů, opravy vozidel, práce autojeřábem LIAZ AD14 nebo práce manipulátorem.

V roce 2012 družstvo vystavělo a uvedlo do chodu bioplynovou stanici, která se nachází ve středisku Výčapy a její celkový výkon činí 1 MW. Objekt bioplynové stanice tvoří dva prizmatické fermentory, které jsou vybaveny pádlovými míchadly a také vlastními zastřešenými dávkovacími stoly, které mají za úkol zásobovat stanici tuhým substrátem. Nad fermentory je umístěna hlavní strojovna, která je vybavena zastřešeným plynoměrem, kogenerační jednotkou o tepelném výkonu 676 kWt a elektrickém výkonu 1189 kWe a řídicí místností. Dále jsou součástí bioplynové stanice čerpadlové strojovny, které mají za úkol dávkovat tekutou složku a odčerpávat využitý materiál do konečného skladu, jehož celková kapacita činí 6 000 m³ (ZD Výčapy, družstvo, 2020).

Bioplynová stanice byla uvedena do zkušebního provozu 20.12.2012, na plný výkon fungovala už v roce 2014. Produkovaná elektrická energie, slouží pro vlastní technologickou spotřebu a přebytek je dodáván do sítě. Tepelná energie se rovněž užívá pro vlastní potřeby, tedy vytápění, a v letním období je dodávána firmě KOOPERACE, a.s., která ji využívá k sušení obilí (Účetní závěrky, c2012-2015).

2.1.1 Organizační struktura družstva

Družstvo se pro potřeby organizace dělí na:

- úsek rostlinné výroby a služeb
- úsek živočišné výroby
- bioplynová stanice
- úsek ředitele
- ekonomický úsek (Účetní závěrky, c2012-2015)

Úsek rostlinné výroby a služeb se s úsekem živočišné výroby dále člení na jednotlivá střediska.

2.1.2 Identifikační údaje ZD Výčapy

V následující tabulce jsou uvedeny základní informace o zemědělském družstvu.

Tabulka č. 4: Základní údaje o ZD Výčapy, družstvo

(Zdroj: Vlastní zpracování dle úplného výpisu z obchodního rejstříku, c2012-2015)

Datum vzniku a zápisu do OR	22. června 1961
Sídlo	Výčapy 189, PSČ 674 01
Identifikační číslo	001 40 538
Právní forma	Družstvo
Předmět podnikání	Zemědělství včetně prodeje nezpracovaných zemědělských výrobků za účelem zpracování nebo dalšího prodeje Silniční motorová doprava Provádění staveb, jejich změn a odstraňování Opravy silničních vozidel Opravy ostatních dopravních prostředků a pracovních strojů Zámečnictví, nástrojářství Truhlářství, podlahářství Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
Předmět činnosti	Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence
Základní členský vklad	30 000 Kč
Základní kapitál	30 000 000 Kč
Statutární orgán	Ing. Marcela Veselá – předseda Pavel Šutera Lubomír Krejčí Ing. Radek Kružík Bohumil Pospíchal

2.2 Strategická analýza

V této části práce provedu průzkum vnitřního a vnějšího prostředí družstva. Vypracuji PESTLE analýzu a Porterův model pěti sil, z nichž bude na konci praktické části práce vycházet SWOT analýza.

2.2.1 PESTLE analýza

Analýza PESTLE zkoumá vnější prostředí podniku. Analyzuje různé faktory, které mohou mít na podnik vliv.

Politické faktory

Politická situace v zemi má podstatný vliv na fungování podniků. Jako politický faktor, který v poslední době ovlivnil činnost družstva, lze uvést zrušení karenční doby, k čemuž došlo 1. července 2019. Od tohoto dne vzniká zaměstnancům nárok na náhradu ušlé mzdy už v prvních třech dnech nemoci. Ke stejnému dni, kdy byla zrušena karenční doba, došlo i ke snížení sazby pojistného na nemocenské pojištění z 2,3 % na 2,1 %. Zaměstnavatel proto momentálně místo původní sazby pojistného na sociální zabezpečení, které činilo 25 %, hradí 24,8 % (Portál POHODA, 2019).

Vláda také uzákonila zvýšení minimální mzdy o 1 250 Kč a ta od 1. ledna tohoto roku vzrostla na 14 600 Kč. Pokud někteří zaměstnanci pracují za minimální mzdu, navýšily se družstvu mzdové náklady (Finance.cz, 2020).

Ekonomické faktory

Mezi podstatné ekonomické faktory se řadí inflace, hrubý domácí produkt a také nezaměstnanost.

Inflace zachycuje růst cenové hladiny v čase. Ta v průběhu sledovaných let kolísala. Nejnižší inflace byla v roce 2015 s hodnotou 0,3 %, naopak nejvyšší hodnota byla zaznamenána v roce 2017 a to 2,5 % (ČSÚ: Inflace, 2020).

Tabulka č. 5: Vývoj inflace

(Zdroj: Český statistický úřad, 2020)

	2014	2015	2016	2017	2018
Inflace v %	0,4	0,3	0,7	2,5	2,1

Hrubý domácí produkt zahrnuje veškeré statky a služby, které byly na našem území vyprodukovány, a vyjadřuje tak výkonnost ekonomiky v penězích. Hrubý domácí produkt v průběhu analyzovaných let narůstal. V roce 2014 dosahoval hodnoty 4 261,1 miliard korun českých, která se během následujících let neustále zvyšovala. V roce 2018 byl hrubý domácí produkt 5 310,3 miliard korun českých (Finance.cz, 2017, Kurzy: HDP, 2020).

V následující tabulce je zobrazen procentní vývoj HDP mezi jednotlivými lety.

Tabulka č. 6: Vývoj HDP

(Zdroj: Kurzy.cz, 2020)

	2014	2015	2016	2017	2018
Vývoj HDP v %	2,0	4,3	2,3	4,6	2,9

Dle Ministerstva práce a sociálních věcí byla na počátku roku 2014 nezaměstnanost v republice 8,6 %, avšak postupem času se snižovala. V prosinci 2018 tak celková míra nezaměstnanosti klesla na 3,1 % a na Vysočině pak 3 % nezaměstnaných. Avšak v současné situaci, kdy svět bojuje s pandemií a lidé přichází o pracovní místa, lze předpokládat, že nezaměstnanost se bude postupně navyšovat (Měsíční nezaměstnanost, 2020).

Sociální faktory

K sociálním faktorům ovlivňujícím chod družstva patří vzdělání a dostupnost pracovní síly. Co se týče vzdělávacích institucí, které poskytují potřebné vzdělání v oblasti zemědělství, se v nedaleké Třebíči nachází Střední škola veterinární, zemědělská a zdravotnická. Tato škola nabízí vzdělání v oborech agropodnikání a veterinářství, tudíž její absolventi v ZD Výčapy najdou uplatnění. V kraji Vysočina je nabízeno vzdělání v zemědělské oblasti také v Bystřici nad Pernštejnem a v Humpolci.

V zemědělství ale postupem času počet zaměstnanců klesá. V roce 2017 činil podíl zaměstnanců v zemědělství, lesnictví a rybářství na celkovém počtu zaměstnanců v národním hospodářství pouhých 2,4 %, kdežto v roce 2010 byl jejich podíl 4,5 % (Český statistický úřad, 2018).

Technologické faktory

V zemědělství se využívají technologie, které jsou efektivnější a výkonnější. Ve pojení s moderními technologiemi se používá pojem „precizní zemědělství“. Precizní zemědělství využívá geografické informační systémy a další poziční systémy, jako je například GPS, pomocí kterých získává data o půdě. Zemědělci tak mohou ke každé půdě přistupovat individuálně. Precizní zemědělství umožňuje aplikovat přesné množství hnojiv, pesticidů či dalších prostředků, které zemědělská půda potřebuje. Zemědělcům se tak snižují náklady a půda není zbytečně zatěžována (ČTPZ, c2020).

Legislativní faktory

ZD Výčapy musí řídit svoji činnost v souladu s platnými zákony v České republice. Vychází především z těchto zákonů:

- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (Zákony pro lidi, 2020).

Jelikož neustále dochází k novelizacím zákonů, je nezbytné, aby družstvo tyto změny reflektovalo.

Ekologické faktory

Ekologie spolu s ochranou životního prostředí jsou v současné době velmi diskutovanými tématy a zemědělské podniky tak musí brát na tyto faktory ohled.

V rostlinné výrobě je podstatné důkladně vybrat hnojiva a postřiky, aby půdě a pěstovaným plodinám přinesly jakostní živiny a vhodnou ochranu. Velkou výhodou družstva je diversifikovaná výroba. Jelikož má i živočišnou výrobu, využívá ke hnojení polí mrvu, která zpátky dodá půdě kvalitní živiny. Důležité je také správně obměňovat plodiny na polích a dodržovat osevní postupy, aby byla zachována kvalita půdy. Pokud by družstvo nebralo ohled na střídání plodin a pěstovalo by na jednom poli pouze tu plodinu, která je pro ně nejvýnosnější, postupem času by se úrodnost půdy snižovala a docházelo by k její erozi. Obměnou plodin je také možné snížit spotřebu průmyslových hnojiv (eAgronom, 2019).

V současné době je velkým problémem všech zemědělců přemnožení hlodavců. Na zemědělských pozemcích je zakázáno plošné používání jedu k hubení hrabošů polních, jelikož by tím mohli být poškozeni i další živočichové, jako například ptáci (ÚKZÚK, c2009-2020). Z tohoto důvodu je jed sypán ručně do hraboších děr, aby nebyla úroda hlodavci zničena. Toto však ale nemůže být postačující.

Úrodu plodin nejvíce ovlivňuje počasí. Příliš velká sucha nebo dlouhé období dešťů v čase sklizně negativně ovlivňují rostlinnou výrobu.

2.2.2 Porterův model pěti sil

Model sleduje pět faktorů, na nichž závisí ziskovost podniku. Tyto faktory ovlivňují například změny cen a výši nákladů. Nežli podnik vstoupí na trh, měl by analyzovat těchto pět faktorů.

ZD Výčapy je zapojeno do skupiny firem pod záštitou společnosti Agro 2000 s. r. o. (dále jen Agro 2000). O obchodní stránku družstva se tak převážně stará právě tato společnost,

k níž také směřuje téměř 90 % všech pohledávek a závazků družstva. To pak dále obchoduje také s vykoupenými statky.

Vyjednávací síla dodavatelů

Jak již bylo výše uvedeno, zásadním obchodním partnerem a hlavním dodavatelem družstva je Agro 2000. Tato společnost je také distributorem veškerých průmyslových hnojiv a svým partnerským firmám nabízí lepší podmínky k jejich nákupu, například poskytnutím množstevních slev. Krmné směsi pro živočišnou výrobu nakupuje družstvo od firmy KOOPERACE, a. s. V případě potřeby koupí stroje obchoduje družstvo s firmou Agrotec, a. s. se sídlem v Hustopečích (Interní podklady, 2020).

Vyjednávací síla kupujících

Jak tomu bylo u dodavatelů, tak i u kupujících má hlavní zastoupení společnost Agro 2000, která odkupuje převážnou část z produkce družstva. Vykupuje zejména plodiny vypěstované rostlinnou výrobou.

Živočišná výroba se soustředí na produkci kravského mléka. Firma Agroveles, s. r. o., jež sídlí v Třebíči, vykupuje od ZD Výčapy veškeré mléko, které je v jeho kravínech vyprodukováno. Krávy vyřazené z chovu nebo jalovice, které nemohou zabřeznout, družstvo odprodává na jatka. Jateční dobytek odkupují například Družstevní jatka Sádek a Masozávod Petráveč, s. r. o.

Energii vyrobenou v bioplynové stanici odebírá firma KOOPERACE, a. s. Zbylou energii odebírá společnost ČEZ ESCO, která ji prodává dalším dodavatelům energií (Interní podklady, 2020).

Hrozba substitutů

Rostlinná výroba není příliš nahraditelná, avšak spotřebitelé mohou obměňovat plodiny, které konzumují. Například místo brambor mohou konzumovat rýži. Řepku olejku, z níž se vyrábí řepkový olej, je možné nahradit pěstováním slunečnice k výrobě slunečnicového oleje. I přesto lze předpokládat, že poptávka po obilninách i dalších plodinách bude stále vysoká a výstupy rostlinné výroby tak nebudou příliš ohroženy.

I živočišná výroba čelí různým substitutům. Kravské mléko, které produkují dojnice v družstevních kravínech, je v současné době snadné nahradit. Trendem doby je zdravý životní styl a kravské mléko je nahrazováno mlékem rostlinným. Kravské mléko má tedy

substituty například v sójovém, rýžovém, mandlovém či kokosovém mléce. I s takovým množstvím substitutů poptávka po kravském mléce neklesá.

Hrozba příchodu nových konkurentů

Vstupní náklady do podnikání v zemědělství jsou vysoké, a proto nárůst nových konkurentů v tomto odvětví není příliš výrazný.

Nové konkurenty může ke vstupu do zemědělství lákat velké množství dotací, které je možné v rámci zemědělské činnosti získat. Jelikož je Česká republika členským státem Evropské unie, jsou zemědělcům nabízeny evropské dotační programy. Zemědělce dále podporuje dotacemi například Státní zemědělský intervenční fond, Ministerstvo životního prostředí nebo Ministerstvo průmyslu.

Na trh také vstupují soukromí farmáři a zpracovatelé, o jejichž plodiny a produkty je rostoucí zájem.

Rivalita mezi existujícími podniky

Na Vysočině je velkým konkurentem zemědělských podniků společnost ADW Holding, a. s. Jelikož je obchodní stránka ZD Výčapy zajišťována společností Agro 2000, samo družstvo se s konkurencí příliš nesetká. Rivalita mezi dalšími zemědělskými podniky může přesto nastat. Družstvo hospodáří na určité výměře zemědělské půdy, k čemuž využívá jak své vlastní pozemky, tak i pozemky drobných vlastníků, kterým musí za jejich pronájem platit pachtovné. Avšak od dalších zemědělských podniků dostávají drobní vlastníci nabídky, aby jim prodali své pozemky. Pokud by k této nabídce drobní vlastníci přistoupili, družstvo by přišlo o jistou část zemědělské půdy, kterou obhospodařuje, což by snížilo produkci plodin a tedy i zisk. Tomuto se družstvo snaží předejít tím, že každoročně navyšuje sazbu pachtovného, aby vlastníci pozemků nevypovídali smlouvy. Pro případ, kdy propachtovatel vypoví pachtovní smlouvu a družstvo už jeho pozemek nebude v budoucnu užívat, je tato situace ve smlouvách pojištěna výpovědními lhůtami, které mohou trvat až několik let.

Pro družstvo jsou dále hrozbou firmy, které mohou nabídnout jeho zaměstnancům vyšší mzdové ohodnocení a zaměstnanecké výhody. V tomto případě se nemusí jednat pouze o firmy podnikající v zemědělství. Ohrožená je především živočišná výroba.

2.3 Finanční analýza

V této kapitole budu postupně analyzovat finanční situaci v ZD Výčapy. K analýze použiji metody a postupy, které jsem popsala v literární rešerši. Pro výpočty ukazatelů využiji údaje z účetních závěrek a výročních zpráv družstva za roky 2014-2018. Z výsledných hodnot ukazatelů finanční analýzy za sledované období vyhodnotím, zda je družstvo finančně stabilní či nikoliv.

2.3.1 Analýza absolutních ukazatelů

V následujícím textu bude provedena horizontální a vertikální analýza. Horizontální analýza vyjadřuje v absolutní a v procentní změně vybrané položky rozvahy a VZZ. Vertikální analýza sleduje procentní složení vybraných položek v rozvaze.

Horizontální analýza

Následující tabulky zobrazují absolutní a procentní změnu vybraných položek aktiv, pasiv a výkazu zisku a ztráty. K jejich zpracování byly využity účetní výkazy rozvahy a VZZ.

Tabulka č. 7: Horizontální analýza aktiv

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

AKTIVA	2015/2014		2016/2015		2017/2016		2018/2017	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Aktiva celkem	-30 677	-6,38	11 338	2,52	9 230	2	23 755	5,05
Dlouhodobý majetek	156 285	91,36	7 793	2,38	1 736	0,52	13 902	4,13
DNM	0	0	0	0	0	0	0	0
DHM	9 127	5,47	9 096	5,17	-2 419	-1,31	16 934	9,27
DFM	147 157	3472,32	-1 302	-0,86	4 155	2,77	-3 032	-1,97
Oběžná aktiva	-195 752	-63,19	4 569	4,01	7 577	6,39	9 440	7,48
Zásoby	-3 902	-6,12	7 235	12,09	1 759	2,62	3 380	4,91
Pohledávky	-189 465	-79,82	-3 628	-7,57	6 117	13,82	3 432	6,81
Dlouhodobé pohledávky	-70 000	-74,13	261	1,07	-24 496	-99,21	-65	-0,33
Krátkodobé pohledávky	-119 465	-83,58	-3 889	-16,57	30 613	156,32	3 497	6,97
Peněžní prostředky	-2 385	-27,52	962	15,31	-299	-4,13	2 628	37,84
Časové rozlišení aktiv	8 790	-6559,7	-1 024	-11,83	-83	-1,09	413	5,47

Celková aktiva jsou tvořena dlouhodobým majetkem, oběžnými aktivy a časovým rozlišením. Hodnota celkových aktiv v roce 2015 poklesla přibližně o 30,5 milionů korun,

což bylo zapříčiněno výrazným snížením hodnoty pohledávek v oběžných aktivech. V dalších analyzovaných letech už docházelo k postupnému nárůstu celkových aktiv.

U dlouhodobého finančního majetku došlo k markantnímu nárůstu v roce 2015, kdy se jeho hodnota navýšila oproti předešlému roku o 3 472,32 %, přibližně tedy o 147 milionů korun. V tomto roce družstvo nabylo Smlouvou o převodu podílu 100% podíl ve firmě AGRO 2000 FUND, s.r.o. za kupní cenu 180 212 000 Kč. Během dalších let hodnota dlouhodobého finančního majetku kolísala, avšak změny v jeho hodnotě nebyly příliš výrazné. K 31.12.2018 činil 100% podíl v AGRO 2000 FUND, s. r. o. 146 901 000 Kč.

V roce 2017 se snížila hodnota dlouhodobého hmotného majetku, což bylo zapříčiněno prodejem objektu bývalé sušárny brambor ve Výčapech. V průběhu ostatních analyzovaných let jeho hodnota stoupala, jelikož družstvo získalo investiční dotace a nakupovalo tak stroje pro rostlinnou i živočišnou výrobu. V roce 2018 byl ve Výčapech postaven nový silážní žlab. Také se prodala stodola ve Vacenovicích, ve které se dříve skladovala sláma. Dále se vykupovaly pozemky od drobných vlastníků. V roce 2018 je v horizontální analýze zaznamenán nejvyšší nárůst dlouhodobého hmotného majetku za analyzované období.

Družstvo nevlastní žádný dlouhodobý nehmotný majetek, a proto je dlouhodobý majetek tvořen pouze dlouhodobým hmotným a finančním majetkem. Celkový dlouhodobý majetek během analyzovaného období narůstal. Nejvíce jeho hodnota stoupla v roce 2015 a to přibližně o 156 milionů korun.

Množství oběžných aktiv se ve sledovaných letech výrazně měnilo. V roce 2015 se množství držených oběžných aktiv snížilo o 63,19 %. Družstvo tak získalo potřebné finance ke koupi podílu ve firmě AGRO 2000 FUND, s. r. o. Jak již bylo uvedeno výše, tato situace se podepsala na celkových aktivech. V letech 2016-2018 oběžná aktiva v podniku opět nabývala.

Nejvýraznější položkou oběžných aktiv jsou pohledávky. V roce 2015 se snížila hodnota dlouhodobých pohledávek o 70 milionů korun, jelikož upisovatelé dluhopisů uhradili zbývající upsanou částku. K úhradám dlouhodobých pohledávek docházelo i v posledních dvou analyzovaných letech. Snižovaly se i krátkodobé pohledávky, ty ale začaly od roku 2017 opět nabývat.

Zásoby poklesly v roce 2014 o 3,9 milionů korun, avšak v dalších letech jich opět přibývalo. Časové rozlišení aktiv z převážné části zastupují příjmy příštích období. To od roku 2015 do roku 2017 klesalo, pouze v posledním roce došlo k jeho navýšení.

Tabulka č. 8: Horizontální analýza pasiv

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

PASIVA	2015/2014		2016/2015		2017/2016		2018/2017	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Pasiva celkem	-30 677	-6,38	11 338	2,52	9 230	2	23 755	5,05
Vlastní kapitál	-50 918	-20,98	3 702	1,93	13 243	6,78	14 951	7,16
Základní kapitál	-438	-0,93	0	0	0	0	0	0
Kapitálové fondy	-33 055	-61213	-1 782	5,4	4 175	-12	-2 649	8,65
Fondy ze zisku	-22	-0,02	0	0	0	0	0	0
VH minulých let	21 052	29,05	-17 403	-18,61	5 672	7,45	2 734	3,34
VH běžného úč. období	-38 455	-182,67	22 887	-131,51	3 396	61,93	14 866	167,41
Cizí zdroje	19 825	8,33	7 755	3,01	-4 343	-1,64	8 878	3,40
Rezervy	0	0	0	0	0	0	4 815	0
Závazky	19 825	8,33	7 755	3,01	-4 343	-1,64	4 063	1,56
Dlouhodobé závazky	-7 012	-3,84	3 933	2,24	4 489	2,5	1 490	0,81
Krátkodobé závazky	26 837	48,6	3 822	4,66	-8 832	-10,28	2 573	3,34
Časové rozlišení pasiv	416	1980,95	-119	-27,23	330	103,77	-74	-11,42

U celkových pasiv docházelo ke stejným změnám jako u celkových aktiv, jelikož v rozvaze se musí strana pasiv rovnat straně aktiv. V roce 2014 tak pasiva poklesla, naopak v dalších sledovaných letech jejich hodnota narůstala. Jejich nejvyšší nárůst je zaznamenán v posledním analyzovaném roce. Struktura celkových pasiv je tvořena vlastním kapitálem, cizími zdroji a časovým rozlišením pasiv.

V prvním sledovaném roce se hodnota vlastního kapitálu snížila přibližně o 21 %, což činilo pokles o téměř 51 milionů korun. V následujících letech byl trend vlastního kapitálu rostoucí. V roce 2015 se snížila hodnota základního kapitálu, což bylo ovlivněno výplatou podílů na zisku, jejichž výše činila 35 milionů korun. Avšak nejednalo se o výraznou změnu. Od roku 2015 se hodnota základního kapitálu držela na 46,7 milionech korun a nedocházelo tak už k žádným procentuálním změnám. Fondy ze zisku mezi rokem 2014 a 2015 poklesly o 22 tisíc korun a během dalších let se udržovaly na stejné úrovni, a proto i u této položky nejsou zaznamenány žádné změny.

Hodnota VH minulých let se mění v návaznosti na VH běžného účetního období. Ve všech analyzovaných letech vykazoval VH minulých let kladné hodnoty. Pouze v roce 2016 došlo

k jeho snížení, jelikož VH běžného účetního období byl v tomto roce záporný. Tato situace byla zapříčiněna tím, že bylo rozhodnuto o zálohách na výplatě podílu na zisku, který činil 35 milionů korun. V ostatních sledovaných letech družstvo vykazovalo zisk. Nejvyššího zisku bylo dosaženo v roce 2018, kdy VH běžného účetního období převyšoval hodnotu z předešlého roku přibližně o 167 %.

Také hodnota cizích zdrojů se v průběhu let měnila. Družstvo až do roku 2017 netvořilo rezervy, tato položka nabyla hodnoty až v roce 2018. Nejpodstatnější složkou tvořící cizí zdroje jsou tak závazky. Ty se dále člení na dlouhodobé a krátkodobé. U dlouhodobých závazků docházelo nejčastěji ke změnám u závazků k úvěrovým institucím. Výše těchto závazků se mění splácením úvěrů, ale i získáváním úvěrů nových. Od roku 2012 družstvo splácí úvěr, jež mu byl poskytnut na výstavbu bioplynové stanice, a to ve výši 88,8 milionů korun. Například v roce 2018 byl družstvu poskytnut dlouhodobý úvěr určený k modernizaci živočišné výroby, čímž hodnota dlouhodobých závazků znovu stoupla. To stejné se děje i u krátkodobých závazků k úvěrovým institucím.

Časové rozlišení pasiv tvoří výdaje příštích období. Jeho hodnoty ve sledovaných letech kolísají.

Tabulka č. 9: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

VZZ	2015/2014		2016/2015		2017/2016		2018/2017	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb	-3 026	-2,94	-13 869	-13,89	3 008	3,5	6 819	7,66
Výkonová spotřeba	-244	-0,3	7 945	9,74	-9 173	-10,25	-3 034	-3,78
Změna stavu zásob vlastní činnosti	-12 686	-215,16	-4 793	70,59	10 398	-89,77	-3 386	285,74
Aktivace	2 066	-26,03	-366	6,23	-575	9,22	-751	11,02
Osobní náklady	-3 543	-13,94	72	0,33	2 726	12,42	795	3,22
Úpravy hodnot v provozní oblasti	529	2,06	-426	-1,62	-53	-0,21	-7 796	-30,25
Ostatní provozní výnosy	11 347	20,21	6 724	9,96	-7 534	-10,15	-22	-0,03
Ostatní provozní náklady	1 530	17,41	11 275	109,26	-11 869	-54,96	-791	-8,13
Provozní VH	-3 373	-11,33	-7 272	-27,54	4 020	21,01	21 460	92,68
Výnosy z DFM	0	0	0	0	8	0	1 552	19 400
Náklady vynaložené na prodané podíly	0	0	0	0	20	0	1 863	9315
Výnosové úroky a podobné výnosy	272	9,87	-3 014	-99,54	-13	-92,86	0	0
Nákladové úroky a podobné náklady	42	0,64	5 378	81,47	174	1,45	161	1,32
Ostatní finanční výnosy	148	55,85	382	92,49	239	30,06	-676	-65,38
Ostatní finanční náklady	1 221	567,91	-349	-24,3	-105	-9,66	-101	-10,29
Finanční VH	-843	22,46	-7 652	166,49	136	-1,11	-1 074	8,87
VH před zdaněním	-4 330	-16,56	-14 924	-68,42	4 156	60,34	20 386	184,59
Daň z příjmů	-875	-17,19	-2 811	-66,69	760	54,13	5 520	255,08
VH po zdanění	-3 455	-16,41	-12 113	-68,84	3 396	61,93	14 866	167,41
VH za účetní období	-3 455	-16,41	-12 113	-68,84	3 396	61,93	14 866	167,41
Čistý obrát za účetní období	8 561	5,28	-9 777	-5,72	-4 292	-2,67	7 373	4,7

V roce 2014 se dařilo rostlinné výrobě, jelikož podmínky pro produkci obilnin a řepky byly velice příznivé. Dokonce byly překonány rekordní výnosy, kterých družstvo dosáhlo v roce 2013. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb činily v roce 2014 téměř 103 milionů korun. V dalších letech se již nepodařilo tuto výši tržeb pokořit. V následujících dvou letech výše tržeb klesala. Léto bylo v letech 2015 a 2016 extrémně suché, což způsobilo komplikace se zajištěním dostatečného krmiva pro skot. Pro potřeby bioplynové stanice se musela také dokupovat kukuřičná siláž, což se projevilo nižším ziskem z jejího provozu. Také výkupní ceny mléka klesaly pod hranici výrobních nákladů. K největšímu poklesu tržeb došlo mezi roky 2015 a 2016, kdy se snížily téměř o 14 %, a to na hodnotu 86 milionů korun. Od roku 2016 tržby opět narůstaly. Léto roku

2018 bylo extrémně suché, ale produkci obilnin a řepky naštěstí neovlivnilo. Tržby tak oproti roku 2017 narostly o 7,66 %, což činilo 6,8 milionů korun.

Výkonová spotřeba převýšila tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb pouze v roce 2016. Proti roku 2015 došlo k jejímu navýšení o 9,74 %. Osobní náklady poklesly v roce 2015, protože se snížil stav zaměstnanců družstva. Během dalších let se začal počet zaměstnanců znovu navyšovat, což provázelo i nárůst osobních nákladů.

Ostatní provozní výnosy tvoří tři položky. Jedná se o tržby z prodaného dlouhodobého majetku, tržby za prodaný materiál, a především jiné provozní výnosy, které mají v ostatních provozních výnosech největší zastoupení. Položku jiné provozní výnosy tvoří dotace. Nejvýnosnější dotací je zelený bonus, který družstvo získává za vyrobenou energii v bioplynové stanici. Nejvyšší nárůst ostatních provozních výnosů byl zaznamenán v roce 2015, kdy se jejich hodnota zvýšila o 20,21 %.

Hodnoty provozního výsledku hospodaření ve sledovaných letech také kolísaly. V letech 2015 a 2016 docházelo k poklesu těchto hodnot, poté se znovu navyšovaly. Nejvíce vzrostly hodnoty provozního výsledku v posledním analyzovaném roce, a to o neuvěřitelných 92,68 %, což bylo o téměř 21,5 milionů korun.

Finanční výsledek hospodaření vykazoval ve všech sledovaných letech záporná čísla. K jeho nejvýraznější změně došlo v roce 2016, kdy poklesl přibližně o 7,7 milionů korun. Položka VH před zdaněním je tvořena součtem provozního a finančního VH. K jejímu nejvýraznějšímu nárůstu došlo v roce 2018.

Zdaněný VH je totožný s VH za účetní období a během analyzovaného období vykazoval kladné hodnoty, tedy zisk. V posledním analyzovaném roce jeho hodnota narostla ve srovnání s předchozím rokem téměř o 14,9 milionů korun.

Vertikální analýza

Ke zjištění vertikální analýzy byly využity údaje z výkazu rozvahy. V následujících tabulkách je vyjádřeno procentuální složení vybraných aktiv a pasiv družstva ke zvolené základně. Základnou pro aktiva je celkový souhrn aktiv, pro pasiva pak celkový souhrn pasiv.

Tabulka č. 10: Vertikální analýza aktiv

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

AKTIVA	[v %]				
	2014	2015	2016	2017	2018
Aktiva celkem	480 697	450 020	461 358	470 588	494 343
Aktiva v %	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Dlouhodobý majetek	35,58	72,74	72,64	71,59	70,96
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobý hmotný majetek	34,70	39,10	40,11	38,81	40,37
Dlouhodobý finanční majetek	0,88	33,64	32,53	32,78	30,59
Oběžná aktiva	64,44	25,34	25,71	26,81	27,44
Zásoby	13,26	13,30	14,54	14,63	14,61
Pohledávky	49,38	10,64	9,60	10,71	10,89
Dlouhodobé pohledávky	19,64	5,43	5,35	0,04	0,03
Krátkodobé pohledávky	29,74	5,22	4,24	10,67	10,86
Peněžní prostředky	1,80	1,40	1,57	1,48	1,94
Časové rozlišení	-0,02	1,92	1,65	1,60	1,60

Od roku 2015 je většina aktiv tvořena dlouhodobým majetkem, družstvo vlastní budovy v několika střediscích a současně zemědělské stroje. Z výše uvedené tabulky vyplývá, že dlouhodobý majetek je tvořen pouze hmotným a finančním majetkem. V prvním analyzovaném roce byla hodnota dlouhodobého majetku přibližně 36 %, převládala tak oběžná aktiva. Během roku 2015 se ale struktura majetku výrazně změnila a dlouhodobý majetek začal převyšovat nad oběžnými aktivy. Tato situace byla zapříčiněna rapidním snížením hodnoty pohledávek oproti předešlému roku. Družstvo také investovalo do nákupu nové techniky pro rostlinnou a živočišnou výrobu a vykupovalo pozemky od drobných vlastníků. To se projevilo nárůstem dlouhodobého majetku, který od roku 2015 tvořil společně s dlouhodobým finančním majetkem přibližně 70 % veškerých aktiv. Dlouhodobý hmotný majetek během celého analyzovaného období vykazoval vyšší hodnoty než dlouhodobý finanční majetek. V roce 2014 byl dlouhodobý finanční majetek velice nízký, netvořil ani procento z celkového dlouhodobého majetku. V průběhu dalšího roku ale narostl téměř o 33 % a i v dalších letech se pohyboval zhruba na stejné úrovni. Dlouhodobý finanční majetek tak nyní tvoří velké procentní zastoupení v dlouhodobém hmotném majetku.

Jak již bylo výše uvedeno, v roce 2014 měla na celkových aktivech největší podíl oběžná aktiva, a to přesně 64,44 %. Největší zastoupení měly v oběžných aktivech pohledávky, které tvořily téměř 50 % celkového majetku družstva. V následujícím roce došlo ke snížení hodnoty pohledávek skoro o 39 %, což zapříčinilo výrazný pokles oběžných aktiv.

V roce 2015 a 2016 převyšovaly dlouhodobé pohledávky nad krátkodobými, avšak v posledních dvou analyzovaných letech klesly dlouhodobé pohledávky téměř na nulu. V dalších letech se struktura oběžných aktiv příliš neměnila. U zásob ani u peněžních prostředků nedocházelo k výrazným výkyvům. Zásoby tvořily zhruba 14 % celkových aktiv. Procentní zastoupení časového rozlišení aktiv bylo v roce 2014 záporné, v následujících letech byly hodnoty kladné.

Tabulka č. 11: Vertikální analýza pasiv

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

PASIVA	[v %]				
	2014	2015	2016	2017	2018
Pasiva celkem	480 697	450 019	461 358	470 588	494 343
Pasiva v %	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Vlastní kapitál	50,48	42,60	42,36	44,35	45,24
Základní kapitál	9,82	10,39	10,14	9,94	9,46
Kapitálové fondy	0,01	-7,33	-7,54	-6,50	-6,73
Fondy ze zisku	21,19	22,63	22,08	21,64	20,60
VH minulých let	15,07	20,78	16,50	17,38	17,10
VH běžného úč. období	4,38	-3,87	1,19	1,89	4,80
Cizí zdroje	49,52	57,29	57,57	55,52	54,64
Rezervy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,97
Závazky	49,52	57,29	57,57	55,52	53,67
Dlouhodobé závazky	38,03	39,06	38,95	39,14	37,57
Krátkodobé závazky	11,49	18,23	18,61	16,37	16,11
Časové rozlišení pasiv	0,00	0,11	0,07	0,14	0,12

Jak již bylo řečeno u horizontální analýzy pasiv, celková pasiva jsou tvořena vlastním kapitálem a cizími zdroji. V roce 2014 hodnota vlastního kapitálu převyšovala přibližně o jedno procento cizí zdroje. I když je tento rozdíl nepatrný, vyplývá z něj, že družstvo v prvním analyzovaném roce využívalo k financování více vlastních zdrojů. V roce 2015 výše vlastního kapitálu poklesla, a i v dalších letech se hlavní položkou celkových pasiv staly cizí zdroje.

První položkou vlastního kapitálu je základní kapitál. Jeho hodnoty ve sledovaných letech kolísají a pohybují se v průměru kolem 10 %. Kapitálové fondy, jež patří také k vlastnímu kapitálu, vykazovaly v letech 2015-2018 záporné hodnoty. Kapitálové fondy totiž tvoří oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků a ty byly v těchto letech záporné. Největší podíl na vlastním kapitálu mají fondy ze zisku, které se v průměru pohybují okolo 21,63 %. Během analyzovaných let u nich nedocházelo k velkým výkyvům. Další podstatnou položku zastupuje VH minulých let, jehož trend během sledovaných let

kolísal. Hodnoty byly kladné, jelikož ve všech analyzovaných letech družstvo vykazovalo zisk. Poslední položkou vlastního kapitálu je VH běžného účetního období. Hospodaření družstva bylo opět ve všech sledovaných letech ziskové, v tabulce však vyšla hodnota této položky pro rok 2015 záporně. To bylo zapříčiněno tím, že od VH běžného účetního období byly v roce 2015 odečteny zálohy na výplatu podílu na zisku.

V letech 2015-2018 využívalo družstvo ke svému financování z větší části dluhy, více jak polovinu celkových pasiv tvořily cizí zdroje. Cizí zdroje zahrnují rezervy a závazky. Rezervy měly ale v cizích zdrojích minimální procentní zastoupení. Družstvo je začalo tvořit až v posledním sledovaném roce a jejich podíl na celkových pasivech činil přibližně jedno procento. V analyzovaných letech 2014-2017 tudíž cizí zdroje představovaly pouze závazky. Ty se člení na dlouhodobé a krátkodobé. Podíl dlouhodobých závazků, jehož průměrná výše je 38,55 %, výrazně převyšoval podíl krátkodobých závazků. Největší zastoupení u dlouhodobých závazků měly vydané dluhopisy, jejichž hodnota byla 100 milionů korun českých, a poté závazky k úvěrovým institucím. U krátkodobých závazků měly hlavní zastoupení krátkodobé úvěry. Trend časového rozlišení pasiv v jednotlivých letech kolísal. Během analyzovaných let tvořilo časové rozlišení zanedbatelný podíl na celkové hodnotě pasiv. Nejmenší zastoupení mělo v prvním sledovaném roce, kdy se jednalo o setinu procenta.

2.3.2 Analýza rozdílových ukazatelů

Rozdílové ukazatele se soustřeďují na řízení likvidity podniku. Z hodnot ukazatelů lze určit, zda je podnik schopen dostát svým závazkům. Do rozdílových ukazatelů byly zahrnuty čisté pohotové prostředky a čistý pracovní kapitál, který byl vypočten manažerským způsobem.

Tabulka č. 12: Rozdílové ukazatele

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

v tis. Kč	2014	2015	2016	2017	2018
ČPK	254 559	31 970	32 717	49 126	55 993
ČPP	-46 549	-75 771	-78 631	-70 098	-70 043

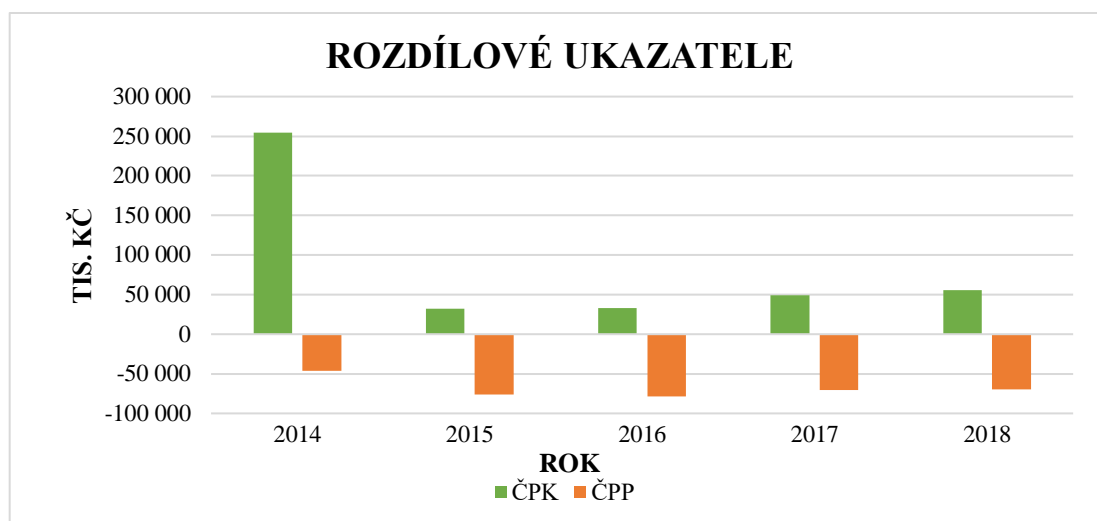
Čistý pracovní kapitál

Hodnota čistého pracovního kapitálu byla ve všech sledovaných letech kladná, z čehož plyne, že krátkodobé závazky nepřevyšovaly oběžná aktiva. Družstvo mělo tedy v analyzovaném období k dispozici tzv. finanční polštář, který mohlo použít ke krytí nečekaných výdajů.

Ukazatel dosahoval nejvyšších hodnot v roce 2014, kdy oběžná aktiva převyšovala krátkodobé závazky téměř šestkrát. Za rok 2015 došlo k velkému poklesu ČPK, hodnota oběžných aktiv se ve srovnání s rokem 2014 snížila téměř o 2/3. I přesto v roce 2015 dosahovala hodnota ukazatele skoro 32 milionů korun. V letech 2015-2018 vykazovaly hodnoty rostoucí tendenci. V posledním sledovaném roce hodnota ČPK stoupla téměř na 56 milionů korun.

Čisté pohotové prostředky

Ve výpočtu tohoto ukazatele byly do čitatele dosazeny pohotové peněžní prostředky, které jsou nejvíce likvidní. V tomto případě tvořily pohotové peněžní prostředky pouze peníze v pokladně a na bankovních účtech. Ve všech sledovaných letech vycházela hodnota ukazatele záporně, což značí, že družstvo nebylo schopno uhradit své krátkodobé závazky pouze s využitím svých pohotových peněžních prostředků. V jednotlivých letech hodnoty kolísaly, nejlepších hodnot bylo dosaženo v roce 2014.

Graf č. 1: Rozdílové ukazatele
(Zdroj: Vlastní zpracování)

2.3.3 Analýza poměrových ukazatelů

K analýze poměrových ukazatelů se řadí ukazatele likvidity, rentability, zadluženosti a aktivity. Výsledné hodnoty vybraných ukazatelů byly porovnány s doporučenými hodnotami. Vybrané ukazatele pak byly srovnány s oborovým průměrem získaným z údajů, které Ministerstvo průmyslu a obchodu zveřejnilo na svých webových stránkách. Dle klasifikace ekonomických činností CZ-NACE spadá zemědělské družstvo do kategorie zemědělství, lesnictví, rybářství.

Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity vypovídají o způsobilosti podniku uhradit své závazky. Řadí se k nim okamžitá, pohotová a běžná likvidita. Pro všechny ukazatele likvidity je doporučeno číselné rozmezí, ve kterém se mají zjištěné hodnoty ideálně pohybovat. V následující tabulce jsou pro porovnání uvedeny i hodnoty oborového průměru.

Tabulka č. 13: Ukazatele likvidity

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo a analytických materiálů MPO za roky 2014-2018)

	2014	2015	2016	2017	2018
Okamžitá likvidita	0,16	0,08	0,08	0,09	0,12
Oborový průměr	1,55	1,12	0,74	0,81	0,61
Pohotová likvidita	4,46	0,66	0,60	0,74	0,80
Oborový průměr	2,43	2,17	2,08	2,14	1,73
Běžná likvidita	5,61	1,39	1,38	1,64	1,70
Oborový průměr	2,93	2,88	2,81	2,9	2,58

Ukazatele likvidity nabývaly nejvyšších hodnot v roce 2014, kdy podnik držel velké množství oběžných aktiv a měl málo krátkodobých závazků. Z této situace vyplývá, že družstvo špatně hospodařilo s penězi.

Okamžitá likvidita

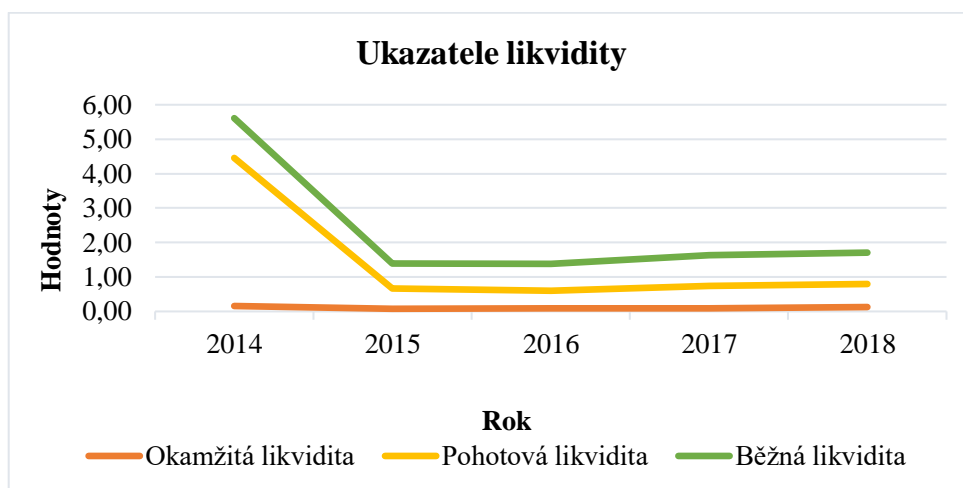
Rozmezí doporučených hodnot se pohybuje od 0,2 do 0,5, čehož okamžitá likvidita během analyzovaných let nedosáhla (Knápková et al., 2017, s. 95). Nejvíce se tomuto rozmezí přibližoval rok 2014 s hodnotou 0,16. V dalších sledovaných letech se hodnoty ukazatele snížily z důvodu výrazného zvýšení krátkodobých závazků. Od roku 2015 trend okamžité likvidity pozvolna narůstal, ale i přesto se hodnoty pohybovaly pod doporučeným rozmezím. Ve všech sledovaných letech byly zjištěné hodnoty okamžité likvidity tedy nižší než oborový průměr.

Pohotová likvidita

Hodnoty pohotové likvidity by se měly ideálně pohybovat v rozmezí od 1 do 1,5, čehož opět nebylo dosaženo ani v jednom ze sledovaných let (Knápková et al., 2017, s. 95). V roce 2014 pohotová likvidita převyšovala doporučené hodnoty téměř třikrát, a dokonce převyšovala oborový průměr. V průběhu dalších let se hodnoty ukazatele pohybovaly pod rámcem doporučených hodnot, jelikož oproti roku 2014 došlo k výraznému poklesu oběžných aktiv. Od roku 2016 trend pohotové likvidity rostl. Nejvíce se doporučenému rozmezí přibližoval v roce 2018, kdy dosahovaly hodnoty likvidity číslu 0,80. Od roku 2015 se zjištěné hodnoty pohybovaly pod oborovým průměrem.

Běžná likvidita

Ukazatel běžné likvidity by se měl podle doporučených hodnot pohybovat v rozmezí od 1,5 do 2,5 (Knápková et al., 2017, s. 94). Jestliže je hodnota ukazatele nižší jak 1, bankéři většinou nejsou ochotni poskytnout podniku půjčku (Berman, Knight, Case, 2011, s. 152). V roce 2014 byla hodnota běžné likvidity přibližně dvakrát vyšší, než je vhodné, což bylo zapříčiněno držením velkého množství oběžných aktiv. V letech 2015 a 2016 se hodnoty ukazatele držely pod doporučeným rozmezím, v posledních dvou sledovaných letech se hodnoty pohybovaly v rámci doporučených hodnot. Banky by tedy neměly s poskytnutím půjčky problém. Hodnoty běžné likvidity se taktéž příliš nepřibližovaly oborovému průměru. V roce 2014 ukazatel převyšoval oborový průměr, kdežto v následujících letech se hodnoty pohybovaly pod průměrem. Nejblíže byla hodnota běžné likvidity oborovému průměru v roce 2018.

Graf č. 2: Grafické znázornění ukazatelů likvidity
(Zdroj: Vlastní zpracování)

Ukazatele rentability

Ukazatele rentability sledují výnosnost vloženého kapitálu. Do poměru se dává zisk, jehož podnik dosáhl, a výše kapitálu, pomocí kterého byl zisk vytvořen. K výpočtu ukazatelů rentability se využívají položky z rozvahy a z výkazu zisku a ztráty. V tabulce jsou pro srovnání uvedeny i hodnoty oborových průměrů.

Tabulka č. 14: Ukazatele rentability

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo a analytických materiálů MPO za roky 2014-2018)

v %	2014	2015	2016	2017	2018
ROA	6,80	6,31	4,09	4,93	8,85
Oborový průměr ROA	7,01	7,24	6,28	7,25	2,60
ROE	8,68	9,18	2,81	4,26	10,62
Oborový průměr ROE	6,83	6,53	5,67	6,49	2,26
ROI	6,80	6,31	4,09	4,93	8,85
Oborový průměr ROI	7,01	7,24	6,28	7,25	2,60
ROS	31,78	28,45	21,94	26,07	45,66
Oborový průměr ROS	33,08	29,49	22,46	26,31	10,86

Rentabilita celkových vložených aktiv (ROA)

V letech 2014-2016 rentabilita celkových aktiv klesala. Od roku 2017 začal trend ukazatele opět stoupat. V roce 2018 se vložená aktiva využívala nejefektivněji ze všech analyzovaných let, jelikož v tomto roce byla hodnota aktiv i výsledku hospodaření před zdaněním a úroky nejvyšší za celé analyzované období. Z každé investované koruny se družstvu vrátilo 8,85 % zisku. Nejméně zisková byla aktiva v roce 2016, družstvo v tomto roce vykázalo nejnižší zisk. Oborovému průměru se nejvíce přibližovala hodnota v prvním analyzovaném roce, kdy se lišila pouze o 0,19 %. Mezi lety 2015 a 2017 oborový průměr převyšoval zjištěné hodnoty, avšak v roce 2018 rentabilita aktiv družstva vzrostla a vykazovala tak lepší hodnoty než oborový průměr.

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Rentabilita vlastního kapitálu byla v letech 2014, 2015 a 2018 vyšší než rentabilita celkových vložených aktiv, což značí, že vlastní kapitál byl ziskovější než výtěžnost celého kapitálu družstva. Družstvo bylo v těchto letech dostatečně ziskové a bylo schopno hradit svoji zadluženost. Nejlepších hodnot bylo dosaženo v posledním sledovaném roce se ziskovostí vlastního kapitálu 10,62 %, jelikož se proti roku 2017 výrazně navýšil výsledek hospodaření po zdanění. ROE byla nejméně zisková v roce 2016, kdy i přes to, že vlastní kapitál vykazoval rostoucí tendenci, připadalo na jednu korunu vlastního kapitálu pouze 2,81 % zisku, což ovlivnila nízká hodnota výsledku hospodaření po zdanění.

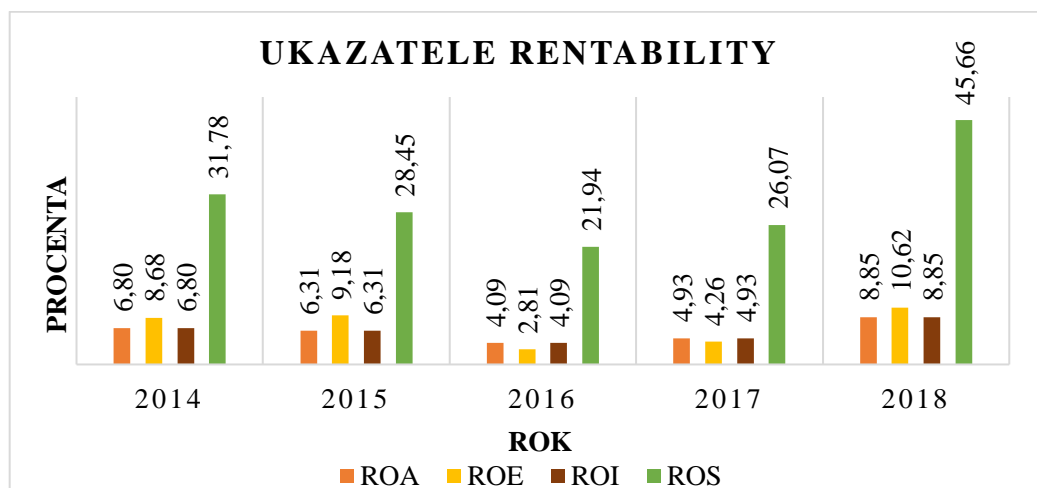
Rentabilita vloženého kapitálu (ROI)

Rentabilita vloženého kapitálu během sledovaného období dosahovala stejných hodnot, jako rentabilita vložených aktiv, jelikož v rozvaze musí být dodržen bilanční princip.

Nejefektivněji je vložený kapitál využitý v roce 2018, kdy se družstvu navrátil ve formě zisku 8,85 %. Výsledek hospodaření před zdaněním a úroky totiž dosahoval nejvyšší hodnoty právě v posledním analyzovaném roce. Až na rok 2018 vykazovala rentabilita vloženého kapitálu nižší hodnoty než zemědělské odvětví.

Rentabilita tržeb (ROS)

Rentabilita tržeb dosahovala nejlepších hodnot ze všech výše uvedených ukazatelů rentability. Stejně jako u předchozích ukazatelů si družstvo vedlo nejlépe v posledním analyzovaném roce, kdy hospodářský výsledek před zdaněním a úroky vykazoval nejvyšší hodnotu. Rentabilita tržeb v roce 2018 činila 45,66 % a oproti roku 2016, kdy byl výsledek hospodaření za sledované období nejnižší, se dvakrát navýšila. Nejbližší byla rentabilita tržeb oborovému průměru v roce 2017 s hodnotou 26,07. Nejvýrazněji převyšovala oborový průměr v roce 2018, kdy byla přibližně čtyřikrát vyšší.

Graf č. 3: Grafické znázornění ukazatelů rentability
(Zdroj: Vlastní zpracování)

Ukazatele zadluženosti

Dále k poměrovým ukazatelům řadíme ukazatele zadluženosti. Ty pomáhají zhodnotit, z jaké části je podnik financován vlastním a cizím kapitálem. Tabulka č. 16 zachycuje vývoj vybraných ukazatelů zadluženosti.

Tabulka č. 15: Pomocná tabulka k výpočtu doby splácení dluhů

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

	2014	2015	2016	2017	2018
Provozní CF	28 164	252 905	29 328	9 267	27 652

Tabulka č. 16: Ukazatele zadluženosti

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo a analytických materiálů MPO za roky 2014-2018)

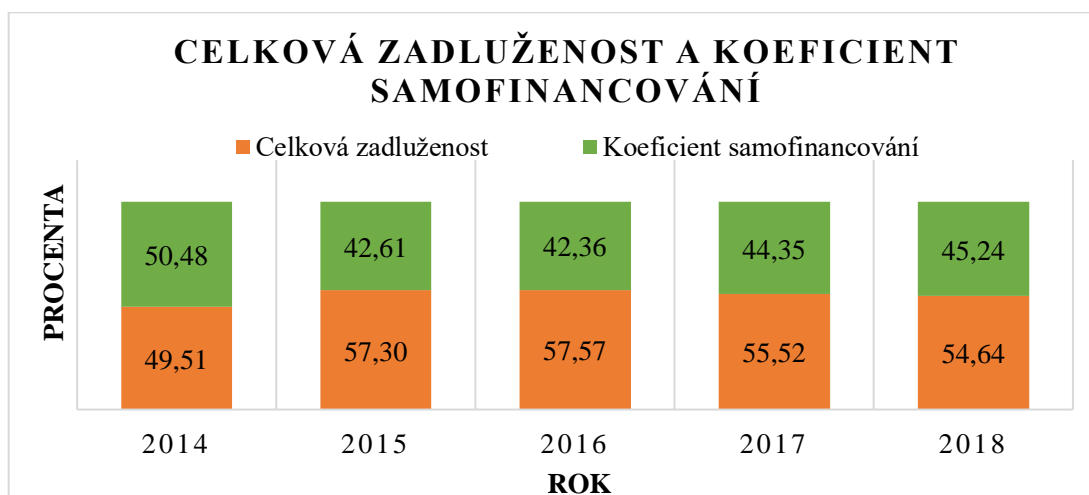
	2014	2015	2016	2017	2018
Celková zadluženost (v %)	49,51	57,3	57,57	55,52	54,64
Oborový průměr cel. zadluženosti	14,15	12,56	11,73	11,08	10,91
Koeficient samofinancování (v %)	50,48	42,61	42,36	44,35	45,24
Doba splácení dluhů	8,45	1,02	9,06	28,19	9,59
Míra zadluženosti	0,98	1,34	1,36	1,25	1,21
Úrokové krytí	4,99	4,3	1,58	1,91	3,55

Celková zadluženost

Celková zadluženost ZD Výčapy ve sledovaném období kolísala, nejméně zadlužené bylo družstvo v roce 2014, kdy cizí zdroje tvořily 49,51 % z celkového kapitálu. Zadluženost se během analyzovaných let snižovala převážně splácením krátkodobých i dlouhodobých bankovních úvěrů. Dle doporučení by měly být hodnoty ukazatele mezi 30-60 %. Toto kritérium bylo splněno, jelikož se ukazatel pohyboval od 49,51 do 57,57 %. Lze říci, že od roku 2015 byla celková zadluženost družstva poměrně stabilní. Hodnoty celkové zadluženosti ve všech analyzovaných letech výrazně převyšovaly oborový průměr.

Koeficient samofinancování

Tento ukazatel má na rozdíl od celkové zadluženosti opačný trend. Koeficient samofinancování se pohyboval od 42,36 do 50,48 %. V roce 2014 přibližně jedna polovina vlastního kapitálu tvořila celkové zdroje financování. Od roku 2017 koeficient narůstal, družstvo tak využívalo ke svému financování méně dluhů.

Graf č. 4: Grafické znázornění vybraných ukazatelů zadluženosti

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Doba splácení dluhů

Doba splácení dluhů v analyzovaných letech kolísala. Nejlepší hodnoty bylo dosaženo v roce 2015, kdy by ke splacení všech cizích zdrojů vystačil 1,34 násobek ročního provozního CF. V roce 2017 se hodnota ukazatele zhoršila z 9,06 na 28,19, protože došlo k výraznému snížení CF z provozní činnosti. Trend ukazatele od roku 2017 klesal.

Míra zadluženosti

Nejméně bylo družstvo zadluženo v roce 2014, kdy ukazatel nabyl hodnoty 0,98. V dalších analyzovaných letech byl ukazatel vyšší jak 1, protože družstvo svou činnost financovalo z větší části cizími zdroji. Nejvyšší míry zadluženosti bylo dosaženo v roce 2016, a to hodnotou 1,36. Od roku 2017 trend ukazatele klesal, protože byly cizí zdroje financování nahrazovány zdroji vlastními. Míra zadluženosti družstva nebyla tedy příliš vysoká, a proto by banka neměla problém s poskytnutím úvěru.

Úrokové krytí

Trend úrokového krytí ve sledovaných letech kolísal. Hodnota ukazatele by měla být minimálně 3, čehož bylo dosaženo v letech 2014, 2015 a 2018. Nejlépe si družstvo vedlo v roce 2014, kdy bylo schopno ze svého EBIT uhradit nákladové úroky 4,99krát. Ukazatel úrokového krytí by neměl klesnout pod hodnotu 1, což bylo během celého období splněno. V roce 2016 byla hodnota úrokového krytí nejnižší, jelikož vykázaný výsledek hospodaření byl v daném roce nízký, kdežto nákladové úroky byly poměrně vysoké. Z tohoto důvodu by bylo družstvo schopno v roce 2016 uhradit nákladové úroky ze svého výsledku hospodaření před odečtením úroků a daní 1,58krát.

Ukazatele aktivity

Za pomoci ukazatelů aktivity lze zjistit, zda podnik efektivně nakládá se svým majetkem. V následující tabulce je zobrazen vývoj vybraných ukazatelů aktivity během sledovaného období. Ukazatele doby obratu jsou porovnány s oborovým průměrem.

Tabulka č. 17: Ukazatele aktivity

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo a analytických materiálů MPO za roky 2014-2018)

	2014	2015	2016	2017	2018
Obrat celkových aktiv	0,21	0,22	0,19	0,19	0,19
Obrat stálých aktiv	0,60	0,31	0,26	0,26	0,27
Obrat zásob	1,61	1,67	1,28	1,29	1,33
Doba obratu zásob (dny)	223	216	281	278	271
Oborový průměr	53	63	51	48	65
Doba obratu pohledávek (dny)	500	85	82	203	202
Oborový průměr	92	94	95	83	86
Doba obratu závazků (dny)	193	296	360	312	299
Oborový průměr	79	60	71	63	77

Obrat celkových aktiv

Dle doporučených hodnot by se měla celková aktiva v podniku obrátit alespoň jedenkrát (Knápková, Pavelková, 2010, s. 102). Hodnoty ukazatele jsou ovšem nižší, což značí, že má podnik nízké tržby nebo drží zbytečná aktiva. Během sledovaného období nedocházelo k výrazným změnám celkových aktiv, a proto se od sebe hodnoty příliš neliší. Obrat je nízký, pohybuje se v rozmezí od 0,19 do 0,22. V letech 2016-2018 připadá na 1 korunu celkových aktiv 0,19 korun tržeb. S ohledem na doporučenou dobu obratu celkových aktiv lze říci, že družstvo svá aktiva nevyužívá dostatečně efektivně.

Obrat stálých aktiv

Hodnoty obratu stálých aktiv se od obratu celkových aktiv ve sledovaných letech příliš neliší. Nejlepších hodnot dosahoval ukazatel v roce 2014, kdy na 1 korunu vložených aktiv připadalo 0,60 korun tržeb. Mezi lety 2015-2018 docházelo k nárůstu stálých aktiv, a proto se hodnoty ukazatele snížily. Ukazatel v tomto období kolísal v rozmezí od 0,26 do 0,31.

Obrat zásob

Tento ukazatel určuje kolikrát se zásoby v podniku za rok prodají a opět naskladní. Obrat zásob není v žádném ze sledovaných let vysoký. Ve sledovaných letech se ukazatel pohybuje v rozmezí od 1,28 do 1,67, z čehož plyne, že k obratu všech zásob dojde během roku jedenkrát. V letech 2016-2018 ukazatel pomalu narůstá, což znamená, že zásoby přibývají rychlejším tempem než tržby. Zásoby družstva tvoří převážně výrobky a nedokončená výroba.

Doba obratu zásob

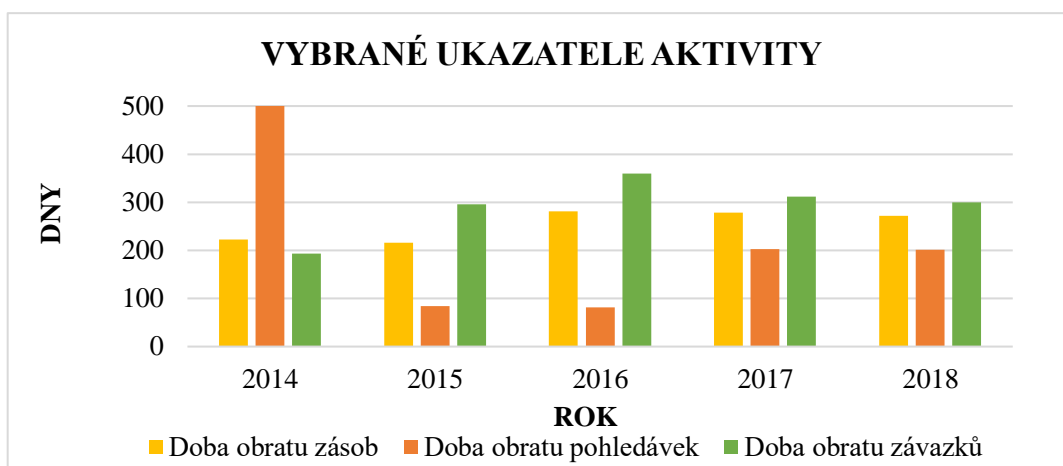
Družstvo má v zásobách vložené peníze a je důležité, aby tyto peníze získalo zpět. Doba obratu zásob v jednotlivých letech kolísala a za sledované období se pohybovala v rozmezí od 216 do 281 dnů. Nejdéle trval obrat zásob v roce 2016, kdy mezi naskladněním a vyskladněním zásob uplynulo 281 dnů. V roce 2018 trvala doba obratu zásob 271 dnů. Družstvo drželo své zásoby dlouhou dobu, a proto zjištěná doba obratu zásob ve všech analyzovaných letech výrazně převyšovala oborový průměr.

Doba obratu pohledávek

Doba obratu pohledávek vyjadřuje průměrnou dobu, za jakou družstvo inkasuje pohledávky. Nejdéle tomu tak bylo v prvním analyzovaném roce, kdy k inkasu pohledávek docházelo po 500 dnech, tedy až v následujícím roce 2015. Pohledávky z obchodních vztahů v tomto roce tvořily pouze 19 % z krátkodobých pohledávek. Nejrychleji byly pohledávky inkasovány v letech 2015 a 2016, kdy se doba obratu pohybovala v průměru kolem 83,5 dnů. Za poslední dva sledované roky se ukazatel opět výrazně zvýšil. V tomto období byla většina krátkodobých pohledávek tvořena pohledávkami z obchodních vztahů. Odběratelé tak hradili své závazky vůči družstvu v průměru za 202,5 dnů. Většina pohledávek z obchodních vztahů byla již po splatnosti. Podstatné ovšem je, aby doba obratu pohledávek netrvala déle, než doba obratu závazků, což bylo splněno v letech 2015-2018. V tomto období mělo družstvo dostatek prostředků k úhradě svých krátkodobých závazků. V letech 2015 a 2016 doba obratu pohledávek trvala méně dnů než v odvětví.

Doba obratu závazků

Ukazatel sleduje, kolik dnů v průměru trvá podniku zaplatit přijaté neuhrazené faktury. Jak již bylo uvedeno výše, doba obratu závazků by neměla trvat déle než obrat pohledávek. V roce 2014 tomu tak ale nebylo, protože krátkodobé závazky byly splatné dříve než pohledávky. Družstvo tak hradilo své závazky rychleji, než inkasovalo peníze ze svých pohledávek. Pravděpodobně muselo k úhradě závazků použít vypůjčené peníze. V dalších letech se ukazatel výrazně zvýšil, hodnoty se pohybovaly mezi 296-360 dny. Pro družstvo je finančně výhodná delší doba obratu závazků, ale jelikož má i krátkodobé závazky po splatnosti, mělo by se více soustředit na svoji platební schopnost. Doba obratu závazků během sledovaných let výrazně převyšovala oborový průměr.

Graf č. 5: Grafické znázornění vybraných ukazatelů aktivity
(Zdroj: Vlastní zpracování)

2.3.4 Souhrnné indexy hodnocení podniku

Souhrnné indexy hodnocení podniku se dělí na bonitní a bankrotní modely. Bonitní modely hodnotí kvalitu podniku podle jeho výkonnosti. Bankrotní modely sledují, zda podniku nehrozí bankrot. V této podkapitole jsou aplikovány vybrané bankrotní modely.

Index IN05

Tabulka č. 18: Hodnoty indexu IN05

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

	2014	2015	2016	2017	2018
pasiva /cizí zdroje	2,02	1,75	1,74	1,80	1,83
EBIT/nákladové úroky	4,99	4,30	1,58	1,91	3,55
EBIT/pasiva	0,07	0,06	0,04	0,05	0,09
tržby/pasiva	0,21	0,22	0,19	0,19	0,19
oběžná aktiva/kr. závazky	5,61	1,39	1,38	1,64	1,70
IN05	1,28	0,82	0,61	0,69	0,93

V žádném z analyzovaných let nebyla hodnota indexu vyšší jak 1,6, a proto lze říci, že finanční situace družstva nebyla uspokojivá. Nejlépe si družstvo vedlo v roce 2014, kdy byla hodnota indexu 1,28. Tento výsledek byl ovlivněn především velkým množstvím oběžných aktiv a také vysokou hodnotou výsledku hospodaření před odečtením úroků a daní. I přesto se družstvo nacházelo v takzvané „šedé zóně“, což znamená, že o finančním zdraví družstva nebylo možné jasně rozhodnout. Od roku 2015 se finanční situace ZD Výčapy zhoršovala a index klesl pod hodnotu 0,9. Nejnížší hodnota indexu byla zaznamenána v roce 2016, kdy družstvo vykázalo nejnížší výsledek hospodaření za analyzované období a družstvu tedy hrozilo, že bude muset čelit existenčním problémům. Avšak od roku 2017 se začala finanční situace opět zlepšovat, jelikož se navyšovala

celková pasiva a rostl i výsledek hospodaření. V posledním analyzovaném roce byla hodnota indexu 0,93 a nacházela se tak v nižším pásmu spektra „šedé zóny“, z čehož se dá stále předpokládat, že by družstvo mohlo čelit potenciálním problémům. Jelikož ale hodnota indexu od roku 2017 roste, lze předpovídat, že i v následujících letech se bude zlepšovat. Odběratelé a dodavatelé se tak v roce 2018 nemuseli obávat toho, že by družstvo zbankrotovalo.

Ch index

Tento index je přímo uzpůsoben k hodnocení zemědělských podniků.

Tabulka č. 19: Pomocná tabulka k výpočtu x_3

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

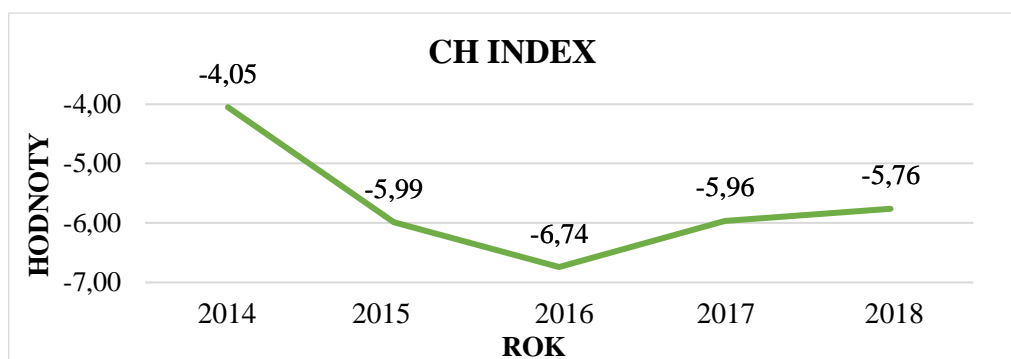
	2014	2015	2016	2017	2018
Cash flow	28 164	252 905	29 328	9 267	27 652

Tabulka č. 20: Hodnoty Ch indexu

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

	2014	2015	2016	2017	2018
X_1	0,04	0,04	0,01	0,02	0,05
X_2	0,20	0,18	0,06	0,10	0,25
X_3	0,51	3,08	0,34	0,12	0,35
X_4	41,93	66,55	67,94	59,76	58,78
X_5	0,50	0,57	0,58	0,56	0,55
Ch index	-4,05	-5,99	-6,74	-5,96	-5,76

Tak jako u indexu IN05 ani u Ch indexu nejsou hodnoty během analyzovaného období dost vysoké, aby se dalo družstvo označit za prosperující podnik. Ve všech sledovaných letech index vykazuje záporné hodnoty. Nejlépe se družstvu dařilo v prvním analyzovaném roce, kdy vykazovalo velmi dobrý výsledek hospodaření za účetní období a hodnota indexu se tak pohybovala v rozmezí od -5,0 do 2,5. Družstvo tak bylo hodnoceno jako průměrný podnik. V letech 2015 a 2016 se ale situace zhoršovala a index vykazoval hodnoty pod hranicí -5,0, což družstvo řadilo mezi problematické podniky. V roce 2016 vyhodnotil index finanční situaci družstva nejhuře, jelikož výsledek hospodaření za účetní období výrazně poklesl. Od roku 2017 se situace v podniku zlepšovala a hodnota indexu se postupně začala zvedat. Porovnáme-li hodnoty Ch indexu a IN05 za rok 2018, zjistíme, že Ch index vyhodnocuje finanční situaci družstva více negativně.

Graf č. 6: Grafické znázornění vývoje Ch indexu
(Zdroj: Vlastní zpracování)

2.4 SWOT analýza

SWOT analýza zkoumá vnitřní a vnější prostředí podniku a vychází z PESTLE analýzy a z Porterova modelu pěti sil. Vnitřní prostředí se zabývá silnými a slabými stránkami družstva. Vnější prostředí podniku pak upozorňuje na příležitosti, které se družstvu mohou naskytnout, ale i hrozby, kterým by mohlo čelit.

Tabulka č. 21: SWOT analýza – silné a slabé stránky

(Zdroj: Vlastní zpracování)

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - diverzifikovaná výroba - zapojení do skupiny firem - hnojivo z živočišné výroby - vlastní výroba elektrické energie - kvalifikovaná pracovní síla - zlepšování životních podmínek zvířat 	<ul style="list-style-type: none"> - starší kraviny - závislost na půdě propachtovatelů - pohledávky po splatnosti - zaměstnanci v rostlinné výrobě nemají přes zimu práci

Silné stránky

Nejsilnější stránkou ZD Výčapy je diverzifikovaná výroba. Družstvo se zabývá rostlinnou výrobou, živočišnou výrobou a také provozuje bioplynovou stanici. Pokud by byl neúrodný rok a rostlinná výroba by proto byla ztrátová, stále může hospodářský výsledek družstva napravit živočišná výroba. Z provozu živočišné výroby družstvo také získává mrvu, kterou využívá ke hnojení svých obhospodařovaných pozemků. Jde o vysoce kvalitní hnojivo a družstvo tak ušetří finance na nákupu průmyslových hnojiv. Živočišná výroba také dbá na zlepšování životních podmínek zvířat, čímž se snaží zvyšovat jejich užitek. Zvířatům poskytuje vhodné podmínky pro život, také jim zajišťuje dostatečnou veterinární péči a neustále pracuje na optimalizaci krmných dávek pro skot, aby z krmiva získal potřebné živiny.

Provozem bioplynové stanice má družstvo zajištěn další příjem. Nejen že získává elektrickou energii potřebnou k chodu družstva, ale také dále prodává přebytky energie. Může ovšem nastat situace, že by nebyl rostlinnou výrobou vypěstován dostatek plodin, které jsou potřebné na siláž, jež je nezbytná pro udržení chodu bioplynové stanice. V tomto případě může družstvo potřebnou siláž dokoupit od jiných zemědělských podniků. Každopádně pokud by nastal problém a některá ze tří výrob by nebyla výnosná, stále mohou družstvo udržet v provozu další dvě výroby.

Dále je družstvo zapojeno do skupiny firem, které spolupracují se společností s ručením omezeným Agro 2000. Díky této spolupráci má družstvo lepší podmínky ke koupi hnojiv, osiv a dalších potřeb. Může čerpat množstevní slevy a další výhody. Jelikož je Agro 2000 hlavním obchodním partnerem družstva a zajišťuje obchodní stránku ZD Výčapy, odpadá družstvu spousta starostí.

ZD Výčapy zaměstnává kvalifikované pracovníky, kteří se vyznají v zemědělském oboru a jsou tedy velice přínosní pro chod a udržení ziskovosti družstva.

Slabé stránky

Nevýhodou ZD Výčapy jsou zastaralé kravíny, které by potřebovaly zrekonstruovat, a stroje, které se používají k dojení krav, jelikož neodpovídají trendům doby. Současné stroje potřebují být stále obsluhovány lidmi, a tak musí družstvo zaměstnávat více pracovníků v živočišné výrobě.

V rostlinné výrobě jsou pěstovány plodiny na zemědělských pozemcích. Avšak část pozemků nevlastní družstvo, ale drobní vlastníci, od nichž si ZD Výčapy půdu pronajímá za pachtovné. Družstvo by mohlo tuto půdu odkoupit, což by ale bylo vysoce nákladné, vzhledem k neustále rostoucí ceně pozemků.

Další nevýhodou je sezónnost práce v rostlinné výrobě. Jelikož v zimních měsících není v ZD Výčapy dostatek práce pro všechny zaměstnance, musí se někteří zaměstnanci z rostlinné výroby nahlásit na Úřad práce v Třebíči. Jedná se přibližně o 33 % zaměstnanců.

Slabou stránkou je také velké množství pohledávek po splatnosti, které družstvo vykazovalo ve sledovaném období. Kdyby odběratelé hradili své závazky vůči družstvu včas, byla by jeho finanční situace lepší. Družstvo by si tak bývalo nemuselo brát některé krátkodobé úvěry, které potřebovalo k úhradě svých závazků a k udržení svého provozu.

Tabulka č. 22: SWOT analýza – příležitosti a hrozby

(Zdroj: Vlastní zpracování)

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none">- možnosti čerpání dotací- pěstování nových plodin- chov prasat	<ul style="list-style-type: none">- klimatické změny- nedostatek finančních prostředků k úhradě závazků- vypovězení pachtovních smluv propachtovateli- zničená úroda hlodavci- onemocnění dobytka- pokles výkupní ceny mléka- nízký zájem o práci v živočišné výrobě- nejistota v přidělování dotací

Příležitosti

Zemědělské podniky mohou čerpat velké množství dotací, vždy však po splnění určitých podmínek. Poskytovatelé dotací vytvářejí různé dotační programy, které se specializují na určité oblasti. Družstvo může například získat dotace na zemědělskou půdu, kterou obhospodařuje, nebo na pořízení nových zemědělských strojů. Družstvo je tak ve své činnosti dotacemi podporováno a jeho povoz může být díky nim vylepšován.

Příležitostí pro rostlinnou výrobu může být pěstování plodin, které družstvo doposud nepěstovalo.

Jak jsem již zmiňovala při představení ZD Výčapy, do roku 2013 se živočišná výroba také soustředila na chov prasat. V současné době ale globální poptávka po vepřovém masu roste, což způsobuje i nárůst ceny za toto maso. Příležitostí tak může být i návrat živočišné výroby k chovu prasat.

Hrozby

Pokud družstvo nezařídí, aby mu byly včas hrazeny pohledávky od jeho odběratelů, může se dostat do platební neschopnosti. Nedostatek financí by mohl jeho provoz negativně ovlivnit, čímž by bylo družstvo nuceno k čerpání dalších krátkodobých úvěrů.

Jak již bylo uvedeno u slabých stránek družstva, část pozemků, které obhospodařuje, má v nájmu. Čelí tak hrozbě, že propachtovatelé vypoví pachtovní smlouvy, které mají uzavřené s družstvem, a buď si pozemky ponechají, nebo je prodají konkurenčním zemědělským podnikům. Tato situace by výrazně ochromila rostlinnou výrobu, jelikož bez půdy by nebylo možné pěstovat takové množství plodin jako doposud.

V současné době rostlinnou výrobu výrazně ohrožuje přemnožení hlodavců. Pokud družstvo nezabrání jejich dalšímu množení na pozemcích, které obhospodařuje, hrozí, že hlodavci zničí úrodu a rostlinná výroba tak bude ztrátová.

Výrazný vliv na produkci rostlinné výroby mají klimatické změny. V posledních letech málo prší a celá země tak čelí velkému suchu a nedostatku zásob spodní vody. Zemědělské podniky se velmi často potýkají s požáry na polích, jejichž jednou z příčin je využívaný zemědělský stroj. Dochází tak nejen k poškození stroje, ale i ke zničení úrody. Ohrožená může být nejen rostlinná, ale i živočišná výroba. Krávy, které se chovají k produkci mléka mohou onemocnět a omezit tak živočišnou výrobu. Mohlo by také dojít ke snížení počtu dojnic v kravínech, čímž by poklesla produkce mléka. Další hrozbou je pokles výkupní ceny mléka, což by znamenalo snížení výnosu z jeho produkce.

Negativní dopad na živočišnou výrobu může mít i nedostatek zájmu lidí pro práci právě v této výrobě. Je tedy možné, že postupem času nastane situace, kdy nebude v kravínech dostatek pracovníků zajišťujících péči o dojný skot či obsluhu strojů k jejich dojení. Hospodářský výsledek za živočišnou výrobu by tyto případné situace mohly negativně ovlivnit.

V provozu družstva se také odráží nejistota v přidělování dotací. Dotace nabízí různé instituce, které dotační programy také po určité době mění. Hrozí, že dotace, se kterými družstvo do budoucna počítá, nebudou již k dispozici.

3 VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ

V poslední části své bakalářské práce představím vlastní návrhy, které by mohly dopomoci ke zlepšení stávající situace v ZD Výčapy. Zaměřím se na snížení doby obratu zásob, pohledávek a závazků. Dále navrhnou modernizaci dojírny v kravíně v Horním Újezdě. Posledním návrhem bude zaměření rostlinné výroby na pěstování určitých plodin.

3.1 Snížení zásob

Jedním z navrhovaných opatření je snížení zásob zemědělského družstva, protože se na zásoby váže velké množství kapitálu. Tento kapitál by mohlo družstvo využít efektivněji. Dlouhému držení zásob nasvědčuje vypočtená doba obratu zásob, která ve všech analyzovaných letech překročila 215 dnů. V zemědělském odvětví se doba obratu zásob průměrně pohybovala kolem 56 dnů. V porovnání s oborovým průměrem tak byla doba obratu zásob družstva téměř čtyřnásobná.

Je možné snížit množství držných zásob jejich odprodejem obchodním partnerům družstva. Na celkových zásobách mají nejvyšší podíl výrobky a nedokončená výroba. Nedokončenou výrobu v rozvaze k 31.12. každého roku tvoří souhrn nákladů, které byly v příslušném roce vynaloženy na plodiny, k jejichž sklizni dojde v následujícím roce. Jde převážně o ozimé plodiny, ale i o plodiny, které se sejí na jaře, a během předchozího roku u nich už nabíhají náklady, například za zorání či pohnování půdy.

Družstvo by se proto mělo soustředit na rychlý odprodej výrobků, protože ty držet nepotřebuje. Jejich prodejem by se navýšily tržby a došlo by i k navýšení obratu zásob.

Pokud by družstvo zvažovalo odprodej všech výrobků, které drželo v roce 2018, došlo by ke snížení celkové hodnoty zásob na 35 119 000 Kč. Hodnota tržeb by po navýšení činila 132 907 000 Kč. Tabulka č. 23 zobrazuje, jak by se prodej výrobků projevil na počtu obrátů a také na době obratu zásob.

Tabulka č. 23: Vliv odprodeje výrobků na vybrané ukazatele aktivity

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Obrat zásob	1,61	1,67	1,28	1,29	1,33	3,78
Doba obratu zásob (dny)	223	216	281	278	271	95

Po prodeji výrobků by se doba obratu zásob v roce 2019 snížila o 176 dnů. Naopak obrat zásob by se navýšil a zásoby by se tak v průběhu roku prodaly a opět naskladnily 3,78krát.

Snížením objemu zásob by byla také ovlivněna likvidita, jejíž hodnota by se navýšila. V tabulce č. 24 je uvedená hodnota pohotové likvidity v jednotlivých analyzovaných letech, která je rozšířená o vypočtenou likviditu pro rok 2019, kdy se počítá s prodejem výrobků ze zásob.

Tabulka č. 24: Změna pohotové likvidity zapříčiněná snížením stavu zásob

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pohotová likvidita	4,46	0,66	0,60	0,74	0,80	1,24

Ve výpočtu pohotové likvidity se z oběžných aktiv vyjímají zásoby. Takto očištěná oběžná aktiva jsou poté dána do poměru s krátkodobými závazky. Pohotová likvidita by se měla pohybovat v rozmezí od 1 do 1,5 (Knápková et al., 2017, s. 95). Ani v jednom z analyzovaných let pohotová likvidita do tohoto rozmezí nepatřila. V roce 2014 doporučené rozmezí výrazně převyšovala, jelikož oběžná aktiva byla markantně vyšší oproti ostatním sledovaným rokům. Od roku 2015 naopak poklesla a ve všech dalších letech nedosahovala ani na nejnižší doporučenou hodnotu. Pokud by družstvo v roce 2019 prodalo část zásob, jež je tvořena výrobky, zvedla by se pohotová likvidita na hodnotu 1,24, což by značilo zlepšení finanční situace družstva. Družstvo by zvládlo uhradit své krátkodobé závazky i bez prodeje svých dalších zásob.

3.2 Snížení doby obratu pohledávek a závazků

Platební schopnost družstva byla během analyzovaných let ohrožena pohledávkami po splatnosti. V neuhrazených pohledávkách jsou drženy peníze a družstvo s nimi nemůže efektivně hospodařit. Neuhrazené pohledávky mají negativní vliv na likviditu podniku, jelikož ji snižují. ZD Výčapy ve všech analyzovaných letech evidovalo i závazky po splatnosti, což může být zapříčiněno pozdním inkasováním peněz ze svých pohledávek.

Tabulka č. 25: Krátkodobé pohledávky po splatnosti

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

	2014	2015	2016	2017	2018
Pohledávky po splatnosti (tis. Kč)	8 858	1 899	277	17 755	5 494
- do 180 dnů	8 674	1 719	211	17 744	5 494
- nad 180 dnů	184	180	66	11	0
Pohledávky po splatnosti (v %)	32,70	10,54	2,07	43,01	13,27

Družstvo by mělo své obchodní partnery kontaktovat v případě, že splatnost pohledávky již vypršela. Může se s nimi spojit telefonicky nebo e-mailem a připomenout jim tak dluh, který vůči družstvu mají. Také by bylo vhodné za pozdě hrazené pohledávky účtovat

penále, například za každý den uplynulý ode dne splatnosti pohledávky by dlužník zaplatil o určité procento z dlužné částky navíc.

Tabulka č. 26: Krátkodobé závazky po splatnosti

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

	2014	2015	2016	2017	2018
Závazky po splatnosti (tis. Kč)	43	9 662	18 928	9 203	654
- do 180 dnů	43	9 655	18 901	9 203	615
- nad 180 dnů	0	7	27	0	39
Závazky po splatnosti (%)	1,11	32,35	55,91	49,02	4,67

Pokud by odběratelé uhradili veškeré pohledávky po splatnosti, které vůči družstvu mají, ZD Výčapy by obdrželo potřebné finance k úhradě závazků po splatnosti.

Následující tabulka zobrazuje změnu u doby obratu pohledávek a závazků, ke které by došlo po úhradě pohledávek po splatnosti.

Tabulka č. 27: Změna doby obratu pohledávek

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Doba obratu pohledávek (dny)	500	85	82	203	202	171
Doba obratu závazků (dny)	193	296	360	312	299	281

Po inkasování pohledávek po splatnosti by se doba obratu pohledávek snížila o 31 dnů. Doba obratu závazků by poklesla o 18 dnů. I přesto jsou oba dva ukazatele vyšší než oborové průměry. Pokud by družstvo inkasovalo pohledávky dříve a i v kratším termínu hradilo své závazky, doba obratu pohledávek a závazků by se více snížila.

3.3 Návrh modernizace dojírny

Stávající zastaralé zařízení pro dojení krav by bylo vhodné nahradit modernějším dojícím systémem. Vhodnou náhradou by byl například systém paralelního dojení od firmy Fullwood Packo. Tyto dojírny jsou ergonomicky zkonstruovány tak, aby umožnily dosažení rychlého průchodu a optimálního pohybu dojnic do prostoru dojícího zařízení, čehož je dosaženo díky sekvenčním brankám. Rychlý odchod krav je pak zajištěn širokým výstupním průchodem.

Výhodou tohoto zařízení je bezproblémový přístup a efektivní polohování při dojení krav, což vytvoří bezpečné pracovní podmínky nejen pro obsluhu dojírny, ale i pro krávy. Díky instalaci paralelní dojírny by došlo k maximalizaci průchodnosti a nádoje, přičemž by se minimalizovaly náklady na produkci litru mléka a díky snížení celkového času dojení by byla zvýšena efektivita a ziskovost (Fulwood Packo, c2020).

Obrázek č. 6: Paralelní dojírna

(Zdroj: Rekapitulace cenové nabídky pro paralelní dojírnu 2x16, 2016)

Konkrétním navrhovaným řešením je v tomto případě modernizace kravínu v Horním Újezdě, kde by byla nainstalována paralelní dojírna 2x16, tedy pro 32 dojníc najednou. Součástí modernizace by byla instalace paralelních zábran INDEX 90, které zajišťují individuální vpouštění dojníc ze stání dojírny a podtlakové dojící zařízení CRYSTALITE.

Cena za zařízení činí 3 172 000 Kč (Rekapitulace cenové nabídky pro paralelní dojírnu 2x16, 2016). Odhadovaná výše nákladů na stavební úpravy a demontážní a montážní práce je ve výši 1 900 000 Kč. Pořizovací cena zařízení by proto činila 5 072 000 Kč.

Způsob financování

Zemědělcům je nabízeno velké množství dotací. Státní zemědělský intervenční fond nabízí například dotace v Programu rozvoje venkova ČR, který je platný do roku 2020. Poté bude nahrazen programem novým. Proto je možné, že některý z dotačních programů bude nabízet dotaci, kterou by družstvo mohlo využít ke koupi nové dojírny. K financování zbylé části by družstvo muselo využít úvěr, jelikož nemá dostatek vlastních finančních prostředků. Z finanční analýzy je známo, že družstvo v roce 2018 využívalo k financování z větší části cizí zdroje, jejichž výše činila téměř 55 %. I přesto by neměl být pro ZD Výčapy problém získat úvěr.

Daňové odpisy

Aby mohl být dlouhodobý majetek daňově odepsán, musí být nejprve zařazen do odpisové skupiny, a to podle zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu. Paralelní dojírna spadá do 2. odpisové skupiny, a proto se bude odepisovat po dobu pěti let. Pro odepisování majetku využívá ZD Výčapy zrychlené odpisy, jejichž výpočet je uveden

v §32 zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu. V návrhu pořízení paralelní dojírny předpokládám, že k jejímu zařazení do užívání by došlo v roce 2021.

Tabulka č. 28: Daňové odpisy

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Rok	Výpočet	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2021	5 072 000 / 5	1014400	1014400	4057600
2022	(2*4 057 600) / (6-1)	1623040	2637440	2434560
2023	(2*2 434 560) / (6-2)	1217280	3854720	1217280
2024	(2*1 217 280) / (6-3)	811520	4666240	405760
2025	(2*405 760) / (6-4)	405760	5072000	0

Účetní odpisy

Účetní odpisy jsou upraveny v zákoně č. 563/1991 Sb., zákona o účetnictví. Účetní jednotka dle svého uvážení rozhodne, jak dlouho bude majetek v podniku využíván. Po stejnou dobu se bude majetek i odepisovat. Paralelní dojírnu by družstvo účetně odepisovalo po dobu šesti let. Účetní odpisy se počítají na měsíce a poté se jejich výše účtuje v daném měsíci do nákladů. Zobrazují tak skutečné opotřebení majetku.

Výpočet účetních odpisů:

Počet měsíců odepisování: 6 let * 12 = 72 měsíců

Měsíční odpis: 5 072 000 / 72 = 70 445 Kč

Roční odpis: 70 445 * 12 = 845 340 Kč

Tabulka č. 29: Účetní odpisy

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Rok	Účetní odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2021	845 340	845 340	4 226 660
2022	845 340	1 690 680	3 381 320
2023	845 340	2 536 020	2 535 980
2024	845 340	3 381 360	1 690 640
2025	845 340	4 226 700	845 300
2026	845 300	5 072 000	0

Rozdíl účetních a daňových odpisů

Tabulka č. 30: Rozdíl účetních a daňových odpisů

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Rok	Účetní odpis	Daňový odpis	Rozdíl odpisů
2021	845 340	1 014 400	-169 060
2022	845 340	1 623 040	-777 700
2023	845 340	1 217 280	-371 940
2024	845 340	811 520	33 820
2025	845 340	405 760	439 580
2026	845 300	0	845 300

V roce 2026 by se majetek odepisoval pouze účetně, jelikož daňově by byl odepsán již v roce 2025. O daňové odpisy by si družstvo mohlo snížit základ daně, jelikož jde o daňově uznatelný náklad. Účetní odpisy se po celou dobu užívání majetku účtují do nákladů a snižují proto výsledek hospodaření podniku. Základ daně by si mohlo ZD Výčapy snížit o rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy v prvních třech letech odepisování paralelní dojírny a to celkem o 1 318 700 Kč.

Úspora mzdových nákladů

Živočišná výroba zaměstnává 14 pracovníků, z nichž je 10 ošetřovatelů, 2 zootechnici a 2 takzvaní přísunáři, kteří zajišťují rozvoz krmiv pro oba kravíny. Kravín v Horním Újezdě je starší a má horší technologii, a proto je k jeho obsluze potřeba více zaměstnanců. Z tohoto důvodu je v Horním Újezdě zaměstnaných 6 ošetřovatelů, kdežto ve Výčapech pouze 4. Průměrná hrubá mzda těchto zaměstnanců činí 32 000 Kč.

Tabulka č. 31: Výpočet superhrubé mzdy

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Hrubá mzda	32 000 Kč
Sociální pojištění placené zaměstnavatelem (9 %)	2 880 Kč
Zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem (24,8 %)	7 936 Kč
Superhrubá mzda	42 816 Kč

Zaměstnavatel odvádí z hrubé mzdy zaměstnanců sociální a zdravotní pojištění. Sazba sociálního pojištění činí 9 % a zdravotní pojištění odvádí ve výši 24,8 %. Když se o tyto dva odvody státu navýší hrubá mzda, vznikne superhrubá mzda. Ta tvoří celkové náklady zaměstnavatele na jednoho zaměstnance v živočišné výrobě.

Tabulka č. 32: Roční náklady na zaměstnance

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Měsíční náklady na 1 zaměstnance	42 816 Kč
Roční náklady na 1 zaměstnance	513 792 Kč
Roční náklady na 2 zaměstnance	1 027 584 Kč

V Horním Újezdě by při provozu paralelní dojírny mohl být snížen počet zaměstnanců z 8 na 6. Tím by se výrazně ušetřilo na mzdových nákladech. Roční úspora na jednoho zaměstnance by činila 513 792 Kč a na 2 zaměstnance pak 1 027 584 Kč.

Návratnost investice

Jak již bylo uvedeno výše, při provozu paralelní dojírny by mohlo dojít ke snížení počtu zaměstnanců. Dojírnu by družstvo pořídilo za 5 072 000 Kč a na mzdových nákladech by ročně ušetřilo 1 027 584 Kč. Návratnost investice by proto nastala za 4,9 let. Lze

předpokládat, že výše mezd v následujících letech stále poroste, čímž by narostla i úspora mzdových nákladů a investice by se tak podniku navrátila dříve. Jelikož se předpokládá, že zařízení bude využíváno alespoň 6 let, investice se vyplatí.

3.4 Pěstované plodiny

V následujících tabulkách jsou uvedeny údaje týkající se pěstování vybraných plodin v jednotlivých letech. Z těchto údajů vypočítám výši zisku či ztráty, jež připadá na jeden hektar oseté půdy sledovanou plodinou. Tyto hodnoty posléze zprůměruji za všech pět sledovaných let a na základě výsledků navrhu rozšíření či ustoupení od pěstování plodiny.

Tabulka č. 33: Pěstované plodiny v roce 2014

(Zdroj: Vlastní zpracování dle sklizňových ploch za rok 2014)

Rok	2014				
Plodina	Osetá plocha [ha]	Náklady [Kč]	Výnosy [Kč]	V-N [Kč]	Zisk/ztráta na hektar [Kč]
Pšenice ozimá	715,75	12 042 302,87	23 003 733,11	10 961 430,24	15 314,61
Ječmen ozimý	41,59	498 659,57	1 094 171,90	595 512,33	14 318,64
Ječmen jarní	13,98	137 150,00	238 961,60	101 811,60	7 282,66
Žito ozimé (senáž)	152,95	1 454 701,97	817 567,80	-637 134,17	-4 165,64
Oves setý (senáž)	91,38	578 534,91	518 357,00	-60 177,91	-658,55
Řepka ozimá	298,65	7 759 505,58	12 317 800,00	4 558 294,42	15 263,00
Kukuřice	681,42	13 409 250,74	11 891 758,51	-1 517 492,23	-2 226,96
Vojtěškojetelová tráva	102,16	1 357 479,95	969 048,00	-388 431,95	-3 802,19
Vojtěška	-	-	-	-	-
Mák setý	-	-	-	-	-
Hrách setý	-	-	-	-	-
Svazenka	-	-	-	-	-
Směska jarní	-	-	-	-	-
Brambory	-	-	-	-	-
Jetel luční	-	-	-	-	-
Víceleté píceiny	-	-	-	-	-
Celkem	2 097,88	37 237 585,59	50 851 397,92	13 613 812,33	6 489,32

V roce 2014 bylo nejziskovější pěstování pšenice ozimé, kdy bylo na hektar oseté půdy 15 314,61 Kč zisku. Po pšenici byl vysoký zisk také u řepky ozimé a u ječmene ozimého. Nejvíce ztrátové bylo žito.

Tabulka č. 34: Pěstované plodiny v roce 2015

(Zdroj: Vlastní zpracování dle sklizňových ploch za rok 2015)

Rok	2015				
Plodina	Osetá plocha [ha]	Náklady [Kč]	Výnosy [Kč]	V-N [Kč]	Zisk/ztráta na hektar [Kč]
Pšenice ozimá	702,13	12 365 568,92	22 910 375,50	10 544 806,58	15 018,31
Ječmen ozimý	48,00	586 561,74	1 228 471,41	641 909,67	13 373,12
Ječmen jarní	26,60	245 725,21	412 909,70	167 184,49	6 285,13
Žito ozimé (senáž)	143,13	1 340 064,59	91 330,00	-1 248 734,59	-8 724,48
Oves setý (senáž)	21,78	316 564,14	404 915,00	88 350,86	4 056,51
Řepka ozimá	243,88	6 038 889,15	15 456 474,30	9 417 585,15	38 615,65
Kukuřice	521,65	12 752 320,76	13 897 152,13	1 144 831,37	2 194,64
Vojtěškojetelová tráva	193,70	490 287,04	432 072,00	-58 215,04	-300,54
Vojtěška	1,35	419 548,71	0,00	-419 548,71	-310 776,82
Mák setý	22,00	233 126,49	318 675,00	85 548,51	3 888,57
Hrách setý	69,60	558 726,00	666 031,00	107 305,00	1 541,74
Svazenka	-	-	-	-	-
Směska jarní	-	-	-	-	-
Brambory	-	-	-	-	-
Jetel luční	-	-	-	-	-
Víceleté pícniny	-	-	-	-	-
Celkem	1 993,82	35 347 382,75	55 818 406,04	20 471 023,29	10 267,24

V roce 2015 bylo nejúspěšnější pěstování řepky ozimé se ziskem 38 615,65 Kč na hektar.

Dále se opět dařilo pšenici ozimé a ječmenu ozimému. Tentokrát bylo ziskové i pěstování kukuřice. Nejvýraznější ztráta byla zaznamenána u vojtěšky, avšak proti ostatním sledovaným rokům bylo ztrátových plodin nejméně.

Tabulka č. 35: Pěstované plodiny v roce 2016

(Zdroj: Vlastní zpracování dle sklizňových ploch za rok 2016)

Rok	2016				
Plodina	Osetá plocha [ha]	Náklady [Kč]	Výnosy [Kč]	V-N [Kč]	Zisk/ztráta na hektar [Kč]
Pšenice ozimá	739,14	8 853 364,96	16 471 831,08	7 618 466,12	10 307,20
Ječmen ozimý	48,00	834 781,47	1 401 403,60	566 622,13	11 804,63
Ječmen jarní	15,00	383 825,33	358 842,70	-24 982,63	-1 665,51
Žito ozimé (senáž)	154,25	1 160 549,13	97 175,68	-1 063 373,45	-6 893,83
Oves setý (senáž)	-	-	-	-	-
Řepka ozimá	299,19	7 529 053,70	9 271 887,00	1 742 833,30	5 825,17
Kukuřice	534,00	1 526 995,98	1 834 656,52	307 660,54	576,14
Vojtěškojetelová tráva	183,40	2 085 129,83	321 492,81	-1 763 637,02	-9 616,34
Vojtěška	70,85	264 606,07	445 851,19	181 245,12	2 558,15
Mák setý	32,89	852 328,79	1 265 695,00	413 366,21	12 568,14
Hrách setý	-	-	-	-	-
Svazenka	15,00	138 718,06	0,00	-138 718,06	-9 247,87
Směska jarní	46,90	248 345,84	0,00	-248 345,84	-5 295,22
Brambory	-	-	-	-	-
Jetel luční	-	-	-	-	-
Víceleté pícniny	-	-	-	-	-
Celkem	2 138,62	23 877 699,16	31 468 835,58	7 591 136,42	3 549,55

V roce 2016 se dařilo pěstování máku setého, kdy na jeden hektar oseté půdy připadal zisk ve výši 12 568,14 Kč. Pšenice ozimá společně s ječmenem ozimým jsou stále na předních příčkách ziskovosti plodin. Největší ztráty byly zaznamenány u svazenky a vojtěškojetelové trávy.

Tabulka č. 36: Pěstované plodiny v roce 2017

(Zdroj: Vlastní zpracování dle sklizňových ploch za rok 2017)

Rok	2017				
Plodina	Osetá plocha [ha]	Náklady [Kč]	Výnosy [Kč]	V-N [Kč]	Zisk/ztráta na hektar [Kč]
Pšenice ozimá	771,87	16 744 599,87	16 606 495,10	-138 104,77	-178,92
Ječmen ozimý	65,55	1 511 616,73	666 038,20	-845 578,53	-12 899,75
Ječmen jarní	43,36	302 659,94	237 712,73	-64 947,21	-1 497,86
Žito ozimé (senáž)	50,48	326 558,11	0,00	-326 558,11	-6 469,06
Oves setý (senáž)	-	-	-	-	-
Řepka ozimá	253,79	5 536 072,26	3 131 331,08	-2 404 741,18	-9 475,32
Kukuřice	560,19	8 467 981,59	120 658,00	-8 347 323,59	-14 900,88
Vojtěškojetelová tráva	168,52	1 281 460,45	0,00	-1 281 460,45	-7 604,20
Vojtěška	70,95	260 098,24	0,00	-260 098,24	-3 665,94
Mák setý	36,00	630 560,61	332 225,00	-298 335,61	-8 287,10
Hrách setý	82,59	244 610,25	0,00	-244 610,25	-2 961,74
Svazenka	16,82	1 013 689,75	0,00	-1 013 689,75	-60 266,93
Směska jarní	-	-	-	-	-
Brambory	28,10	2 089 529,69	1 318 573,44	-770 956,25	-27 436,17
Jetel luční	-	-	-	-	-
Víceleté pícniny	-	-	-	-	-
Celkem	2 148,22	48 795 069,69	22 413 033,55	-45 705 959,01	-21 276,20

V roce 2017 mělo na rostlinnou výrobu nepříznivý vliv sucho. Zisku nebylo dosaženo u žádné z pěstovaných plodin. Nejvíce ztrátová byla svazenka, poté brambory a kukuřice. Nejnižší ztráta byla u pěstování pšenice ozimé.

Tabulka č. 37: Pěstované plodiny v roce 2018

(Zdroj: Vlastní zpracování dle sklizňových ploch za rok 2018)

Rok	2018				
Plodina	Osetá plocha [ha]	Náklady [Kč]	Výnosy [Kč]	V-N [Kč]	Zisk/ztráta na hektar [Kč]
Pšenice ozimá	759,00	11 333 963,35	14 376 661,49	3 042 698,14	4 008,82
Ječmen ozimý	48,00	879 313,44	983 536,96	104 223,52	2 171,32
Ječmen jarní	13,00	565 823,64	590 961,00	25 137,36	1 933,64
Žito ozimé (senáž)	179,00	2 239 356,83	461 320,00	-1 778 036,83	-9 933,17
Oves setý (senáž)	16,00	85 795,82	54 720,00	-31 075,82	-1 942,24
Řepka ozimá	321,00	7 900 501,37	7 817 925,00	-82 576,37	-257,25
Kukuřice	450,00	4 117 246,82	296 772,00	-3 820 474,82	-8 489,94
Vojtěškojetelová tráva	-	-	-	-	-
Vojtěška	71,00	105 478,37	0,00	-105 478,37	-1 485,61
Mák setý	23,00	442 459,01	1 727 008,40	1 284 549,39	55 849,97
Hrách setý	91,00	510 767,43	0,00	-510 767,43	-5 612,83
Svazanka	18,00	15 291,42	0,00	-15 291,42	-849,52
Směska jarní	-	-	-	-	-
Brambory	15,00	1 203 577,51	788 736,69	-414 840,82	-27 656,05
Jetel luční	83,00	456 950,81	2 625,00	-454 325,81	-5 473,80
Víceleté pícniny	79,83	78 720,93	314 500,00	235 779,07	2 953,51
Celkem	2 166,83	29 935 246,75	27 414 766,54	-2 520 480,21	-1 163,21

V roce 2018 se nejvíce dařilo pěstování máku setého, kdy na hektar půdy oseté touto plodinou připadlo 55 849,97 Kč zisku. Druhou nejziskovější plodinou byla pšenice ozimá. Velká ztráta nastala opět u brambor, a to ve výši 27 656,05 Kč na hektar.

Tabulka č. 38: Průměrný zisk na hektar

(Zdroj: Vlastní zpracování dle sklizňových ploch za roky 2014-2018)

Plodina	2014	2015	2016	2017	2018	Průměr
Mák setý	-	3 888,57	12 568,14	-8 287,10	55 849,97	16 004,90
Řepka ozimá	15 263,00	38 615,65	5 825,17	-9 475,32	-257,25	9 994,25
Pšenice ozimá	15 314,61	15 018,31	10 307,20	-178,92	4 008,82	8 894,00
Ječmen ozimý	14 318,64	13 373,12	11 804,63	-12 899,75	2 171,32	5 753,59
Víceleté pícniny	-	-	-	-	2 953,51	2 953,51
Ječmen jarní	7 282,66	6 285,13	-1 665,51	-1 497,86	1 933,64	2 467,61
Oves setý (senáž)	-658,55	4 056,51	-	-	-1 942,24	485,24
Hrách setý	-	1 541,74	-	-2 961,74	-5 612,83	-2 344,28
Kukuřice	-2 226,96	2 194,64	576,14	-14 900,88	-8 489,94	-4 569,40
Směska jarní	-	-	-5 295,22	-	-	-5 295,22
Vojtěškojetelová tráva	-3 802,19	-300,54	-9 616,34	-7 604,20	-	-5 330,82
Jetel luční	-	-	-	-	-5 473,80	-5 473,80
Žito ozimé (senáž)	-4 165,64	-8 724,48	-6 469,06	-6 469,06	-9 933,17	-7 152,28
Svazanka	-	-	-9 247,87	-60 266,93	-849,52	-23 454,77
Brambory	-	-	-	-27 436,17	-27 656,05	-27 546,11
Vojtěška	-	-310 776,82	2 558,15	-3 665,94	-1 485,61	-78 342,56
Celkem	6 489,32	10 267,24	3 549,55	-21 276,20	-1 163,21	-426,66

Úspěšnost rostlinné výroby je závislá především na počasí, které zásadně ovlivňuje úrodu pěstovaných plodin. Proto není u žádné plodiny jisté, že bude její pěstování ziskové. Aby

se udržovala kvalita půdy, je nezbytné střídat pěstované plodiny na obhospodařovaných pozemcích. Z tohoto důvodu družstvo nemůže vybrat k pěstování pouze plodiny, z nichž plyne zisk.

Pěstování některých plodin je ve sledovaných letech převážně ztrátové, ale i přesto od jejich pěstování družstvo ustoupit. Mnoho plodin totiž využívá na senáž či siláž, kterou se krmí skot v živočišné výrobě. Siláž se také využívá v bioplynové stanici. Z tohoto důvodu je například ve všech letech ztrátové žito, jelikož se sklízí dříve na senáž. Pěstovat ho ale družstvo přestat nemůže, jelikož jde o plodinu nezbytnou pro krmení skotu. Podobná situace se naskytuje i u pěstování kukuřice, u níž jsou také velké ztráty. Kukuřice se využívá na výrobu siláže do bioplynové stanice, a proto je její pěstování velmi důležité. Jestliže je kukuřičné siláže nedostatek, musí ji družstvo dokupovat.

Během analyzovaných let se nejvíce dařilo máku setému, který má průměrnou výši zisku 16 004,90 Kč na hektar. Jeho pěstování by bylo proto vhodné rozšířit. Také se velmi dařilo řepce ozimé, pšenici ozimé a ječmenu ozimému. Družstvo by se proto mohlo zaměřit na rozšíření pěstování tržních plodin, jelikož těm se daří nejvíce.

V letech 2017 a 2018 družstvo pěstovalo brambory, které ani v jednom roce nebyly ziskové. ZD Výčapy nemá vlastní mechanizaci potřebnou k jejich pěstování a sklizni, a proto musí využívat externích služeb. Z toho důvodu nejsou podmínky pro pěstování brambor příhodné, družstvo by tedy mělo od jejich pěstování ustoupit a nahradit je jinými plodinami.

V následujících tabulkách je uvedeno, jak by se změnila náklady a výnosy družstva v případě, že by v daných letech na 20 hektarech půdy bylo nahrazeno pěstování brambor pěstováním máku setého, které se ukázalo jako výnosné.

Tabulka č. 39: Údaje k pěstování brambor na 20 ha půdy

(Zdroj: Vlastní zpracování dle sklizňových ploch za roky 2017-2018)

Průměrné výnosy na 1 ha	49 753,38 Kč
Průměrné náklady na 1 ha	77 299,49 Kč
Ztráta na 1 ha	-27 546,11 Kč
Výnosy na 20 ha	995 067,60 Kč
Náklady na 20 ha	1 545 989,80 Kč
Ztráta na 20 ha	-550 922,20 Kč

Tabulka č. 40: Údaje k pěstování máku setého na 20 ha půdy

(Zdroj: Vlastní zpracování dle sklizňových ploch za roky 2017-2018)

Průměrné výnosy na 1 ha	42 157,90 Kč
Průměrné náklady na 1 ha	18 376,46 Kč
Zisk na 1 ha	23 781,44 Kč
Výnosy na 20 ha	843 158,00 Kč
Náklady na 20 ha	367 529,20 Kč
Zisk na 20 ha	475 628,80 Kč

Z rozdílu mezi výnosy a náklady při pěstování brambor a máku setého na 1 hektaru půdy je očividné, že pěstování brambor je ztrátové, kdežto pěstování máku setého přináší družstvu zisk. Vyšší výnosy připadají sice na pěstování brambor, ale musí se vzít v potaz i náklady. Náklady na pěstování brambor jsou přibližně 4krát vyšší než náklady na pěstování máku setého. Hospodářským výsledkem by tak u pěstování brambor byla ztráta ve výši 550 922,20 Kč. Naopak pěstováním máku setého by bylo dosaženo zisku ve výši 475 628,80 Kč. Z provedených výpočtů je proto zřejmé, že soustředění se rostlinné výroby na pěstování máku setého by bylo pro družstvo velmi výhodné.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo zhodnotit výkonnost ZD Výčapy, družstvo pomocí nástrojů finanční analýzy a na základě jejích výsledků navrhnout opatření, která by dopomohla ke zlepšení stávající situace družstva. Zemědělské družstvo jsem analyzovala zpětně, a to za období 2014-2018. Finanční analýza vychází z účetních závěrek a výročních zpráv družstva za analyzované roky, které mi vedení družstva ochotně poskytlo.

Bakalářskou práci jsem rozdělila na tři části. V první, teoretické části, jsem vysvětlila pojmy, které jsem v této práci používala, a také jsem v ní uvedla vybrané ukazatele a vzorce, se kterými jsem pracovala. Ve druhé, praktické části práce, jsem představila analyzovaný zemědělský podnik a následně provedla jeho finanční analýzu u pěti po sobě jdoucích let. Nejprve jsem analyzovala vnitřní a vnější prostředí družstva, poté jsem přešla k analýze absolutních, rozdílových a poměrových ukazatelů. Z provedené analýzy jsem zjistila, že ke svému financování využívalo družstvo v roce 2018 téměř 55 % z cizích zdrojů. U likvidity podniku jsou zaznamenány vysoké hodnoty pouze v roce 2014, poté likvidita poklesla na hodnoty nižší než u oborového průměru. Ukazatele rentability v jednotlivých letech kolísaly, avšak v posledním analyzovaném roce dosahovaly velmi dobrých výsledků a převyšovaly oborový průměr. Z ukazatelů aktivity je jasné, že doba obratu zásob, pohledávek a závazků je velmi vysoká. Dle výsledných hodnot Indexu IN05 a Ch indexu hrozil družstvu bankrot, avšak momentálně dochází ke zlepšení hodnot, a proto lze předpokládat, že se finanční situace družstva bude v budoucnu zlepšovat. Praktickou část jsem zakončila SWOT analýzou.

V poslední části bakalářské práce jsem se zabývala vlastními návrhy, které by mohly vést ke zlepšení stávající finanční situace v ZD Výčapy. Navrhla jsem několik stěžejních možností. Mezi prvními bylo snížení doby obratu zásob, pohledávek a závazků. Dále jsem doporučila zřízení paralelní dojírny do kravína v Horním Újezdě, díky které by bylo možné uspořit náklady a usnadnit zaměstnancům jejich práci. Posledním návrhem bylo ustoupit v rostlinné výrobě od pěstování brambor, jež se momentálně nevyplácí, a nahradit ho například pěstováním máku, který se ukázal jako jeden z nejvýnosnějších. V rostlinné výrobě by tak bylo dosaženo vyššího zisku, což by pomohlo celkovému chodu ZD Výčapy.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. *Analytické materiály: Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online], c2005-2020. Praha: MPO [cit. 2020-03-29]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/analyticke-materialy-a-statistiky/analyticke-materialy/>
2. BERMAN, Karen, Joe KNIGHT a John CASE, 2011. *Finanční inteligence pro manažery: klíč ke skutečné hodnotě čísel*. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-3724-6.
3. *Bioplynová stanice: ZD Výčapy, družstvo* [online], c2020. ZD Výčapy, družstvo: Symphony Studio [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <http://zd-vycapy.cz/bioplynova-stanice/>
4. *CZ-NACE* [online], c2018. Andrej Kesely [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <http://www.nace.cz/>
5. *Český statistický úřad: České zemědělství očima statistiky* [online], 2018. Praha: Český statistický úřad [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/ceske-zemedelstvi-ocima-statistiky-1918-2017>
6. *Český statistický úřad: Inflace* [online], 2020. Praha: Český statistický úřad [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace
7. *ČTPZ* [online], c2020. Praha: ČTPZ [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://www.ctpz.cz/vyzkum/novinky-v-zemedelske-technice-849>
8. DLUHOŠOVÁ, Dana, 2010. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-86929-68-2.
9. *EAgronom* [online], 2019. Praha: eAgronom [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://eagronom.com/cs/blog/stridani-plodin-osevni-postupy/>
10. *Finance.cz: Hrubý domácí produkt* [online], 2017. Praha: Mladá fronta [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/makrodata-eu/hdp/informace/>
11. *Finance.cz* [online], 2020. Praha: Mladá fronta [cit. 2020-04-13]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/530185-zarucena-mzda-2020/>
12. *Fulwood Packo* [online], c2020. Brno: Fullwood Packo [cit. 2020-04-21]. Dostupné z: <https://fullwoodpacko.com/cz/products/conventional-milking/parallel-milking-parlour/>

13. GRASSEOVÁ, Monika, Radek DUBEC a David ŘEHÁK, 2012. *Analýza podniku v rukou manažera: 33 nejpoužívanějších metod strategického řízení*. 2. vyd. Brno: BizBooks. ISBN 978-80-265-0032-2.
14. GRÜNWALD, Rolf a Jaroslava HOLEČKOVÁ, 2007. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-86929-26-2.
15. CHRASTINOVÁ, Zuzana, 1998. *Metódy hodnotenia ekonomickém bonity a predikce finančnej situácie poľnohospodárskych podnikov*. Bratislava: VÚEPP. ISBN 80-8085-022-7.
16. *Interní podklady: ZD Výčapy, družstvo*, 2020. Výčapy.
17. KALOUDA, František, 2016. *Finanční analýza a řízení podniku*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-591-3.
18. KNÁPKOVÁ, Adriana a Drahomíra PAVELKOVÁ, 2010. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. Praha: Grada. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3349-4.
19. KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER, 2017. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0563-2.
20. *Kurzy.cz: HDP* [online], 2020. Praha: cKurzy.cz [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/makroekonomika/hdp/?G=3&A=2&page=1>
21. *Management Mania: absolutní ukazatele* [online], c2011-2016. Wilmington, New Castle County Delaware: ManagementMania's Series of Management ISSN 2327-3658 [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/absolutni-ukazatele>
22. MARTINOVIČOVÁ, Dana, Miloš KONEČNÝ a Jan VAVŘINA, 2014. *Úvod do podnikové ekonomiky*. Praha: Grada. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5316-4.
23. *Měsíční nezaměstnanost* [online], 2020. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/mesicni-nezamestnanost-vyvoj-na-trhu-prace-ve-vybranem-roce>
24. MRKVIČKA, Josef a Pavel KOLÁŘ, 2006. *Finanční analýza*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI. ISBN 80-7357-219-2.
25. NÝVLTOVÁ, Romana a Pavel MARINIČ, 2010. *Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy*. Praha: Grada. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3158-2.

26. PILÁTOVÁ, Jana, 2017. *Účtová osnova, české účetní standardy, postupy účtování pro podnikatele*. Olomouc: ANAG. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-066-9.
27. *Portál POHODA* [online], 2019. Jihlava: c2012 STORMWARE s.r.o [cit. 2020-04-13]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/mzdy-a-prace/od-1-7-2019-se-rusi-karencni-doba-a-meni-sazby-p/>
28. *Rekapitulace cenové nabídky pro paralelní dojírnu 2x16*, 2016. Brno.
29. *Rostlinná výroba: ZD Výčapy, družstvo* [online], c2020. ZD Výčapy, družstvo: Symphony Studio [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <http://zd-vycapy.cz/roslinna-vyroba/>
30. RŮČKOVÁ, Petra, 2011. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Grada. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-3916-8.
31. RŮČKOVÁ, Petra, 2015. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 5., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-5534-2.
32. RŮČKOVÁ, Petra a Michaela ROUBÍČKOVÁ, 2012. *Finanční management*. Praha: Grada. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-4047-8.
33. SEDLÁČEK, Jaroslav, 2011. *Finanční analýza podniku*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-3386-6.
34. SEDLÁČKOVÁ, Helena a Karel BUCHTA, 2006. *Strategická analýza*. 2., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-7179-367-1.
35. SCHOLLEOVÁ, Hana, 2012. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4004-1.
36. *Sklizňové plochy za roky 2014-2018*, 2018. Výčapy.
37. *Služby: ZD Výčapy, družstvo* [online], c2020. ZD Výčapy, družstvo: Symphony Studio [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <http://zd-vycapy.cz/sluzby/>
38. SYNEK, Miloslav, Pavel MIKAN a Hana VÁVROVÁ, 2011. *Jak psát bakalářské, diplomové, doktorské a jiné písemné práce*. Vyd. 3., přeprac. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1819-0.
39. TAUŠL PROCHÁZKOVÁ, Petra a Eva JELÍNKOVÁ, 2018. *Podniková ekonomika - klíčové oblasti*. Praha: Grada Publishing. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-0689-9.

40. TÓTH, Endre a Naděžda PETRŮ, 2017. *Strategické řízení podniku: (studijní texty předmětu)*. Praha: Vysoká škola finanční a správní. Educopress. ISBN 978-80-7408-151-4.
41. TYLL, Ladislav, 2014. *Podniková strategie*. Praha: C.H. Beck. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-507-7.
42. *Účetní závěrky* [online], c2012-2015. Praha: Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 2020-04-28]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=547298>
43. *ÚKZÚK* [online], c2009-2020. Brno: Ministerstvo zemědělství [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/ukzuz/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_podminky-aplikaci-hrabos.html
44. *Úplný výpis z obchodního rejstříku* [online], c2012-2015. Praha: Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=547298&typ=UPLNY>
45. VOCHOZKA, Marek, 2011. *Metody komplexního hodnocení podniku*. Praha: Grada. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-3647-1.
46. *Výroční zprávy* [online], c2012-2015. Praha: Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 2020-04-28]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=547298>
47. *Zákony pro lidi* [online], 2020. Zlín: cAION CS [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>
48. *ZD Výčapy, družstvo* [online], c2020. ZD Výčapy, družstvo: Symphony Studio [cit. 2020-02-13]. Dostupné z: <http://zd-vycapy.cz/>
49. *Živočišná výroba: ZD Výčapy, družstvo* [online], c2020. ZD Výčapy, družstvo: Symphony Studio [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <http://zd-vycapy.cz/zivocisna-vyroba/>

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ

CF	cash flow
č.	číslo
ČPK	čistý pracovní kapitál
ČPP	čisté pohotové prostředky
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DFM	dlouhodobý finanční majetek
EAT	čistý zisk
EBIT	zisk včetně daní a úroků
ha	hektar
Kč	korun českých
ks	kusy
kWe	kilowatt (elektrický výkon)
kWt	kilowatt (tepelný výkon)
m ³	metr krychlový
MW	megawatt
např.	například
OR	obchodní rejstřík
ROA	rentabilita celkových vložených aktiv
ROE	rentabilita vlastního kapitálu
ROI	rentabilita vloženého kapitálu
ROS	rentabilita tržeb
tis.	tisíc
tzv.	takzvaný
VH	výsledek hospodaření
vl.	vlastní
VZZ	výkaz zisku a ztráty
ZD	zemědělské družstvo
%	procento

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Rozdílové ukazatele.....	52
Graf č. 2: Grafické znázornění ukazatelů likvidity.....	54
Graf č. 3: Grafické znázornění ukazatelů rentability.....	56
Graf č. 4: Grafické znázornění vybraných ukazatelů zadluženosti.....	57
Graf č. 5: Grafické znázornění vybraných ukazatelů aktivity.....	61
Graf č. 6: Grafické znázornění vývoje Ch indexu.....	63

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Porterův model pěti sil	14
Obrázek č. 2: Vazby mezi finančními výkazy	19
Obrázek č. 3: Členění elementárních metod finanční analýzy	22
Obrázek č. 4: SWOT analýza	34
Obrázek č. 5: Logo ZD Výčapy, družstvo	35
Obrázek č. 6: Paralelní dojírna.....	70

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Struktura rozvahy	17
Tabulka č. 2: Hodnocení indexu IN05	32
Tabulka č. 3: Hodnocení Ch indexu	33
Tabulka č. 4: Základní údaje o ZD Výčapy, družstvo	37
Tabulka č. 5: Vývoj inflace	38
Tabulka č. 6: Vývoj HDP	38
Tabulka č. 7: Horizontální analýza aktiv	43
Tabulka č. 8: Horizontální analýza pasiv	45
Tabulka č. 9: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty	47
Tabulka č. 10: Vertikální analýza aktiv	49
Tabulka č. 11: Vertikální analýza pasiv	50
Tabulka č. 12: Rozdílové ukazatele	51
Tabulka č. 13: Ukazatele likvidity	53
Tabulka č. 14: Ukazatele rentability	55
Tabulka č. 15: Pomocná tabulka k výpočtu doby splácení dluhů	56
Tabulka č. 16: Ukazatele zadluženosti	57
Tabulka č. 17: Ukazatele aktivity	59
Tabulka č. 18: Hodnoty indexu IN05	61
Tabulka č. 19: Pomocná tabulka k výpočtu x_3	62
Tabulka č. 20: Hodnoty Ch indexu	62
Tabulka č. 21: SWOT analýza – silné a slabé stránky	63
Tabulka č. 22: SWOT analýza – příležitosti a hrozby	65
Tabulka č. 23: Vliv odprodeje výrobků na vybrané ukazatele aktivity	67
Tabulka č. 24: Změna pohotové likvidity zapříčiněná snížením stavu zásob	68
Tabulka č. 25: Krátkodobé pohledávky po splatnosti	68
Tabulka č. 26: Krátkodobé závazky po splatnosti	69
Tabulka č. 27: Změna doby obratu pohledávek	69
Tabulka č. 28: Daňové odpisy	71
Tabulka č. 29: Účetní odpisy	71
Tabulka č. 30: Rozdíl účetních a daňových odpisů	71
Tabulka č. 31: Výpočet superhrubé mzdy	72

Tabulka č. 32: Roční náklady na zaměstnance	72
Tabulka č. 33: Pěstované plodiny v roce 2014	73
Tabulka č. 34: Pěstované plodiny v roce 2015	74
Tabulka č. 35: Pěstované plodiny v roce 2016	74
Tabulka č. 36: Pěstované plodiny v roce 2017	75
Tabulka č. 37: Pěstované plodiny v roce 2018	76
Tabulka č. 38: Průměrný zisk na hektar	76
Tabulka č. 39: Údaje k pěstování brambor na 20 ha půdy	77
Tabulka č. 40: Údaje k pěstování máku setého na 20 ha půdy	78

SEZNAM VZORCŮ

Vzorec č. 1: Absolutní změna.....	23
Vzorec č. 2: Změna v %	23
Vzorec č. 3: Vertikální analýza.....	23
Vzorec č. 4: Čistý pracovní kapitál – manažerský způsob.....	24
Vzorec č. 5: Čistý pracovní kapitál – investorský způsob	24
Vzorec č. 6: Čisté pohotové prostředky.....	24
Vzorec č. 7: Okamžitá likvidita	25
Vzorec č. 8: Pohotová likvidita.....	26
Vzorec č. 9: Běžná likvidita.....	26
Vzorec č. 10: Ukazatel rentability vloženého kapitálu	26
Vzorec č. 11: Rentabilita celkového vloženého kapitálu	27
Vzorec č. 12: Rentabilita vlastního kapitálu	27
Vzorec č. 13: Rentabilita tržeb.....	27
Vzorec č. 14: Celková zadluženost	28
Vzorec č. 15: Koefficient samofinancování	28
Vzorec č. 16: Doba splácení dluhů.....	29
Vzorec č. 17: Míra zadluženosti	29
Vzorec č. 18: Úrokové krytí	29
Vzorec č. 19: Obrat celkových aktiv	30
Vzorec č. 20: Obrat stálých aktiv.....	30
Vzorec č. 21: Obrat zásob	30
Vzorec č. 22: Doba obratu zásob	31
Vzorec č. 23: Doba obratu pohledávek	31
Vzorec č. 24: Doba obratu závazků	31
Vzorec č. 25: Index IN05	32
Vzorec č. 26: Ch index.....	33

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Rozvaha podniku za roky 2014-2018 (aktiva).....	91
Příloha č. 2: Rozvaha podniku za roky 2014-2018 (pasiva)	94
Příloha č. 3: Výkaz zisku a ztráty za roky 2014-2018.....	97

Příloha č. 1: Rozvaha podniku za roky 2014-2018 (aktiva)

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

označení	AKTIVA [v tis. Kč]	řádek	2014	2015	2016	2017	2018
	AKTIVA CELKEM	001	480 697	450 020	461 358	470 588	494 343
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	002	0	0	0	0	0
B.	Dlouhodobý majetek	003	171 056	327 341	335 134	336 870	350 772
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	004	0	0	0	0	0
B. I. 1	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	005	0	0	0	0	0
B. I. 2	Ocenitelná práva	006	0	0	0	0	0
2.1	Software	007	0	0	0	0	0
2.2	Ostatní ocenitelná práva	008	0	0	0	0	0
3	Goodwill	009	0	0	0	0	0
4	Ostatní dlouhodobý majetek	010	0	0	0	0	0
5	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	011	0	0	0	0	0
5.1	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	012	0	0	0	0	0
5.2	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	013	0	0	0	0	0
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	014	166 818	175 945	185 041	182 622	199 556
B. II. 1	Pozemky a stavby	015	117 685	124 306	137 146	136 187	149 080
1.1	Pozemky	016	22 108	28 747	34 076	40 298	48 153
1.2	Stavby	017	95 577	95 559	103 070	95 889	100 927
2	Hmotné movité věci a jejich soubory	018	42 527	40 236	33 125	30 088	36 792
3	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	019	0	0	0	0	0
4	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	020	0	7 145	7 590	7 559	9 182
4.1	Pěstitelské celky trvalých porostů	021	0	0	0	0	0
4.2	Dospělá zvířata a jejich skupiny	022	6 206	7 145	7 590	7 559	9 182
4.3	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	023	0	0	0	0	0
5	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	024	400	4 259	7 180	8 788	4 502
5.1	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	025	0	0	0	0	0
5.2	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	026	400	4 259	7 180	8 788	4 502
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	027	4 238	151 395	150 093	154 248	151 216

B. III. 1	Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba	028	0	147 157	145 375	149 550	146 901
2	Zápůjčky a úvěry – ovládaná nebo ovládající osoba	029	0	0	0	0	0
3	Podíly – podstatný vliv	030	0	0	0	0	0
4	Zápůjčky a úvěry – podstatný vliv	031	0	0	0	0	0
5	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	032	4 238	4 238	4 718	4 698	4 315
6	Zápůjčky a úvěry – ostatní	033	0	0	0	0	0
7	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	034	0	0	0	0	0
7.1	Jiný dlouhodobý finanční majetek	035	0	0	0	0	0
7.2	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	036	0	0	0	0	0
C.	Oběžná aktiva	037	309 775	114 023	118 592	126 169	135 609
C. I.	Zásoby	038	63 740	59 838	67 073	68 832	72 212
C. I. 1	Materiál	039	5 614	8 504	4 155	4 729	3 538
2	Nedokončená výroba	040	15 860	12 261	16 248	17 815	19 837
3	Výrobky a zboží	041	33 650	30 769	37 994	35 755	37 093
3.1	Výrobky	042	33 650	30 769	37 994	35 755	37 093
3.2	Zboží	043	0	0	0	0	0
4	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	044	8 616	8 304	8 676	10 533	11 744
5	Poskytnuté zálohy na zásoby	045	0	0	0	0	0
C. II.	Pohledávky	046	237 368	47 903	44 275	50 392	53 824
C. II. 1	Dlouhodobé pohledávky	047	94 431	24 431	24 692	196	131
1.1	Pohledávky z obchodních vztahů	048	24 431	24 431	24 692	0	131
1.2	Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba	049	0	0	0	0	0
1.3	Pohledávky – podstatný vliv	050	70 000	0	0	0	0
1.4	Odložená daňová pohledávka	051	0	0	0	0	0
1.5	Pohledávky – ostatní	052	0	0	0	0	0
1.5.1	Pohledávky za společníky	053	0	0	0	0	0
1.5.2	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	054	0	0	0	0	0
1.5.3	Dohadné účty aktivní	055	0	0	0	0	0
1.5.4	Jiné pohledávky	056	0	0	0	0	0
2	Krátkodobé pohledávky	057	142 937	23 472	19 583	50 196	53 693
2.1	Pohledávky z obchodních vztahů	058	27 088	18 025	13 392	41 285	41 412
2.2	Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba	059	41 698	0	0	0	0
2.3	Pohledávky – podstatný vliv	060	0	0	0	0	0
2.4	Pohledávky – ostatní	061	74 151	5 447	6 191	8 911	12 281
2.4.1	Pohledávky za společníky	062	0	0	0	0	0

2.4.2	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	063	0	0	0	0	0
2.4.3	Stát – daňové pohledávky	064	543	3 166	5 024	2 430	722
2.4.4	Krátkodobé poskytnuté zálohy	065	587	441	597	434	507
2.4.5	Dohadné účty aktivní	066	3 058	1 907	600	3 938	8 456
2.4.6	Jiné pohledávky	067	69 963	-67	-30	2 109	2 596
C. III.	Krátkodobý finanční majetek	068	0	0	0	0	0
C. III. 1	Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba	069	0	0	0	0	0
2	Ostatní krátkodobý finanční majetek	070	0	0	0	0	0
C. IV.	Peněžní prostředky	071	8 667	6 282	7 244	6 945	9 573
C. IV. 1	Peněžní prostředky v pokladně	072	225	198	103	217	371
2	Peněžní prostředky na účtech	073	8 442	6 084	7 141	6 728	9 202
D.	Časové rozlišení aktiv	074	-134	8 656	7 632	7 549	7 962
D. I.	Náklady příštích období	075	6	1	0	0	0
D. II.	Komplexní náklady příštích období	076	0	0	0	0	0
D. III.	Příjmy příštích období	077	-140	8 655	7 632	7 549	7 962

Příloha č. 2: Rozvaha podniku za roky 2014-2018 (pasiva)

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

označení	PASIVA [v tis. Kč]	řádek	2014	2015	2016	2017	2018
	PASIVA CELKEM	078	480 697	450 020	461 358	470 588	494 343
A.	Vlastní kapitál	079	242 659	191 741	195 443	208 686	223 637
A. I.	Základní kapitál	080	47 209	46 771	46 771	46 771	46 771
1	Základní kapitál	081	47 209	46 771	46 771	46 771	46 771
2	Vlastní podíly (-)	082	0	0	0	0	0
3	Změny základního kapitálu	083	0	0	0	0	0
A. II.	Ážio a kapitálové fondy	084	54	-33001	-34783	-30608	-33257
A. II. 1	Ážio	085	0	0	0	0	0
2	Kapitálové fondy	086	54	-33 001	-34 783	-30 608	-33 257
2.1	Ostatní kapitálové fondy	087	54	54	54	54	54
2.2	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	088	0	-33 055	-34 837	-30 662	-33 311
2.3	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách obch. korporací	089	0	0	0	0	0
2.4	Rozdíly z přeměn obchodních korporací (+/-)	090	0	0	0	0	0
2.5	Rozdíly z ocenění při přeměnách obch. korporací (+/-)	091	0	0	0	0	0
A. III.	Fondy ze zisku	092	101 880	101 858	101 858	101 858	101 858
A. III. 1	Ostatní rezervní fondy	093	25 272	25 272	25 272	25 272	25 272
2	Statutární a ostatní fondy	094	76 608	76 586	76 586	76 586	76 586
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let (+/-)	095	72 464	93 516	76 113	81 785	84 519
A. IV. 1	Nerozdělený zisk nebo nerozdělená ztráta minulých let	096	72 464	93 516	76 113	81 597	84 519
2	Jiný výsledek hospodaření minulých let (+/-)	097	0	0	0	188	0
A. V. 1	Výsledek hospodaření běžného účetního období	098	21 052	17 597	5 484	8 880	23 746
2	Rozhodnuto o zálohách na výplatě podílu na zisku	099	0	-35 000	0	0	0
B + C	Cizí zdroje	100	238 017	257 842	265 597	261 254	270 132
B. I.	Rezervy	101	0	0	0	0	4 815
B. I. 1	Rezerva na důchody a podobné závazky	102	0	0	0	0	0
2	Rezerva na daň z příjmů	103	0	0	0	0	0

3	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	104	0	0	0	0	0
4	Ostatní rezervy	105	0	0	0	0	4 815
C.	Závazky	106	238 017	257 842	265 597	261 254	265 317
C. I.	Dlouhodobé závazky	107	182 801	175 789	179 722	184 211	185 701
C. I. 1	Vydané dluhopisy	108	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
1.1	Vyměnitelné dluhopisy	109	0	0	0	0	0
1.2	Ostatní dluhopisy	110	100 000	100 000	100 000	100	100 000
2	Závazky k úvěrovým institucím	111	75 600	68 013	72 248	77 517	78 043
3	Dlouhodobé přijaté zálohy	112	0	0	0	0	0
4	Závazky z obchodních vztahů	113	0	0	0	0	0
5	Dlouhodobé směnky k úhradě	114	0	0	0	0	0
6	Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba	115	0	0	0	0	0
7	Závazky – podstatný vliv	116	0	0	0	0	0
8	Odložený daňový závazek	117	5 742	5 896	5 612	5 242	6 224
9	Závazky – ostatní	118	1 459	1 879	1 862	1 452	1 434
9.1	Závazky ke společníkům	119	0	0	0	0	0
9.2	Dohadné účty pasivní	120	0	0	0	0	0
9.3	Jiné závazky	121	1 459	1 879	1 862	1 452	1 434
C. II.	Krátkodobé závazky	122	55 216	82 053	85 875	77 043	79 616
C. II. 1	Vydané dluhopisy	123	0	0	0	0	0
1.1	Vyměnitelné dluhopisy	124	0	0	0	0	0
1.2	Ostatní dluhopisy	125	0	0	0	0	0
2	Závazky k úvěrovým institucím	126	34 482	36 310	36 081	40 027	43 548
3	Krátkodobé přijaté zálohy	127	0	14	18	0	0
4	Závazky z obchodních vztahů	128	3 872	29 870	33 852	18 773	14 005
5	Krátkodobé směnky k úhradě	129	0	0	0	0	0
6	Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba	130	0	0	0	0	0
7	Závazky – podstatný vliv	131	0	0	0	0	0
8	Závazky – ostatní	132	16 862	15 859	15 924	18 243	22 063
8.1	Závazky ke společníkům	133	0	0	0	0	0
8.2	Krátkodobé finanční výpomoci	134	0	0	0	0	0
8.3	Závazky k zaměstnancům	135	996	764	747	949	920

8.4	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	136	587	457	438	567	563
8.5	Stát – daňové závazky a dotace	137	2 082	119	89	130	4 342
8.6	Dohadné účty pasivní	138	548	1 039	439	1 878	2 000
8.7	Jiné závazky	139	12 649	13 480	14 211	14 719	14 238
D.	Časové rozlišení pasiv	140	21	437	318	648	574
D. I.	Výdaje příštích období	141	21	437	318	648	574
D. II.	Výnosy příštích období	142	0	0	0	0	0

Příloha č. 3: Výkaz zisku a ztráty za roky 2014-2018

(Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek ZD Výčapy, družstvo za roky 2014-2018)

označení	VZZ [v tis. Kč]	řádek	2014	2015	2016	2017	2018
I.	Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb	01	102 882	99 856	85 987	88 995	95 814
II.	Tržby za prodej zboží	02	0	0	0	0	0
A	Výkonová spotřeba	03	81 815	81 571	89 516	80 343	77 309
1	Náklady vynaložené na prodané zboží	04	0	0	0	0	0
2	Spotřeba materiálu a energie	05	60 685	60 606	64 892	56 594	52 363
3	Služby	06	21 130	20 965	24 624	23 749	24 946
B	Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	07	5 896	-6 790	-11 583	-1 185	-4 571
C	Aktivace (-)	08	-7 937	-5 871	-6 237	-6 812	-7 563
D	Osobní náklady	09	25 412	21 869	21 941	24 667	25 462
1	Mzdové náklady	10	18 147	16 133	16 095	18 182	18 753
2	Náklady na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a ostatní náklady	11	0	5 736	5 846	6 485	6 709
2.1	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	12	6 049	5 345	5 387	6 008	6 211
2.2	Ostatní náklady	13	1 216	391	459	477	498
E	Úpravy hodnot v provozní oblasti	14	25 723	26 252	25 826	25 773	17 977
1	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	15	25 723	26 252	25 826	25 953	17 977
1.1	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé	16	25 723	26 252	25 826	25 953	17 977
1.2	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – dočasné	17	0	0	0	0	0
2	Úpravy hodnot zásob	18	0	0	0	0	0
3	Úpravy hodnot pohledávek	19	0	0	0	-180	0
III.	Ostatní provozní výnosy	20	56 315	67 482	74 206	66 672	66 650
III. 1	Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	21	4 263	3 020	6 762	8 407	8 895
2	Tržby z prodaného materiálu	22	2 352	5 534	9 127	3 576	3 227
3	Jiné provozní výnosy	23	49 700	58 928	58 317	54 689	54 528
F	Ostatní provozní náklady	24	8 789	10 319	21 594	9 725	8 934
1	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	25	1 761	1 420	3 961	3 847	2 430
2	Prodaný materiál	26	1 941	4 852	8 734	2 968	2 802

3	Daně a poplatky	27	672	728	791	675	584
4	Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období	28	152	0	0	0	0
5	Jiné provozní náklady	29	4 263	3 319	8 108	2 235	3 118
*	Provozní výsledek hospodaření (+/-)	30	29 781	26 408	19 136	23 156	44 616
IV.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku – podíly	31	0	0	0	8	1 560
IV. 1	Výnosy z podílů – ovládaná nebo ovládající osoba	32	0	0	0	0	0
2	Ostatní výnosy z podílů	33	0	0	0	8	1 560
G	Náklady vynaložené na prodané podíly	34	0	0	0	20	1 883
V.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	35	0	0	0	0	0
V. 1	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku – ovládaná nebo ovládající osoba	36	0	0	0	0	0
2	Ostatní výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	37	0	0	0	0	0
H	Náklady související s ostatním dlouhodobým finančním majetkem	38	0	0	0	0	0
VI.	Výnosové úroky a podobné výnosy	39	2 756	3 028	14	1	1
VI. 1	Výnosové úroky a podobné výnosy – ovládaná nebo ovládající osoba	40	0	0	0	0	0
2	Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	41	2 756	3 028	14	1	1
I	Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	42	0	0	0	0	0
J	Nákladové úroky a podobné náklady	43	6 559	6 601	11 979	12 153	12 314
1	Nákladové úroky a podobné náklady – ovládaná nebo ovládající osoba	44	0	0	0	0	0
2	Ostatní nákladové úroky	45	6 559	6 601	11 979	12 153	12 341
VII.	Ostatní finanční výnosy	46	265	413	795	1 034	358
K	Ostatní finanční náklady	47	215	1 436	1 087	982	881
*	Finanční výsledek hospodaření (+/-)	48	-3 753	-4 596	-12 248	-12 112	-13 186
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	49	26 142	21 812	6 888	11 044	31 430
L	Daň z příjmů	50	5 090	4 215	1 404	2 164	7 684
1	Daň z příjmů splatná	51	4 381	4 061	1 688	2 534	6 703
2	Daň z příjmů odložená	52	709	154	-285	-370	981
**	Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	53	21 052	17 597	5 484	8 880	23 746
M	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	54	0	0	0	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	55	21 052	17 597	5 484	8 880	23 746
*	Čistý obrát za účetní období	56	162 218	170 779	161 002	156 710	164 083